

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น
กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง
อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา

นางสาวณัฐวรรณ เพียรหมอ

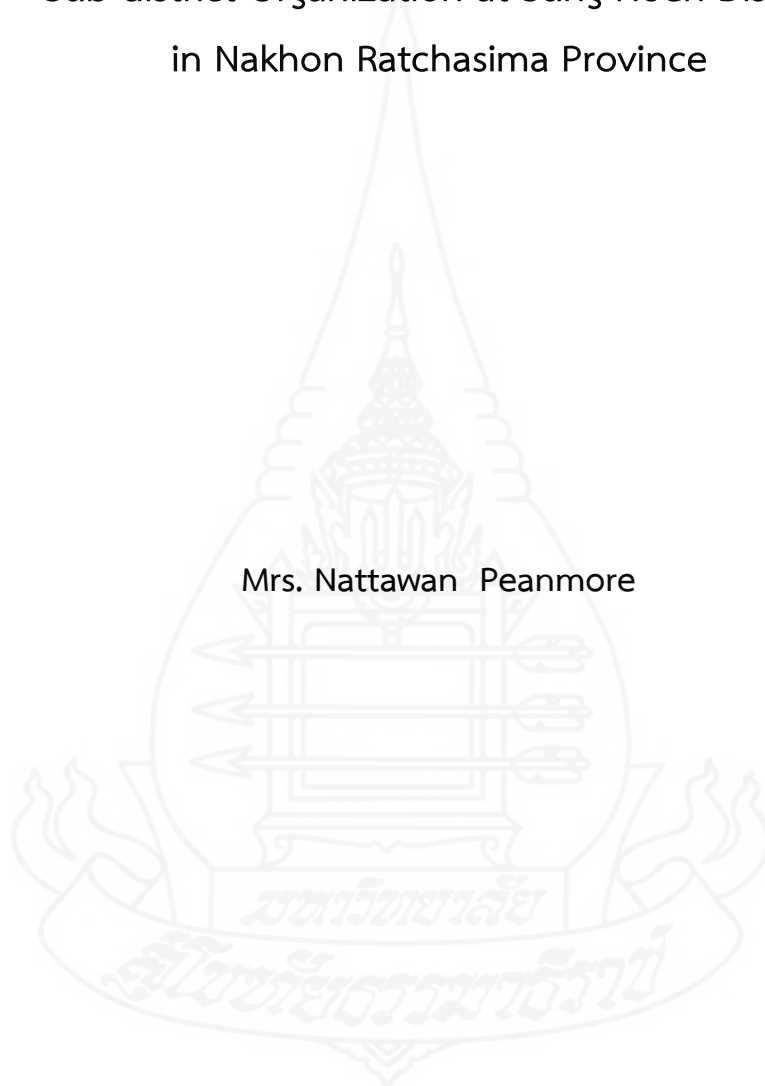

การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
แขนงวิชาบริหารรัฐกิจ สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

พ.ศ. 2564

People's Participation in Local Development Plan of Na Klang
Sub-district Organization at Sung Noen District
in Nakhon Ratchasima Province

Mrs. Nattawan Peanmore

An Independent Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for
the Degree of Master of Public Administration
School of Management Science
Sukhothai Thammathirat Open University

2021

หัวข้อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น
กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสูงเนิน
จังหวัดนครราชสีมา

ชื่อและนามสกุล นางสาวณัฐวรรณ เพียรหมอ

แขนงวิชา บริหารรัฐกิจ

สาขาวิชา วิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนมพัทธ์ สมิตานนท์

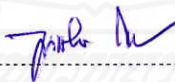
การศึกษาค้นคว้าอิสระนี้ ได้รับความเห็นชอบให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน 2565

คณะกรรมการสอบการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนมพัทธ์ สมิตานนท์)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จำเนียร ราชแพทยาคม)

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาวิน ชินะโชติ)

ประธานกรรมการประจำสาขาวิชาวิทยาการจัดการ

ชื่อการศึกษาค้นคว้าอิสระ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษา

องค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา

ผู้ศึกษา นางสาวณัฐวรรณ เพียรหอม **รหัสนักศึกษา** 2633004490 **ปริญญา** รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนมพัทธ์ สมิตานนท์ **ปีการศึกษา** 2564

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา (2) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา และ (3) ปัญหาและเสนอแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา

การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ ประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป ที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 5,615 คน คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน ได้จำนวน 374 คน สุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิแบ่งสัดส่วนและแบบบังเอิญ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ผลการศึกษาพบว่า (1) ภาพรวมของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา อยู่ในระดับปานกลาง (2) ปัจจัยที่สนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และ (3) ปัญหาสำคัญที่พบ คือ ช่วงเวลาของการประชุมประชาคมไม่สะดวกสำหรับประชาชน การประชาสัมพันธ์ยังไม่ทั่วถึง ความตระหนักในผลที่ได้รับจากการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นยังมีน้อย ข้อเสนอแนะคือ ควรจัดประชุมประชาคมในช่วงเวลาที่คนส่วนใหญ่ว่างจากการทำงานประจำ เช่น ช่วงเย็น หลังเลิกงานแล้ว ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ทราบล่วงหน้า ควรสื่อสารเพื่อให้ทราบว่าผลประโยชน์ที่ได้รับมีผลต่อการดำรงชีวิตของประชาชนอย่างมาก

คำสำคัญ การมีส่วนร่วมของประชาชน การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง

Independent Study title: People's Participation in Local Development Plan of Na Klang Sub-district Organization at Sung Noen District in Nakhon Ratchasima Province

Author: Miss Nattawan Peanmore; **ID:** 2633004490; **Degree:** Master of Public Administration;

Independent Study advisor: Dr.Phanompatt Smitananda, Assistant Professor;

Academic year: 2021

Abstract

The objectives of this study were to study (1) level of people's participation in local development plan of Na Klang sub-district organization at Sung Noen District in Nakhon Ratchasima Province (2) factors relating people's participation in local development plan of Na Klang sub-district organization at Sung Noen District in Nakhon Ratchasima Province; and (3) problems and suggest development guidelines for people's participation in local development plan of Na Klang sub-district organization at Sung Noen District in Nakhon Ratchasima Province.

This study was a quantitative research. The population was 5,615 people who was over 18 years old who resided in Na Klang sub-district organization at Sung Noen District in Nakhon Ratchasima Province. The sample size was calculated by using Taro Yamane and obtained 374 samples. The sampling method was stratified random sampling and accidental sampling. The research instrument for data collection was a questionnaire. The statistics employed frequency, percentage, mean, standard deviation and Pearson Product Moment Correlation analysis.

The research findings revealed that (1) an overview of level of people's participation in local development plan of Na Klang sub-district organization at Sung Noen District in Nakhon Ratchasima Province was at moderate level (2) factors relating people's participation in local development plan of Na Klang sub-district organization at Sung Noen District in Nakhon Ratchasima Province had correlated at moderate level at statistically significant at 0.01 level; and (3) major problems were the time for planning formulation conference was inconvenient for the people, the public relations were not often, the recognition of achievement was not focused. The recommendations were that There should organize the conference at appropriate and convenient time, for example, in the evening after work. There should announce that conference time in advance and explain the benefit gained and how it affected to the quality of life of the people.

Keywords: People's Participation, Local Development Plan, Na Klang Sub-district Organization

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความกรุณาเป็นอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พนมพัทธ์ สมิตานนท์ ขอขอบพระคุณกรรมการสอบ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. จำเนียร ราชแพทยาคม ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ รวมทั้งติดตามการศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้อย่าง ใกล้ชิดตลอดมา จนมีความถูกต้องและสมบูรณ์ และขอขอบพระคุณคณาจารย์สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ขอขอบพระคุณคุณพ่อ-คุณแม่ พี่ชายพร้อมครอบครัว เพื่อนนักศึกษา รวมถึงผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการศึกษาค้นคว้าอิสระในครั้งนี้ทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้การสนับสนุน ให้ความช่วยเหลือ อีกทั้งให้กำลังใจตลอดระยะเวลาการศึกษา ผู้ศึกษารู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของ ทุกท่านเป็นอย่างยิ่ง

นอกจากนี้ ผู้ศึกษาใคร่ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน ที่กรุณาตรวจสอบเครื่องมือ ในการศึกษาค้นคว้าอิสระให้มีความถูกต้อง สมบูรณ์ และขอขอบพระคุณประชาชนในเขตความรับผิดชอบ ขององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา ทุกท่าน ที่ได้กรุณาเสียสละเวลา อีกทั้งให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีในการเก็บรวบรวมข้อมูลการศึกษาค้นคว้าอิสระ ตลอดจนผู้ที่มี ส่วนเกี่ยวข้องในการศึกษาค้นคว้าอิสระฉบับนี้ จนสำเร็จลุล่วงได้ด้วยดี

ณัฐวรรณ เพียรหอม

พฤศจิกายน 2565

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ณ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	3
สมมติฐานของการศึกษา.....	4
ขอบเขตการศึกษา.....	4
กรอบแนวคิดการศึกษา.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา.....	10
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	11
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน.....	11
แนวคิดเกี่ยวกับแผนพัฒนาท้องถิ่น.....	16
แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นและการกระจายอำนาจ.....	21
ข้อมูลทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง.....	34
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	45
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา.....	51
รูปแบบการศึกษา.....	51
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	52
แหล่งข้อมูลในการศึกษา.....	53
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	54
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	56
การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
ระยะเวลาในการศึกษา.....	60

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	61
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	62
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยในด้านความรู้ความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับองค์กรปกครองท้องถิ่น และความรู้ในเรื่องการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรบริหารส่วนตำบล.....	66
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรบริหารส่วนตำบลกลาง.....	70
ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรบริหารส่วนตำบลกลาง อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา.....	74
ตอนที่ 5 การทดสอบสมมติฐาน.....	80
ตอนที่ 6 ผลการวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรบริหารส่วนตำบล.....	82
บทที่ 5 สรุปการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	86
สรุปการศึกษา	87
อภิปรายผล	89
ข้อเสนอแนะ	92
บรรณานุกรม	93
ภาคผนวก	96
ประวัติผู้ศึกษา	106

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 จำนวนบุคลากรสำนักงานอัยการสูงสุดในพื้นที่จังหวัดอุดรธานี และ กลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิแบ่งสัดส่วน	53
ตารางที่ 3.2 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	57
ตารางที่ 4.1 ความถี่และร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามด้านเพศ.....	62
ตารางที่ 4.2 ความถี่และร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามด้านอายุ	63
ตารางที่ 4.3 ความถี่และร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามด้านระดับการศึกษา.....	63
ตารางที่ 4.4 ความถี่และร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามด้านอาชีพ.....	64
ตารางที่ 4.5 ความถี่และร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามด้านรายได้เฉลี่ย/เดือน.....	64
ตารางที่ 4.6 ความถี่และร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามด้านการเป็นสมาชิก ของกลุ่ม/ชมรม.....	65
ตารางที่ 4.7 ความถี่และร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามด้านระยะเวลาที่อาศัยอยู่ ในพื้นที่ตำบลนากลาง.....	65
ตารางที่ 4.8 ความถี่และร้อยละของปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น.....	66
ตารางที่ 4.9 ความถี่และร้อยละของปัจจัยด้านความรู้ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของ องค์การบริหารส่วนตำบล.....	68
ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการจัดทำ แผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง ในภาพรวม.....	71
ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการจัดทำ แผนพัฒนาท้องถิ่นด้านช่วงเวลาที่เหมาะสมในการจัดประชุมประชาคมและ รับฟังความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่.....	71
ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการจัดทำ แผนพัฒนาท้องถิ่นด้านสถานที่.....	72
ตารางที่ 4.13 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการจัดทำ แผนพัฒนาท้องถิ่นด้านการสื่อสารและประชาสัมพันธ์.....	73
ตารางที่ 4.14 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำ แผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา ในภาพรวม.....	74

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 4.15 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา.....	75
ตารางที่ 4.16 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา.....	76
ตารางที่ 4.17 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา.....	78
ตารางที่ 4.18 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา.....	79
ตารางที่ 4.19 ผลการทดสอบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา.....	80
ตารางที่ 4.20 ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่สนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา.....	81
ตารางที่ 4.21 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามแบบปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหาที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น.....	83
ตารางที่ 4.22 ความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น.....	83
ตารางที่ 4.23 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามแบบปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น.....	84
ตารางที่ 4.24 ความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น.....	84

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการศึกษา	7
ภาพที่ 2.1 โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา	42

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยเป็นประเทศที่ปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นพระประมุข นับตั้งแต่สิ้นสุดการปกครองด้วยระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ เมื่อวันที่ 24 มิถุนายน 2475 สมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 7 และประชาธิปไตยนั้น หมายถึง ระบอบการปกครองที่ถือมติเสียงของประชาชนเป็นใหญ่ การถือเสียงข้างมากเป็นใหญ่ และถือเป็นการปกครองรูปแบบหนึ่งที่พลเมืองเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย มีการเลือกผู้ปกครองทำหน้าที่ออกกฎหมาย โดยพลเมืองอาจใช้อำนาจของตนเองด้วยตนเองหรือผ่านผู้แทนที่เลือกไปให้ใช้อำนาจแทนก็ได้ ซึ่งหลักการสำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตย ประกอบด้วย หลักความเสมอภาค หลักสิทธิเสรีภาพและหน้าที่ หลักนิติธรรม หลักการใช้เหตุผล และหลักการมีส่วนร่วมทางการเมือง เป็นต้น อีกทั้งประเทศไทยยังมีรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยเป็นกฎหมายสูงสุด โดยกฎหมายอื่นจะขัดหรือแย้งต่อกฎหมายรัฐธรรมนูญมิได้ โดยประเทศไทยนั้น แบ่งเขตการบริหารออกเป็น 1. ราชการส่วนกลาง ประกอบด้วย กระทรวง ทบวง กรม 2. ราชการส่วนภูมิภาค ประกอบด้วย จังหวัด อำเภอ ตำบล และ 3. ราชการส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา

สำหรับราชการส่วนท้องถิ่นเป็นการบริหารราชการในรูปแบบการกระจายอำนาจ กล่าวคือ เป็นรูปแบบการปกครองที่ให้ท้องถิ่นปกครองตนเอง เป็นองค์กรนิติบุคคลที่สำคัญคือ การให้สิทธิแก่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการในชุมชนของตนเอง โดยการเลือกตั้งทั้งทางตรงและทางอ้อม ประกอบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 (ฉบับที่ 20) ซึ่งประกาศใช้เมื่อวันที่ 6 เมษายน 2560 มาตรา 43 ในบัญญัตินี้ โดยสรุปแล้วได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชน กล่าวคือ การให้บุคคล ชุมชน มีส่วนร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือรัฐ เกี่ยวกับเรื่องการค้าเงินการอนุรักษ์ฟื้นฟู การส่งเสริมภูมิปัญญา การส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณี รวมถึงการบำรุงรักษา การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรสิ่งแวดล้อม และ มาตรา 249 ในบัญญัติมีสาระสำคัญโดยสรุปคือ ให้มีการจัดการปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นประกอบกับพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม

(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2549 มาตรา 16 (1) มีสาระสำคัญ คือ บัญญัติให้องค์การมีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง การกำหนดให้รัฐต้องจัดสรรงบประมาณและถ่ายโอนภารกิจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ฯลฯ จึงมีความจำเป็นที่ประชาชนจะเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อที่จะก่อให้เกิดการใช้ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อชุมชน ก่อให้เกิดความโปร่งใส ก่อให้เกิดศักยภาพในการพัฒนาทั้งในด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการบริหารจัดการองค์กร ด้านสาธารณสุข ด้านสวัสดิการ ด้านการศึกษา ด้านการเงินการคลัง รวมถึงระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2561 มีการออกระเบียบมาเพื่อให้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเองใช้เป็นกรอบของการจัดทำงบประมาณ (ข้อบัญญัติเทศบาลบัญญัติ) เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดของหน่วยงาน และการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นนั้นตามหลักการกระจายอำนาจตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาด้วย เพราะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในชุมชนของตนเองนั้น ถือเป็นการกระตุ้นให้คนในชุมชนเข้ามามีบทบาทในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง อีกทั้งยังแสดงได้ถึง的帮助เหลือตนเองอีกทางหนึ่งด้วย

จากบทความที่กล่าวมานี้ทำให้ผู้ศึกษาเล็งเห็นถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชนที่ถือว่าเป็นเรื่องที่มีความสำคัญมาก และยิ่งรัฐธรรมนูญได้กำหนดไว้อย่างชัดเจนเกี่ยวกับการเปิดโอกาสให้ประชาชน ผู้ซึ่งมีส่วนได้ส่วนเสียในการดำเนินการต่างๆ ของภาครัฐต้องได้เข้ามารับรู้ข่าวสารหรือข้อมูลที่สามารถเปิดเผยต่อสาธารณชนได้ การได้เป็นผู้เข้ามาร่วมแสดงความคิดเห็น เข้ามาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เข้ามาร่วมดำเนินการ เข้ามาร่วมตัดสินใจ ร่วมรับผลการตัดสินใจ การได้ร่วมปรึกษาหารือกัน ร่วมกันรับผลได้ผลเสียที่จะเกิดขึ้น ร่วมกันติดตามประเมินผล ฯลฯ จึงถือได้ว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนคือจุดเริ่มต้นของการดำเนินการต่างๆ ของภาครัฐ เพราะฉะนั้นความสำคัญในการมีส่วนร่วมของประชาชนเกี่ยวกับการดำเนินการต่างๆ ในภาครัฐ ดังที่กล่าวมาแล้วนั้น ทำให้ผู้ศึกษามีความสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง ซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (รูปแบบทั่วไป) และถือเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขนาดเล็ก ที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนในท้องถิ่นของตนเองเป็นอย่างมาก ได้เห็นได้สัมผัสกับวิถีการดำเนินชีวิตของประชาชนในท้องถิ่น เห็นถึงวัฒนธรรมของท้องถิ่น รวมถึงเห็นทั้งปัญหาต่างๆ ในท้องถิ่นที่ประชาชนที่เป็นเจ้าของท้องถิ่นเองควรได้ใช้สิทธิของตนในฐานะเป็นประชาชนที่เป็นเจ้าของท้องถิ่นที่ตนเองอาศัยอยู่ ได้เล็งเห็นถึงสาเหตุและปัญหาที่ประชาชนทุกคนในท้องถิ่นสามารถมีส่วนร่วมในการพัฒนาสิ่งต่างๆ ที่ดีให้ดียิ่ง และแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่อยู่ในท้องถิ่นของตนเองเพื่อให้ทันสมัยและดียิ่งขึ้นทัดเทียมท้องถิ่นใกล้เคียงหรือเท่าทันกับโลกปัจจุบัน จากความสำคัญและปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้ศึกษามีความสนใจ

ที่จะศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล ฯลฯ

สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ในพื้นที่อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา และหน้าที่อันสำคัญอีกประการหนึ่งขององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง คือ การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง โดยการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นถือเป็นสิ่งที่สำคัญ ถือเป็นกรอบและทิศทางในการพัฒนาท้องถิ่น ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2561 ซึ่งขั้นตอนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นนั้น การมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น สามารถเป็นตัวสะท้อนของความต้องการของชุมชนได้เป็นอย่างดี เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ทั้งของท้องถิ่นเอง และของหน่วยงานภาครัฐที่ต้องอาศัยการมีส่วนร่วมในทุกๆ ด้านทั้งของประชาชนในท้องถิ่นและภาครัฐ แต่ด้วยปัญหาที่พบเจอในเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา คือ การที่ประชาชนในท้องถิ่นให้ความร่วมมือกับองค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา ไม่เป็นไปตามเป้าหมายตามที่หน่วยงานกำหนดไว้ หรืออาจจะมีปัจจัยแวดล้อมต่างๆ จำนวนมากที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น และด้วยปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นเหล่านี้อาจเป็นผลให้องค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง ไม่สามารถตอบสนองต่อความต้องการที่แท้จริงของประชาชนในท้องถิ่นก็เป็นได้ ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจจะศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

2. วัตถุประสงค์ของการศึกษา

2.1 เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา

2.2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา

2.3 เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา

3. สมมติฐานของการศึกษา

3.1 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล นากลาง อำเภอสองแคว จังหวัดนครราชสีมา อยู่ในระดับปานกลาง

3.2 ปัจจัยที่สนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของ องค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสองแคว จังหวัดนครราชสีมา มีความสัมพันธ์กับการจัดทำ แผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสองแคว จังหวัดนครราชสีมา อยู่ใน ระดับปานกลาง

4. ขอบเขตการศึกษา

ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหาร ส่วนตำบลนากลาง อำเภอสองแคว จังหวัดนครราชสีมา โดยมีการศึกษาประเด็นต่างๆ ดังนี้

4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษากำหนดขอบเขตด้านเนื้อหา เน้นศึกษาเกี่ยวกับประชาชน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมี ส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น รวมถึงปัจจัยที่สนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ จัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสองแคว จังหวัดนครราชสีมา (ซึ่งจำกัดการศึกษาปัจจัย 3 ประเด็น ประกอบไปด้วย 1. ประเด็นเรื่องช่วงเวลาที่เหมาะสมในการ จัดประชุมประชาคมและรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ 2. ประเด็นเรื่องสถานที่ และ 3. ประเด็นเรื่องการสื่อสารและประชาสัมพันธ์) และเน้นการศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทาง การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล นากลาง อำเภอสองแคว จังหวัดนครราชสีมา โดยได้ศึกษาตามกรอบแนวคิด ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของ Cohen & Uphoff ซึ่งกำหนดไว้ 4 ด้าน ดังนี้

4.1.1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ กล่าวคือ เริ่มจากการมีส่วนร่วมในการ ตัดสินใจของคนในท้องถิ่นในการเข้ามามีส่วนร่วมในการเลือกโครงการที่เป็นประโยชน์ ที่สามารถ แก้ปัญหาในชุมชนได้อย่างเป็นรูปธรรม การได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดลำดับความสำคัญของ โครงการ การได้มีส่วนร่วมในการเข้ามำกำหนดกฎเกณฑ์ วิธีการในการปฏิบัติกิจกรรมโครงการ และการมีส่วนร่วมในขั้นตอนการตัดสินใจยังรวมถึงการประชุมเพื่อเลือกผู้นำที่มีอิทธิพลต่อ องค์การด้วย

4.1.2 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ สำหรับประชาชนในท้องถิ่น การมีส่วนร่วมในขั้นตอนนี้มีทั้งการมีส่วนร่วมในการสละทรัพยากรที่ตนเองสมัครใจสละเพื่อชุมชน เช่น แรงงาน วัสดุ อุปกรณ์ในการดำเนินงานโครงการ เงิน และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องที่สามารถทำให้งานสำเร็จจุล่งและถูกต้องตามระเบียบ กฎเกณฑ์ และกฎหมาย รวมถึงการให้ความร่วมมือกันในทุกภาคส่วนในองค์กร และนอกองค์กร การประสานงานต่างๆ จนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานให้บรรลุตามเป้าหมายและประสบผลสำเร็จที่มองเห็นเป็นรูปธรรม

4.1.3 การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในด้านนี้ ประกอบด้วยการมีผลประโยชน์ทางด้านวัตถุ ด้านสังคม และด้านบุคคล เช่น มีการเพิ่มขึ้นของสาธารณูปโภค สาธารณูปการที่ทำให้คนในชุมชนได้รับผลประโยชน์จากการดำเนินงานโครงการ ตามแผนการพัฒนาท้องถิ่น

4.1.4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล คือ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการใช้จ่ายงบประมาณ ด้านความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานโครงการ ความพึงพอใจต่อการพัฒนาท้องถิ่นในส่วนต่างๆ ที่ประชาชนสามารถเป็นผู้ประเมินผลได้ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อท้องถิ่น และเป็นข้อมูลในการดำเนินงานต่อไปในอนาคต

4.2 ขอบเขตด้านตัวแปร

4.2.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ผู้ศึกษาแบ่งตัวแปรอิสระออกเป็น 2 ส่วน ประกอบด้วย ส่วนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคล ซึ่งได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตความรับผิดชอบของ อบต. นากลาง การเป็นสมาชิกกลุ่ม/ชมรมต่างๆ ในหมู่บ้าน ส่วนที่ 2 ปัจจัยด้านความเข้าใจ รวมถึงปัจจัยสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล

4.2.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ การมีส่วนร่วมของประชาชน (ตามกรอบแนวคิด ทฤษฎีการมีส่วนร่วมของ Cohen & Uphoff) ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 4 ด้าน ประกอบด้วย

1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ กล่าวคือ เริ่มจากการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของคนในท้องถิ่นในการเข้ามามีส่วนร่วมในการเลือกโครงการที่เป็นประโยชน์ ที่สามารถแก้ปัญหาในชุมชนได้อย่างเป็นรูปธรรม การได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดลำดับความสำคัญของโครงการ การได้มีส่วนร่วมในการเข้ามำกำหนดกฎเกณฑ์ วิธีการในการปฏิบัติกิจกรรมโครงการ และการมีส่วนร่วมในขั้นตอนการตัดสินใจยังรวมถึงการประชุมเพื่อเลือกผู้นำที่มีอิทธิพลต่อองค์กรด้วย

2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ สำหรับประชาชนในท้องถิ่น การมีส่วนร่วมในขั้นตอนนี้ มีทั้งการมีส่วนร่วมในการสละทรัพยากรที่ตนเองสมัครใจสละเพื่อชุมชน เช่น แรงงาน วัสดุ อุปกรณ์ในการดำเนินงานโครงการ เงิน และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องที่สามารถทำให้งานสำเร็จจุล่งและ

ถูกต้องตามระเบียบ กฎเกณฑ์ และกฎหมาย รวมถึงการให้ความร่วมมือกันในทุกภาคส่วนในองค์กร และนอกองค์กร การประสานงานต่างๆ จนมีส่วนในการดำเนินงานให้บรรลุตามเป้าหมายและประสบผลสำเร็จที่มองเห็นเป็นรูปธรรม

3) การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในด้านนี้ ประกอบด้วย การมีผลประโยชน์ทางด้านวัตถุ ด้านสังคม และด้านบุคคล เช่นมีการเพิ่มขึ้นของสาธารณูปโภค สาธารณูปการที่ทำให้คนในชุมชนได้รับผลประโยชน์จากการดำเนินงานโครงการ ตามแผนการพัฒนาท้องถิ่น

4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล คือการมีส่วนร่วมของประชาชนในการใช้จ่ายงบประมาณ ด้านความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานโครงการ ความพึงพอใจต่อการพัฒนาท้องถิ่นในส่วนต่างๆ ที่ประชาชนสามารถเป็นผู้ประเมินผลได้ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อท้องถิ่น และเป็นข้อมูลในการดำเนินงานต่อไปในอนาคต

4.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ในเขตพื้นที่ ความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา

4.4 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในเขตความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 9 หมู่บ้าน ที่มีตั้งแต่อายุ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 5,615 คน (ข้อมูลจากสำนักทะเบียนอำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา ณ 28 พฤศจิกายน 2564) ซึ่งกำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 374 คน ใช้วิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิแบ่งสัดส่วน โดยการแบ่งประชากรออกเป็นหมู่บ้าน แล้วสุ่มตัวอย่างจากทุกหมู่บ้านออกมาตามสัดส่วนมากน้อยของแต่ละกลุ่ม และใช้วิธีการสุ่มแบบบังเอิญเพื่อให้ได้จำนวนครบตามขนาดกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด

4.5 ขอบเขตด้านระยะเวลา

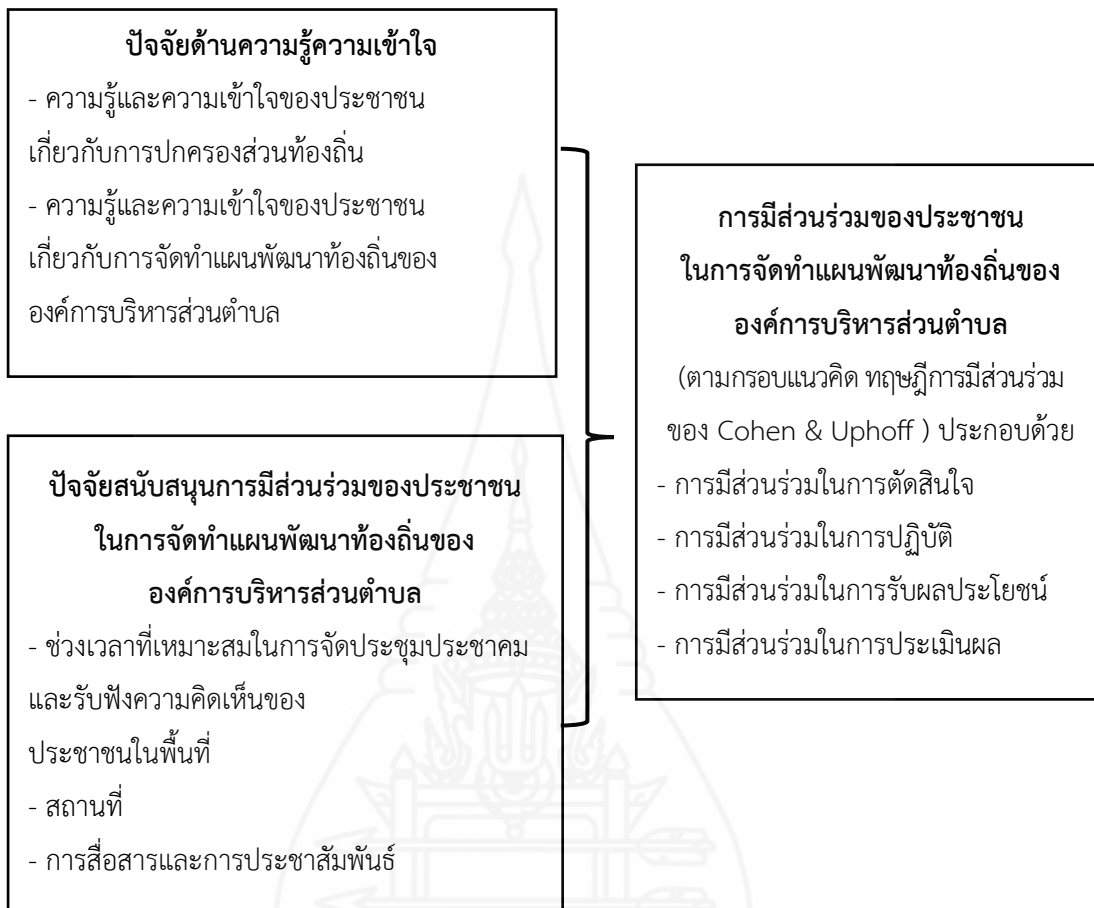
เริ่มทำการศึกษาตั้งแต่เดือนเมษายน 2565-กันยายน 2565

5. กรอบแนวคิดการศึกษา

ผู้ศึกษาได้ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา รวมถึงได้ศึกษาข้อเสนอแนะของงานศึกษาค้นคว้าอิสระในเรื่องการจัดทำแผนพัฒนา จึงได้นำความรู้ที่ได้จากการศึกษามาประยุกต์สร้างกรอบแนวคิดการศึกษาได้ ดังนี้

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการศึกษา

6. นิยามศัพท์เฉพาะ

6.1 แผนพัฒนาท้องถิ่น หมายถึง แผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กำหนดวิสัยทัศน์ กำหนดยุทธศาสตร์ กำหนดเป้าประสงค์ กำหนดตัวชี้วัด กำหนดค่าเป้าหมาย กำหนดกลยุทธ์ โดยให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาอำเภอ แผนพัฒนาตำบล แผนพัฒนาหมู่บ้าน แผนชุมชน ทั้งนี้ ให้ความหมายรวมถึงการเพิ่มเติมแผนพัฒนาท้องถิ่น การเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาท้องถิ่นด้วย

6.2 การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น หมายถึง การกำหนดอนาคตและกิจกรรมการพัฒนา โดยการพัฒนาขึ้นเกิดจากประชาชนในพื้นที่ความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา ที่มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาขึ้นมา เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง

6.3 การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการดำเนินการต่างๆ ของภาครัฐได้เข้ามารับรู้ข้อมูลข่าวสาร มีโอกาสมาแสดงความคิดเห็น ต่อแนวทางการดำเนินการของเจ้าหน้าที่รัฐ ต่อการตัดสินใจของผู้บริหารส่วนท้องถิ่น รวมไปถึง การเข้ามาร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น การเข้ามาร่วมแลกเปลี่ยนข้อมูล การร่วมตัดสินใจ การร่วมรับผลจากการตัดสินใจ การให้คำปรึกษาหารือ รวมถึงร่วมกันประเมินผลการดำเนินการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

6.3.1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หมายถึง การที่ประชาชนเข้าร่วมประชุม ประชามติ รับรู้แนวทางการพัฒนาท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการออกเสียงประชามติในการตัดสินใจในการดำเนินการโครงการต่างๆ การมีส่วนร่วมในการจัดลำดับความสำคัญก่อน-หลังของโครงการพัฒนาท้องถิ่น การมีส่วนร่วมในขั้นตอนการวางแผนดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในขั้นตอนการปฏิบัติตามแผนที่ได้วางเอาไว้ การมีส่วนร่วมในกิจกรรมโครงการต่างๆ ที่ อบต. จัดทำในแต่ละปีงบประมาณ เพื่อได้ร่วมค้นหาทั้งแนวทาง วิธีการ ความต้องการรวมถึงการแก้ไขปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นอย่างแท้จริงของประชาชนในท้องถิ่น เป็นต้น

6.3.2 การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน หมายถึง การที่ประชาชนเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องกับทุกขั้นตอนของการปฏิบัติงาน การที่ประชาชนเกิดความรู้สึกมีส่วนร่วมรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน มีส่วนร่วมในการสนับสนุนและให้การช่วยเหลือด้านทรัพยากร มีส่วนร่วมในการบริหารการดำเนินงาน การประสานงานให้เกิดขึ้นในชุมชน

6.3.3 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ หมายถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการรับผลประโยชน์ทั้งทางบวกและทางลบ ซึ่งอาจจะเป็นผลประโยชน์อันเกิดจากโครงการพัฒนาในด้านต่างๆ ที่เกิดขึ้นในท้องถิ่น ซึ่งอาจจะเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนในท้องถิ่น หรืออาจส่งผลกระทบต่อหรือมีโทษต่อประชาชนหรือท้องถิ่นก็เป็นได้

6.3.4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล หมายถึง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการติดตามผลการปฏิบัติงาน รวมไปถึงการติดตามกิจกรรม โครงการต่างๆ ในแต่ละปีงบประมาณที่ได้จัดหรือลงมือปฏิบัติการได้ทราบถึงข้อดี ข้อควรปรับปรุงแก้ไขของการปฏิบัติงานต่างๆ

6.4 ปัจจัยที่สนับสนุนการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง ปัจจัยที่สนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลกลาง (ซึ่งผู้ศึกษาขอจำกัดการศึกษาด้านปัจจัยที่สนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในตำบลกลาง อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา 3 ประเด็น ประกอบไปด้วย 1) ประเด็นเรื่องช่วงเวลาที่เหมาะสมในการจัดประชุมประชาคมและรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ 2) ประเด็นเรื่องสถานที่ และ 3) ประเด็นเรื่องการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์)

6.5 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง ความรู้ความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งประกอบไปด้วย เหตุผลที่สำคัญที่สุดในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล การวางแผนใดทำให้ได้ประโยชน์สูงสุด ใครเป็นประธานคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล ใครเป็นผู้อนุมัติแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลประจำปี การดำเนินการเกี่ยวกับการใช้จ่ายงบประมาณให้มีประสิทธิภาพต้องทำอย่างไร เป็นต้น

6.6 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง ความรู้ความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลกลาง อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา รวมถึงประชาชนสามารถรู้ได้ว่าองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยงานราชการประเภทไหน หน่วยงานหรือองค์กรภาครัฐนี้มีใครเป็นผู้กำกับดูแลการทำงานภายในองค์กร สิ่งใดที่เป็นส่วนสำคัญที่สุดในการกำหนดทิศทางการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล รวมไปถึงคำถามเรื่อง ใครคือ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ใครเป็นเจ้าของพื้นที่งบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล เป็นต้น

6.7 ช่วงเวลา หมายถึง ช่วงเวลาที่คนส่วนใหญ่เลือกกว่าเหมาะสมสำหรับการเข้ามาร่วมในการจัดประชุมประชาคม หรือช่วงเวลาที่เหมาะสมสำหรับการมีส่วนร่วมในด้านต่างๆ ได้อย่างพร้อมเพรียงกัน

6.8 ประชาสัมพันธ์ หมายถึง การเชิญชวนให้ประชาชนเกิดความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องชัดเจนในเรื่องการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล ผ่านสื่อต่างๆ ตัวอย่างเช่น ติดประกาศ การทำหนังสือแจ้ง การจัดทำแผ่นพับ ผ่านเสียงตามสายของชุมชน เป็นต้น

6.9 สถานที่ หมายถึง สถานที่ที่ใช้สำหรับการประชุมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล

7. ประโยชน์ที่ได้รับจากการศึกษา

7.1 ทำให้เข้าใจแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น รวมถึงสามารถนำผลการศึกษาที่ได้ไปปรับใช้กับการพัฒนาท้องถิ่นต่อไป

7.2 ใช้เป็นแนวทางให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีความสนใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นได้นำไปพัฒนาต่อยอด เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่หน่วยงาน

7.3 ทำให้ทราบปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การทบทวนเอกสาร ผลงานการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาเอกสาร แนวคิดทฤษฎี วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน
2. แนวคิดเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น
3. แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นและการกระจายอำนาจ
4. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดและทฤษฎีการมีส่วนร่วมของประชาชน

สำหรับสังคมไทย เช่น การมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารท้องถิ่นของตนเอง คือ สิ่งที่สำคัญอีกประการหนึ่ง เพราะถือเป็นจุดเริ่มต้นให้การพัฒนาการเมืองในระดับท้องถิ่นให้เข้าสู่ระบอบประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม ตามหลักบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี อีกทั้งมีกฎระเบียบมากมาย ที่ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการได้เข้ามามีสิทธิ จนกล่าวได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนถือเป็นอำนาจหน้าที่อย่างถูกต้องตามกฎหมาย ในการที่ประชาชนทุกๆ คนได้เข้ามามีอำนาจและบทบาทในการบริหารจัดการท้องถิ่นของตนเอง ดังคำที่ว่า “ท้องถิ่นจะรู้ปัญหาของท้องถิ่นของตนเองมากที่สุด หรือรู้ความต้องการของท้องถิ่นตนเองมากที่สุด” และด้วยภาครัฐสมัยใหม่ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วม ซึ่งได้เปิดโอกาสให้ประชาชนและผู้เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน ได้เข้ามาร่วมรับรู้ถึงแนวทางการแก้ไขปัญหา เข้ามาร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมประเมินผล ร่วมติดตามผลในการดำเนินงาน รวมไปถึงการร่วมรับผลประโยชน์จากการที่ทุกฝ่ายได้ร่วมกัน ซึ่งก็เป็นอีกแนวคิดที่สามารถสร้างความโปร่งใสและเพิ่มคุณภาพในการตัดสินใจของภาครัฐให้ดีขึ้นและเป็นที่ยอมรับของทุกๆ ฝ่ายอย่างแท้จริง

1.1 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่น กล่าวได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นเรื่องสำคัญที่รัฐธรรมนูญได้กำหนดไว้ชัดเจน เพื่อเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนผู้มีส่วนได้-เสียในการดำเนินการต่างๆ ของภาครัฐได้เข้ามารับรู้ ข้อมูลข่าวสาร มีโอกาสมาแสดงความคิดเห็น แสดงความห่วงกังวลต่อแนวทางการดำเนินการของเจ้าหน้าที่รัฐต่อการตัดสินใจของผู้บริหารส่วนท้องถิ่น รวมไปถึงการมาร่วมแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ข้อมูล ร่วมตัดสินใจ รับผลจากการตัดสินใจ ให้การปรึกษาหารือ และร่วมกันประเมินผลการดำเนินการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งถือเป็นพื้นฐานในวิถีทางประชาธิปไตย ทั้งนี้การมีส่วนร่วมยังรวมไปถึงการมาร่วมกันคิดถึง แนวทางการแก้ไขปัญหาของชุมชน ร่วมออกแบบอนาคตของชุมชนโดยคนในชุมชนเอง โดยผู้ที่ควรเข้ามาเกี่ยวข้องหรือเข้ามามีส่วนร่วมคือประชาชนที่อาศัยอยู่ในชุมชนท้องถิ่นนั้นๆ รวมถึงกลุ่มคนที่รวมตัวกันเป็นองค์กรทางสังคมของพลเมืองที่เรียกว่าภาคประชาสังคม (Civil Society) เช่น กลุ่ม ชมรม องค์กรสาธารณประโยชน์ต่างๆ

การดำเนินการเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถดำเนินการได้ทั้ง 2 ฝ่าย คือ ฝ่ายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและประชาชน โดยผู้บริหารท้องถิ่นควรสนับสนุนให้มีการทำแผนชุมชนให้เกิดขึ้นในทุกๆ หมู่บ้านที่อยู่ในความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ อาจจะโดยการให้คำแนะนำในการจัดทำแผนชุมชน การให้ความช่วยเหลือทางวิชาการ การให้การสนับสนุนข้อมูลอันเป็นประโยชน์เพื่อการจัดทำแผนชุมชน การให้การสนับสนุนในการจัดเวทีประชาคมอย่างสร้างสรรค์ รวมไปถึงการพิจารณานำโครงการหรือกิจกรรมที่ต้องดำเนินการร่วมกับชุมชนหรือโครงการหรือกิจกรรมที่เกินขีดความสามารถของชุมชนมาบรรจุไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น

เมื่อกล่าวถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นแล้ว มีนักวิชาการหลายท่าน ได้ให้ความหมายไว้ทั้งที่คล้ายคลึงกันและแตกต่างกันบ้าง

1.2 ประโยชน์ของการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยทั่วไปกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการอย่างเป็นขั้นเป็นตอนและต่อเนื่อง ซึ่งก่อให้เกิดต้นทุนในการดำเนินการมาก แต่อย่างไรก็ตามข้อดีของการมีส่วนร่วมคือการก่อให้เกิดการผลิตนโยบายและบริการสาธารณะที่สอดคล้องกับความต้องการของสาธารณชน อีกทั้งยังเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพของการจัดสรรทรัพยากรของสาธารณะให้สูงขึ้น โดยการมีส่วนร่วมของประชาชนนั้นก่อให้เกิดประโยชน์ต่างๆ ได้ดังต่อไปนี้ (สถาบันพระปกเกล้า 2545)

1. เพิ่มคุณภาพของการตัดสินใจในกระบวนการปรึกษาหารือกับสาธารณชน ช่วยให้เกิดความกระจ่างในวัตถุประสงค์และความต้องการของโครงการหรือนโยบายนั้นๆ
2. การลดค่าใช้จ่าย ลดการสูญเสียเวลา โดยการให้ประชาชนมีส่วนร่วมมาตั้งแต่ต้น ในการดำเนินงานนั้น สามารถที่จะลดความล่าช้าและลดค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับความขัดแย้งของประชาชนได้
3. การสร้างฉันทามติ โครงการมีส่วนร่วมของประชาชนสามารถที่จะสร้างข้อตกลงที่มั่นคงและยืนยาว ได้รับการยอมรับระหว่างกลุ่ม สามารถลดความขัดแย้งทางการเมืองและสร้างให้เกิดความชอบธรรมในการตัดสินใจของรัฐ
4. ความสำเร็จและผลในการปฏิบัติของโครงการ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจนั้น ทำให้ทุกคนมีความรู้สึกถึงความเป็นเจ้าของ ซึ่งการตัดสินใจนั้นจะได้รับความร่วมมือจากประชาชน
5. การหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้าหรือหลีกเลี่ยงความขัดแย้งที่รุนแรง
6. ความน่าเชื่อถือและความชอบธรรม ซึ่งการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นวิถีทางที่จะนำไปสู่ความชอบธรรมและการดำรงอยู่ของความชอบธรรม

อาจกล่าวได้ว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนทำให้เกิดประโยชน์ที่หลากหลาย ทั้งทางด้านสังคม ท้องถิ่นและหน่วยงานองค์กรต่างๆ โดยเป็นไปตามวิถีการมีส่วนร่วมแต่ละประเด็น ซึ่งในภาพรวมนั้น การมีส่วนร่วมของประชาชนก่อให้เกิดประโยชน์ต่อบุคคลในการพัฒนาศักยภาพทางสังคม ท้องถิ่นเกิดการพึ่งพาตนเอง เกิดความรัก ความหวงแหน รับผิดชอบและเป็นเจ้าของ ท้องถิ่น เพิ่มคุณภาพการตัดสินใจ สร้างฉันทามติ ลดกระแสการต่อต้าน หลีกเลี่ยงความขัดแย้ง ลดค่าใช้จ่าย ลดการสูญเสียเวลา ก่อให้เกิดการรวมพลัง เกิดความสามัคคี เป็นการแบ่งเบาภาระของภาครัฐอีกทางหนึ่งด้วย

สำหรับประโยชน์ของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น มีดังนี้

1. ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ทราบและมีความตระหนักถึงความต้องการของประชาชนได้มากยิ่งขึ้น
2. ประชาชนได้รับการบริการทางสาธารณะได้อย่างทั่วถึง เท่าเทียมกัน และเป็นธรรม
3. ประชาชนมีบทบาทในการตัดสินใจ การกำกับดูแล รวมทั้งสามารถตรวจสอบการทำงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ในทุกขั้นตอน
4. ประชาชนในท้องถิ่นเกิดความผูกพัน รู้สึกถึงความเป็นเจ้าขององค์กร ก่อให้เกิดจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนของการดำเนินการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สำหรับนักศึกษา วิธีการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นนั้น มีหลากหลายรูปแบบ เช่น

1. การเข้ามามีส่วนร่วมในการสมัครเข้ามาเป็นผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ ในกรณีมีการเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น
 2. การเข้ามามีส่วนร่วมในการไปใช้สิทธิเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่น ใช้สิทธิเลือกตั้ง
 3. สมาชิกองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น
 4. การเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอให้มีการออกข้อบัญญัติท้องถิ่น
 5. การเข้ามามีส่วนร่วมในการเสียภาษีอากรและค่าธรรมเนียมต่างๆ ที่องค์การบริหารส่วนท้องถิ่นได้จัดเก็บ เพื่อนำมาใช้ในการบริหารงานภายในท้องถิ่น
 6. การเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบการบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งการตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่า มีความเป็นธรรมหรือเปล่า และตรงตามความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นหรือไม่
 7. การเข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมรับฟังการประชุมสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งถือเป็นการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล
 8. การเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามผลงานและติดตามพฤติกรรม พร้อมทั้งสามารถยื่นถอดถอนผู้บริหารท้องถิ่น สมาชิกสภาท้องถิ่น ที่มีพฤติกรรมทุจริตได้
 9. การเข้ามามีส่วนร่วมเป็นประชาคมท้องถิ่น สามารถแสดงความคิดเห็นเพื่อประกอบการพิจารณาแผนงาน โครงการ และกิจกรรมต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนในท้องถิ่น เป็นต้น
- การมีส่วนร่วมของประชาชน มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ทั้งที่คล้ายคลึงกันและแตกต่างกันบ้าง เช่น

การมีส่วนร่วมตามความหมายของ Cohen and Uphoff (1981 อ้างถึงใน จริญญา บันเทิง 2548) แบ่งลักษณะการมีส่วนร่วม 4 ด้าน ประกอบด้วย

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เริ่มจากการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของคนในท้องถิ่นในการเข้ามามีส่วนร่วมในการเลือกโครงการที่เป็นประโยชน์ ที่สามารถแก้ปัญหาในชุมชนได้อย่างเป็นรูปธรรม การได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดลำดับความสำคัญของโครงการ การได้มีส่วนร่วมในการเข้ามำกำหนดกฎเกณฑ์ วิธีการในการปฏิบัติกิจกรรมโครงการ และการมีส่วนร่วมในขั้นตอนการตัดสินใจยังรวมถึงการประชุมเพื่อเลือกผู้นำที่มีอิทธิพลต่อองค์กรด้วย

2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ สำหรับประชาชนในท้องถิ่น การมีส่วนร่วมในขั้นตอนนี้มีทั้งการมีส่วนร่วมในการสละทรัพยากรที่ตนเองสมัครใจสละ เพื่อชุมชน เช่น แรงงาน วัสดุอุปกรณ์ ในการดำเนินงานโครงการ เงิน และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องที่สามารถทำให้งานสำเร็จลุล่วงและถูกต้องตามระเบียบ กฎเกณฑ์ และกฎหมาย รวมถึงการให้ความร่วมมือกันในทุกภาคส่วนในองค์กรและนอกองค์กร การประสานงานต่างๆ จนมีส่วนร่วมในการดำเนินงานให้บรรลุตามเป้าหมายและประสบผลสำเร็จที่มองเห็นเป็นรูปธรรม

3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมในด้านนี้ประกอบด้วย การมีผลประโยชน์ทางด้านวัตถุ ด้านสังคม และด้านบุคคล เช่น มีการเพิ่มขึ้นของสาธารณูปโภค สาธารณูปการที่ทำให้คนในชุมชนได้รับผลประโยชน์จากการดำเนินงานโครงการ ตามแผนการพัฒนาท้องถิ่น

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล คือ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการใช้จ่ายงบประมาณ ด้านความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการดำเนินงานโครงการ ความพึงพอใจต่อการพัฒนาท้องถิ่นในส่วนต่างๆ ที่ประชาชนสามารถเป็นผู้ประเมินผลได้ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อท้องถิ่น และเป็นข้อมูลในการดำเนินงานต่อไปในอนาคต

อนุชิต โมพันดุง (2560, น. 10) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน คือ การเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจการหรือโครงการต่างๆ เพื่อให้ประชาชนยอมรับในกิจกรรมและโครงการ เพื่อให้ตรงกับความต้องการของประชาชน ตั้งแต่การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมดำเนินการ การมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์รวมถึงการมีส่วนร่วมติดตามและประเมินผล

พนมพร โครตลือไชย (2558, น. 12) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนมีลักษณะเป็นการร่วมค้นหาสาเหตุของปัญหา เพื่อหาทางแก้ไขปัญหาลักษณะการร่วมตัดสินใจเลือกวิธีการ วางแผนการแก้ไขปัญหาลักษณะการร่วมลงทุน ร่วมปฏิบัติงานในกิจกรรมต่างๆ ลักษณะการติดตามและประเมินผลงานโดยมีขั้นตอนมีการมีส่วนร่วม 3 ขั้นตอนใหญ่ๆ ได้แก่ 1. การมีส่วนร่วมในการเตรียมการ 2. การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ 3. การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล

โกวิท พวงงาม (2559, น. 8) ได้สรุปการมีส่วนร่วมที่แท้จริงของประชาชนในการพัฒนาควรมี 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย

1. การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาของแต่ละท้องถิ่น กล่าวคือ ถ้าหากชาวบ้านยังไม่สามารถทราบถึงปัญหาและเข้าใจถึงสาเหตุของปัญหาในท้องถิ่นของตนเป็นอย่างดีแล้ว การดำเนินงานต่างๆ เพื่อแก้ปัญหาของท้องถิ่นย่อมไร้ประโยชน์ เพราะชาวบ้านจะไม่เข้าใจและมองไม่เห็นถึงความสำคัญของการดำเนินงานเหล่านั้น

2. การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรมเพราะการวางแผนดำเนินงานเป็นขั้นตอนที่จะช่วยให้ชาวชนบทรู้จักวิธีการคิด รู้จักการตัดสินใจอย่างมีเหตุผล รู้จักการนำข่าวสารข้อมูลต่างๆ รวมถึงการนำเอาปัจจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องมาใช้ในการวางแผน

3. การมีส่วนร่วมในการลงทุนและการปฏิบัติงาน แม้ชาวชนบทส่วนใหญ่จะมีฐานะยากจน แต่ก็มีแรงงานของตนเองที่สามารถใช้เข้าร่วมได้ การร่วมลงทุนและปฏิบัติงานจะทำให้ชาวชนบทสามารถคิดต้นทุนดำเนินงานได้ด้วยตนเอง ทำให้ได้เรียนรู้การดำเนินกิจกรรมอย่างใกล้ชิด

4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลงาน ถ้าหากการติดตามงานและประเมินผลงานขาดการมีส่วนร่วมแล้ว ชาวชนบทย่อมจะไม่ทราบด้วยตนเองว่างานที่ทำไปนั้นได้รับผลดี ได้รับประโยชน์หรือไม่อย่างไร การดำเนินกิจกรรมอย่างเดียวกันในโอกาสต่อไปจึงอาจจะประสบกับความยากลำบากก็เป็นได้

สรุป การมีส่วนร่วมของประชาชน คือ การที่ประชาชนในท้องถิ่นมีอำนาจหน้าที่เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการองค์กรของตนเอง ท้องถิ่นของตนเองให้มีความพร้อมด้านสาธารณะทั้งด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการศึกษา ด้านการพยาบาล ด้านสิ่งแวดล้อม และทรัพยากรในท้องถิ่น การมีส่วนร่วมในการดูแลรักษาผลประโยชน์ของท้องถิ่นของตนเอง ทั้งการมีส่วนร่วมในทางตรงที่ทุกคนในท้องถิ่นมีสิทธิในการเลือกและทางอ้อมที่เลือกคณะทำงานเข้าไปร่วมเป็นคณะทำงาน คณะติดตามประเมินผล โดยการเข้ามามีส่วนร่วมตั้งแต่ขั้นตอนแรกจนถึงขั้นตอนสุดท้าย คือตั้งแต่การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในขั้นตอนการปฏิบัติงาน การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์รวมถึงการมีส่วนร่วมในการประเมินผล

2. แนวคิดเกี่ยวกับแผนพัฒนาท้องถิ่น

ก่อนจะอธิบายถึงแนวคิดเกี่ยวกับแผนพัฒนาท้องถิ่น ผู้ศึกษาขออธิบายเกี่ยวกับความหมายของการวางแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามที่มีบุคคลต่างๆ ได้ให้ความหมายของการวางแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น

การวางแผน ถือเป็นเทคนิคของการมองเหตุการณ์ล่วงหน้าอย่างมีระเบียบ เป็นการพยากรณ์การปฏิบัติงานในอนาคตว่าต้องทำอะไรบ้าง (ก่อน-หลัง) จะดำเนินการได้เมื่อไร จะทำที่ไหน เพื่อให้งานสำเร็จตามความประสงค์ ซึ่งแผนงานที่ดีย่อมเห็นถึงการป้องกันมากกว่าการแก้ไข ในภายหลัง อีกทั้งการวางแผนยังเป็นการคาดการณ์ล่วงหน้าถึงความยุ่งยากหรืออุปสรรคที่พึงจะเกิดขึ้นได้ พร้อมทั้งกำหนดวิธีการแก้ไขไว้เรียบร้อยแล้วในการจัดทำแผนงานจะต้องวางแนวทาง

การปฏิบัติไว้ให้พร้อม ตลอดจนการกำหนดขั้นตอนในการปฏิบัติให้เกิดผลตามความต้องการ และส่วนมากการวางแผนที่ได้ผลดีนั้นแผนงานจะต้องสามารถดัดแปลง แก้ไขได้ตลอดเวลา พร้อมใช้งานในสถานการณ์ที่อาจเกิดขึ้นได้ในภายภาคหน้าหรือในอนาคตที่อาจมีการเปลี่ยนแปลง ซึ่งสามารถกล่าวได้ว่าแผนพัฒนาท้องถิ่นนั้น ถือเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างยิ่งที่ใช้กำหนดเป้าหมายของภารกิจและแนวทางในการปฏิบัติ เพื่อนำไปสู่เป้าหมายตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้อย่างมีระบบ หรืออาจกล่าวได้ว่าการวางแผน เป็นการพิจารณาและกำหนดแนวทางปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งต้องอาศัยกระบวนการความคิด เพื่อพิจารณาและกำหนดแนวทางปฏิบัติงาน มีกระบวนการการตัดสินใจ มีความรู้และการคาดคะเนอย่างใช้ดุลยพินิจด้วยความพยายามที่เป็นระบบ หรือ Systematic attempt เพื่อตัดสินใจในการเลือกแนวทางปฏิบัติที่ดีที่สุดสำหรับอนาคต เพื่อให้องค์การบรรลุผลตามความประสงค์ที่ตั้งไว้หรือตามเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้นั่นเอง

อุไรวรรณ รสแก่น (2558, น. 19) กล่าวว่า การวางแผนพัฒนาท้องถิ่นเป็นการกำหนดและตัดสินใจล่วงหน้าว่าจะ ดำเนินงานอะไร ที่ไหน อย่างไร เมื่อใด และใครเป็นผู้ดำเนินการหรือรับผิดชอบ โดยมีวัตถุประสงค์และเป้าหมายเพื่อพัฒนาทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมของท้องถิ่น ทั้งนี้ต้องนำปัญหาความต้องการในการแก้ไขปัญหา เพื่อสนองตอบความต้องการนโยบายหรือแนวทางการพัฒนาศักยภาพมาวิเคราะห์เพื่อกำหนดเป็นวัตถุประสงค์และนโยบาย หรือแนวทางการพัฒนาศักยภาพ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2548) กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับแผนพัฒนาท้องถิ่นว่า เนื่องจากพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 30 (4) อีกทั้งแผนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ข้อ 5.23 กำหนดให้รัฐต้องจัดสรรงบประมาณให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในสัดส่วนไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของรายได้ของรัฐทั้งหมด ภายในปี พ.ศ. 2544 และไม่น้อยกว่าร้อยละ 35 ของรายได้ของรัฐทั้งหมด ภายในปี พ.ศ. 2549 จึงมีความจำเป็นในการใช้ทรัพยากรรายได้ที่ท้องถิ่นจัดเก็บเอง และรายได้ที่รัฐบาลจัดสรรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุดและมีความโปร่งใสมากที่สุด ซึ่งการวางแผนจึงถือเป็นกลไกสำคัญอีกอย่างหนึ่งที่จะทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบรรลุจุดหมายในการพัฒนาท้องถิ่น โดยการใช้ยุทธศาสตร์ที่เหมาะสมและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำเป็นต้องวางแผนการใช้ทรัพยากรเหล่านั้นให้คุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาคมทั้งในปัจจุบันและอนาคต โดยมีการปฏิบัติตามแผนงานโครงการที่กำหนดเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามช่วงเวลาที่กำหนดไว้ รวมถึงมีการควบคุม การติดตาม วัดผลและประเมินผลโดยการบริหารจัดการตามแผนงาน อีกทั้งโครงการนั้นจะต้องมีการบริหารจัดการที่ดี มีความโปร่งใส และพร้อมที่จะให้มีการตรวจสอบทั้งโดยหน่วยงานรัฐ และประชาคม

2.1 ความสำคัญของการวางแผน

การวางแผนถือเป็นการเริ่มต้นลำดับแรกก่อนจะมีการจัดกิจกรรม โครงการ แม้กระทั่งการพัฒนาท้องถิ่นในด้านต่างๆ สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแล้วการวางแผนมีความสำคัญ ดังนี้

1. การวางแผนเป็นการลดความไม่แน่นอนและปัญหาความยุ่งยากซับซ้อนที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้ เพราะการวางแผนเป็นการจัดโอกาสทางการจัดการให้ผู้วางแผนมีวิสัยทัศน์ กว้างไกล สามารถคาดคะเนหรือมองเหตุการณ์ต่างๆ ในอนาคตที่อาจจะเกิดขึ้นในภายภาคหน้าได้ เช่น การเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีหรือปัญหาความต้องการของประชาชนในสังคมที่จะเกิดขึ้น อันเป็นผลให้เกิดผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายขององค์กรได้ ด้วยเหตุผลดังกล่าว

การวางแผนจึงมีความจำเป็นสำหรับการเตรียมตัวหรือการที่องค์กรหรือท้องถิ่น ต้องเผชิญกับสิ่งที่จะเกิดขึ้นไม่ว่าจะเกิดจากสภาพเศรษฐกิจหรือสภาพแวดล้อมทั้งภายนอกและภายใน เป็นต้น

2. การวางแผนทำให้มองภาพรวมของการทำงานได้ชัดเจนมากขึ้น
3. การวางแผนทำให้เกิดแนวคิดใหม่ๆ ขึ้น คือการยอมรับเรื่องการเปลี่ยนแปลงการเข้าใจคำว่าไม่มีสิ่งใดอยู่ได้ตลอดไป ทำให้มีการยอมรับในแนวคิดทฤษฎีระบบ ให้เข้ามาอยู่ในองค์กรของยุคในปัจจุบัน
4. การวางแผนทำให้การดำเนินการขององค์กรบรรลุเป้าหมายที่หวังไว้

2.2 แผนพัฒนาท้องถิ่น

จากรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ได้ส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทและหน้าที่ มีอิสระในการบริหารจัดการท้องถิ่นของตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนมีการกำหนดตัวบทตัวแทนกฎหมายและกลไกทางกฎหมายเพื่อให้การกระจายอำนาจเป็นไปอย่างโปร่งใส และสามารถถูกตรวจสอบจากประชาชนและองค์กรต่างๆ ตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยุคหลังรัฐธรรมนูญ ฉบับปัจจุบันประกาศใช้จึงมีบทบาทอำนาจ หน้าที่อย่างกว้างขวาง โดยไม่เพียงจะมีหน้าที่ในการให้บริการสาธารณะพื้นฐานแก่ประชาชนในท้องถิ่นเท่านั้น แต่ยังขยายบทบาท หน้าที่ออกไปรวมถึงการพัฒนาคุณภาพชีวิต และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของท้องถิ่นด้วยและเป็นองค์กรที่เปิดให้ประชาชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการบริหาร และการตรวจสอบการปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้น

ปัจจุบันแผนพัฒนาท้องถิ่น เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการตรวจสอบการปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้น โดยในปัจจุบันแผนพัฒนาท้องถิ่นเป็นเครื่องมือที่สำคัญประการหนึ่งที่จะทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถดำเนินงานได้ตามเป้าหมายที่วางไว้ จึงจำเป็นต้องกำหนดแผนให้สามารถตอบสนองต่อการทำงานเพื่อพัฒนาท้องถิ่นและสามารถบ่งชี้วัดความสำเร็จของแผนงานได้

ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559 และระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2561 ให้แก้ไขคำว่า “แผนพัฒนาท้องถิ่นสี่ปี” เป็น “แผนพัฒนาท้องถิ่น” และแก้ไขคำว่า “แผนพัฒนา” เป็น “แผนพัฒนาท้องถิ่น” ในข้อ 4 ของระเบียบ กระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2559 และให้ใช้คำต่อไปนี้แทน “แผนพัฒนาท้องถิ่น” หมายความว่า แผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น “แผนพัฒนาท้องถิ่น” หมายความว่า แผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่กำหนดวิสัยทัศน์ ประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์ ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมาย และกลยุทธ์ โดยสอดคล้องกับแผนพัฒนาจังหวัด ยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด แผนพัฒนาอำเภอ แผนพัฒนาตำบล แผนพัฒนาหมู่บ้านหรือแผนชุมชน อันมีลักษณะเป็นการกำหนดรายละเอียดแผนงานโครงการพัฒนาที่จัดทำขึ้นสำหรับปีงบประมาณแต่ละปี ซึ่งมีลักษณะเป็นการกำหนดรายละเอียดแผนงานโครงการพัฒนาที่จัดทำขึ้น สำหรับปีงบประมาณแต่ละปี ซึ่งมีความต่อเนื่องและแผนก้าวและให้หมายความรวมถึงการเพิ่มเติมหรือการเปลี่ยนแปลงแผนพัฒนาท้องถิ่น “โครงการพัฒนา” หมายความว่า โครงการที่ดำเนินการจัดทำบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะเพื่อการพัฒนาบรรลุตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้

2.3 ความหมายและความสำคัญของแผนพัฒนาท้องถิ่น

การที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะพัฒนาไปในทิศทางใด จำเป็นต้องมีการกำหนดวิสัยทัศน์ หรือแผนงานในอนาคตและแปลงมาสู่การปฏิบัติ ดังนั้น ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น พ.ศ. 2548 จึงได้กำหนดประเภทของแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ 2 ประเภท คือ แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา เป็นแผนพัฒนาระยะยาว และแผนพัฒนาสามปี ซึ่งเป็นแผนพัฒนาแบบหมุนเวียน (Rolling Plan) ที่ต้องมีการทบทวนและจัดทำทุกปี และจะนำไปสู่กระบวนการการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 16 และมาตรา 17 ได้บัญญัติให้เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบลและการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปพิเศษมีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง และองค์การบริหาร

ส่วนจังหวัดซึ่งนอกจากจะมีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเองแล้วยังมีอำนาจหน้าที่ในการประสานการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด ตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนดอีกด้วย การวางแผนการพัฒนา จึงมีความสำคัญต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นอย่างยิ่ง ทั้งนี้เนื่องจากแผนการพัฒนาเป็นกรอบในการกำหนดทิศทางการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มุ่งไปสู่สภาพการณ์อันพึงประสงค์ได้อย่างเท่าทันกับการเปลี่ยนแปลง และมุ่งไปสู่สภาพการณ์ที่ต้องการให้เกิดขึ้นในอนาคต ทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม เป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้พิจารณาอย่างรอบคอบให้เห็นถึงความเชื่อมโยงระหว่างแนวทางการดำเนินงานต่างๆ ที่มีความเชื่อมโยง และส่งผลทั้งในเชิงสนับสนุน และเป็นอุปสรรคต่อกัน เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำมาตัดสินใจ กำหนดแนวทางการดำเนินงานและใช้ทรัพยากรการบริหารของท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดประโยชน์สาธารณะสูงสุด นอกจากนี้ภายใต้กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นยังทำให้ประชาชนในท้องถิ่นได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ได้เห็นข้อเด่น ข้อดี โอกาสและข้อจำกัดของท้องถิ่นในการพัฒนาอย่างมีเป้าหมาย มีช่องทางในการแก้ไขปัญหาของท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสมและครอบคลุม สามารถกำหนดกิจกรรมที่ตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นและลงมือทำงานร่วมกันได้ สามารถวางแผนจัดการกับทรัพยากรหรือทุนในท้องถิ่นทั้งทุนบุคคลและทุนสังคมที่มีอยู่ได้อย่างเหมาะสมสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น อีกทั้งยังสามารถรับผลประโยชน์ร่วมกันได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม ก่อให้เกิดทัศนคติที่ดี เอื้ออาทรต่อกัน ปลูกฝังทัศนคติ ค่านิยมที่ดีให้กับท้องถิ่น และท้ายที่สุดสามารถหาภาคี แนวร่วมในการทำงานเพื่อพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง

การวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงเป็นกระบวนการกำหนดทิศทางในอนาคตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดสภาพการณ์ที่ต้องการบรรลุ และแนวทางในการบรรลุบนพื้นฐานของการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลอย่างรอบด้านและเป็นระบบ ซึ่งจะต้องสอดคล้องกับศักยภาพของท้องถิ่น สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นด้วย

2.4 การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้พิจารณาอย่างรอบคอบให้เห็นถึงความเชื่อมโยงระหว่างแนวทางการดำเนินงานต่างๆ ที่อาจมีความเชื่อมโยงและส่งผลทั้งในเชิงสนับสนุน และเป็นอุปสรรคต่อกัน เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำมาตัดสินใจกำหนดแนวทางการดำเนินงาน และใช้ทรัพยากรการบริหารงาน ประกอบด้วยปัจจัย 4 ด้าน คือ

1. Money หรือเงิน ทั้งเงินงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเองและแหล่งงบประมาณภายนอก รวมทั้งมาตรการประหยัดงบประมาณรายจ่ายด้วย

2. Man หรือคน กล่าวคือ รวมถึงแต่ผู้บริหารท้องถิ่น พนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทุกระดับ ซึ่งจะมีความแตกต่างหลากหลาย ทั้งด้านความรู้ ทักษะและทัศนคติ ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะต้องนำศักยภาพของกำลังคนเหล่านั้นมาใช้ รวมทั้งต้องพัฒนากำลังคนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่น ซึ่งจะมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นด้วย

3. Material หรือวัสดุอุปกรณ์ หมายถึง เครื่องจักร เครื่องมือ รวมทั้งอาคารสถานที่ที่จะสามารถนำมาใช้ในการบริหารจัดการท้องถิ่นให้เกิดการพัฒนาสูงสุด โดยมีการพัฒนาวัสดุ อุปกรณ์ดังกล่าวได้อย่างเต็มศักยภาพ

4. Management หรือการบริหารจัดการ เป็นสิ่งที่จะช่วยขับเคลื่อนทรัพยากรทั้ง 3 ประการข้างต้นให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และมีสภาพการพัฒนาอย่างยั่งยืน การบริหารจัดการเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ ที่ต้องศึกษาและนำไปปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

สรุป การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น คือ เครื่องมือที่ใช้เป็นกรอบในการกำหนดทิศทางการพัฒนาในด้านต่างๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งในการจัดทำแผนพัฒนาดังกล่าวนั้นต้องผ่านกระบวนการตามขั้นตอนของระเบียบ กฎหมาย ที่กำหนดไว้ เพื่อให้ได้มาซึ่งแผนงาน โครงการ กิจกรรม ของท้องถิ่นที่จะทำและหวังจะให้เกิดขึ้นในอนาคต เป้าหมายก็เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของคนในท้องถิ่น และนำไปสู่การพัฒนาของท้องถิ่นให้ประสบผลสำเร็จดังเป้าหมายที่ตั้งไว้ และเกิดความผาสุกของคนในท้องถิ่น

3. แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่นและการกระจายอำนาจ

3.1 ความหมายของการปกครองท้องถิ่น

การปกครองท้องถิ่น ถือเป็นรูปแบบการปกครองที่เกิดขึ้นจากการกระจายอำนาจของรัฐบาลกลาง มอบอำนาจให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ตอบสนองความต้องการของท้องถิ่น เกิดผลประโยชน์สูงสุดต่อท้องถิ่น รวมถึงการให้อำนาจการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นเองได้เข้ามาบริหารจัดการท้องถิ่นของตนเอง ซึ่งมีบางคนนิยามความหมายของการปกครองท้องถิ่นว่า เป็นการปกครองที่ประชาชนในแต่ละท้องถิ่นสามารถใช้อำนาจที่กำหนดด้วยกฎหมาย ให้ดำเนินการบริหารจัดการกับวิถีชีวิตความเป็นอยู่และบริการสาธารณะที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตต่อเศรษฐกิจและต่อความสงบเรียบร้อยภายในเขตท้องถิ่นของตนเอง ภายใต้หน่วยงาน

ผู้บริหาร ภายใต้งบประมาณของท้องถิ่นเอง และบุคลากรของตนเอง และยังคงอยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐบาลระดับชาติ ซึ่งไม่ได้แยกตัวเองออกเป็นอิสระจากความเป็นรัฐชาติ หรือ nation state แต่อย่างใด และอีกนิยามความหมายของการปกครองท้องถิ่น คือ การปกครองของหน่วยการปกครองที่มีการเลือกตั้งผู้บริหารตลอดจนสามารถจัดทำภารกิจของตนเองได้อย่างเป็นอิสระ ไม่ได้ถูกควบคุมจากรัฐบาลหรือภูมิภาค แต่ก็อยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญท้องถิ่นเพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ตอบสนองกับความต้องการและผลประโยชน์ของท้องถิ่นภายใต้องค์การภารกิจและการตัดสินใจของประชาชนในท้องถิ่นเอง เป็นต้น

วิชชากร ตรีภักตรอง (2563, น. 20) กล่าวว่า การปกครองท้องถิ่นคือการปกครองที่เกิดจากการกระจายอำนาจของรัฐบาลให้ประชาชนเข้ามามีบทบาทในการปกครองการบริหารเพื่อตอบสนองปัญหาและความต้องการในแต่ละท้องถิ่นโดยมีบุคลากรมีงบประมาณมีทรัพย์สินเป็นของตนเองรวมทั้งมีอำนาจอิสระในการบริหารงานตามสิทธิหน้าที่ตามกฎหมายในเขตพื้นที่รับผิดชอบภายใต้การกำกับดูแลการส่งเสริมและสนับสนุนของรัฐบาลหรือหน่วยงานของภาครัฐบาล

สุธิมา เทพวงศ์ (2562, น. 23) กล่าวว่า การปกครองท้องถิ่น คือ องค์กรที่จะต้องมีสิทธิปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น ตามความเหมาะสมและตามที่กฎหมายกำหนด ส่วนความเป็นอิสระของท้องถิ่นแสดงออกโดยความเป็นอิสระในการเลือกสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น ความเป็นอิสระในการบริหารจัดการท้องถิ่น การเงิน การคลังและการบริหารงานบุคคล การกำกับดูแลและการปกครองท้องถิ่นต้องทำเท่าที่จำเป็นตามกฎหมาย เพื่อคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นหรือประโยชน์ของชาติเป็นส่วนรวม ซึ่งจะกระทบต่อสาระสำคัญแห่งหลักการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ประชาชนมิได้ ประชาชนต้องมีส่วนร่วมกับองค์กรปกครองท้องถิ่นในการบริหารกิจการท้องถิ่น ทั้งเรื่องการเลือกผู้ที่มาเป็นผู้บริหารท้องถิ่น การถอดถอนผู้บริหารท้องถิ่น รวมถึงการมีส่วนร่วมในการส่งเสริมศิลปะ วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อให้เกิดการตอบสนองความต้องการและประโยชน์แก่ท้องถิ่นของตน

พนมพร โครตลือไชย (2558, น. 17) การปกครองท้องถิ่นเป็นองค์กรของรัฐที่มีอาณาเขตเป็นของตัวเอง มีประชากรตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด มีอำนาจ มีอิสระในการปกครองตนเอง โดยมีหน้าที่ในการบริการด้านต่างๆ แก่ประชาชน โดยประชาชนในพื้นที่จะต้องมีส่วนร่วมในการบริหารและการปกครองตนเองผ่านตัวแทนที่มาจากการเลือกตั้ง เช่น การมีสภาท้องถิ่น เป็นต้น

ฉันทพร สุขกันต์ (2562, น. 65) กล่าวว่า การปกครองท้องถิ่น คือ การปกครองที่รัฐบาลกลางมอบอำนาจให้ประชาชนดำเนินการปกครองตนเองโดยให้มีหน่วยการปกครองท้องถิ่นทำหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารพัฒนาและให้บริการประชาชนในเขตพื้นที่ ซึ่งหน่วยการปกครองท้องถิ่นจะมีอำนาจในการกำหนดนโยบายตัดสินใจและดำเนินการภายใต้ขอบเขตของกฎหมายที่กำหนดภายในท้องถิ่นของตนเองเท่านั้นและหน่วยการปกครองท้องถิ่นนี้ต้องอยู่ในความดูแลของรัฐบาลกลาง

สรุป การปกครองท้องถิ่น ถือเป็นหน่วยงานปกครองที่อยู่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุดรูปแบบหนึ่ง การปกครองส่วนท้องถิ่นจะเปิดให้ประชาชนในเขตท้องถิ่นนั้นๆ เลือกตั้งผู้แทนของตนเองเข้าไปทำหน้าที่เป็นผู้บริหารท้องถิ่น หรือเรียกอีกอย่างว่าเป็นการเลือกตั้งโดยตรงเพื่อเลือกผู้บริหารท้องถิ่นอีกทีหนึ่ง ส่วนการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่าเป็นการเลือกตั้งโดยอ้อม อีกทั้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังจะมีอำนาจอิสระ หรือ autonomy ในการบริหารจากรัฐได้ในระดับหนึ่งตามขอบเขตที่กฎหมายกำหนด และอีกความหมายของการปกครองท้องถิ่น คือการที่รัฐบาลกระจายอำนาจให้ประชาชนในท้องถิ่นได้มีส่วนร่วมในการปกครองตนเองภายใต้บทบัญญัติของกฎหมาย เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาและสนองตอบต่อความต้องการของชุมชนได้สะดวก รวดเร็ว และตรงกับความประสงค์ของชุมชนนั้น โดยมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นกลไกในการทำหน้าที่แทนรัฐบาล ซึ่งการใช้อำนาจดังกล่าวจะต้องเป็นไปอย่างถูกต้อง ตรงตามเจตนารมณ์ รวมทั้งก่อให้เกิดผลในลักษณะที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนและท้องถิ่น

3.2 ความสำคัญของการปกครองท้องถิ่น

จากแนวคิดการปกครองท้องถิ่นเพื่อสนับสนุนวัตถุประสงค์ทางการปกครองของรัฐบาลที่จะรักษาความมั่นคงและความผาสุกของประชาชน ยึดหลักการกระจายอำนาจปกครองเพื่อให้สอดคล้องกับหลักการประชาธิปไตยโดยประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง เพราะฉะนั้นความสำคัญของการปกครองท้องถิ่น จึงสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. การปกครองท้องถิ่นถือเป็นรากฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตย เพราะการปกครองท้องถิ่นเป็นสถาบันฝึกสอนการเมืองการปกครองให้แก่ประชาชน ให้ประชาชนรู้สึกว่าคุณเองมีความเกี่ยวข้องกับการบริหารท้องถิ่น มีส่วนได้ส่วนเสียในการ บริหารท้องถิ่น ทำให้เกิดความรับผิดชอบและหวงแหนต่อประโยชน์อันพึงมีต่อท้องถิ่นที่ตนอาศัยอยู่ จนมาสู่การเกิดความเลื่อมใสและศรัทธาในระบอบการปกครองประชาธิปไตย

2. การปกครองท้องถิ่นทำให้ประชาชนรู้จักการปกครองตนเอง การที่ประชาชนได้เลือกผู้นำด้วยตนเองให้มาส่วนในการบริหารจัดการท้องถิ่นของตนเองโดยอาศัยความร่วมมือร่วมใจจากคนในท้องถิ่น ในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองให้มีความเจริญก้าวหน้า อีกทั้งผู้บริหารท้องถิ่นจะต้องรับฟังเสียงของประชาชนด้วยวิธีทางประชาธิปไตย รวมถึงการที่ประชาชนออกเสียงประชามติ

(Reference) การที่ประชาชนมีอำนาจถอดถอน (Recall) สิ่งเหล่านี้ถือเป็นสิ่งที่จะทำให้ประชาชนเกิดความสำนึกในความสำคัญของตนเองที่มีต่อท้องถิ่น รวมถึงการที่ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมรับรู้ถึงปัญหาและแก้ไขปัญหาท้องถิ่นของตนเอง

3. การปกครองท้องถิ่นถือเป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาลซึ่งสิ่งนี้ถือเป็นหลักสำคัญของการกระจายอำนาจการปกครอง กล่าวคือจากภารกิจของรัฐบาลที่มีอยู่มากมายหลายด้าน ทั้งการบริหารประเทศ การแก้ปัญหาเศรษฐกิจ ฯลฯ การกระจายอำนาจของรัฐบาลที่มีแก่ท้องถิ่น จึงถือเป็นสิ่งสำคัญเหตุผลเพราะท้องถิ่นแต่ละท้องถิ่นอาจจะมีปัญหาหรือความต้องการที่แตกต่างกัน ประชาชนจึงถือเป็นผู้ที่มีความเหมาะสมที่จะแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในท้องถิ่นนั้นๆ มากที่สุด ซึ่งกิจกรรมบางอย่างอาจจะเป็นเรื่องเฉพาะท้องถิ่นไม่เกี่ยวกับท้องถิ่นอื่นๆ และไม่มีส่วนได้ส่วนเสียต่อประเทศโดยรวม จึงเป็นการสมควรที่ประชาชนในท้องถิ่นจะดำเนินการดังกล่าวเอง

4. การปกครองท้องถิ่นสามารถสนองตอบความต้องการของท้องถิ่นตรงเป้าหมายและมีประสิทธิภาพ เหตุผลคือท้องถิ่นจะรู้ความต้องการของตนเองดีที่สุดว่าท้องถิ่นของตนเองต้องการอะไร อยากพัฒนาด้านใดมากที่สุด ต้องการแก้ไขปัญหาด้านใดมากที่สุด

5. การปกครองท้องถิ่นถือเป็นแหล่งสร้างผู้นำทางการเมืองและการบริหารของประเทศในอนาคต เพราะผู้นำการปกครองท้องถิ่นย่อมเรียนรู้ประสบการณ์ทางการเมือง ประสบการณ์จากการเลือกตั้ง การได้รับการสนับสนุนจากประชาชนในท้องถิ่นอันเป็นพื้นฐานที่ดีต่ออนาคตทางการเมืองของตน รวมถึงการได้โอกาสฝึกฝนทักษะทางการบริหารงานในท้องถิ่น

6. การปกครองท้องถิ่นยึดหลักการกระจายอำนาจทำให้เกิดการพัฒนาชนบทแบบพึ่งตนเองทางด้านการเมือง ด้านเศรษฐกิจและด้านสังคม

โดยสรุป ความสำคัญของการปกครองท้องถิ่น สามารถแบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ

1. ด้านการเมืองการปกครอง ซึ่งการบริหารในด้านการเมืองการปกครองนั้นเป็นรูปแบบพื้นฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตยและการเรียนรู้การปกครองตนเอง
2. ด้านการบริหาร ซึ่งด้านนี้ถือเป็นการแบ่งเบาภาระรัฐบาลและประชาชนในท้องถิ่นในการหาแนวทางสนองตอบ เพื่อแก้ปัญหาด้วยตนเอง ด้วยกลไกการบริหารต่างๆ เป็นต้น

3.3 วัตถุประสงค์ของการปกครองท้องถิ่น

1. หน้าที่ความรับผิดชอบควรเป็นงานที่เกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของท้องถิ่น ควรเป็นงานที่เกี่ยวกับการอำนวยความสะดวกในชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชน เช่น การสร้างถนน สร้างสะพาน จัดทำสวนหย่อม สวนสาธารณะ การกำจัดขยะมูลฝอย

2. เป็นงานที่เกี่ยวกับการป้องกันภัย งานรักษาความปลอดภัย เช่น งานป้องกันสาธารณภัย งานดับเพลิง

3. เป็นงานที่เกี่ยวกับสวัสดิการสังคม ซึ่งงานด้านนี้สำหรับท้องถิ่นถือเป็นด้านที่มีความสำคัญต่อประชาชนในท้องถิ่นมาก เช่น การจัดให้มีหน่วยบริการทางสาธารณสุข การจัดการด้านสุขภาพของคนในชุมชน จัดให้มีสถานสงเคราะห์เด็กและคนชรา เป็นต้น

4. เป็นงานที่เกี่ยวกับพาณิชย์ท้องถิ่น เช่น จัดให้มีโรงรับจำนำขึ้นในท้องถิ่นในการดูแลรับผิดชอบขององค์กรปกครองท้องถิ่น การจัดให้มีตลาดเกิดขึ้นในท้องถิ่น มีการบริหารงานและการเก็บค่าเช่าเพื่อนำรายได้ในส่วนนี้เข้ามาเป็นรายได้ของท้องถิ่น และนำรายได้ส่วนนี้ไว้พัฒนาท้องถิ่นของตนเอง เป็นต้น

3.4 องค์ประกอบการปกครองท้องถิ่น

เมื่อกล่าวถึงการปกครองท้องถิ่นของประเทศไทยนั้น สามารถกล่าวได้ว่าการปกครองท้องถิ่น มีวิวัฒนาการมาตั้งแต่สมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งพระองค์ทรงมีพระราชดำริให้จัดตั้งสุขาภิบาลกรุงเทพมหานคร ขึ้นในปี พ.ศ. 2440 จนกระทั่งปัจจุบันรัฐบาลได้มอบอำนาจให้ท้องถิ่นปกครองตนเอง ซึ่งเป็นกรรมวิธีของการกระจายอำนาจทางการปกครอง ดังนั้นระบบการปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญ โดยสมัยนายชวน หลีกภัย เป็นนายกรัฐมนตรี ได้มีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการปรับปรุงการบริหารการปกครองท้องถิ่น ตามคำสั่งที่ 262/2535 เมื่อวันที่ 11 ธันวาคม 2535 เพื่อศึกษาระบบการบริหารการปกครองท้องถิ่นของไทย ที่ดำเนินการอยู่ในทุกรูปแบบ หาแนวทางและข้อเสนอในการปรับปรุงโครงสร้างอำนาจหน้าที่การดำเนินการด้านการคลังและงบประมาณ ตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาล หน่วยงานราชการส่วนกลาง และส่วนภูมิภาคกับหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นโดยกล่าวถึงองค์ประกอบการปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ ดังนี้

1. เป็นองค์กรที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล และทบวงการเมือง
2. มีสภาและผู้บริหารระดับท้องถิ่น ที่มาจากการเลือกตั้งตามหลักการที่บัญญัติในกฎหมายรัฐธรรมนูญ
3. มีอิสระในการปกครองตนเอง
4. มีเขตการปกครองที่ชัดเจนและเหมาะสม
5. มีงบประมาณรายได้ที่เป็นของตนเองอย่างเพียงพอ
6. มีบุคลากรปฏิบัติงานของตนเอง
7. มีอำนาจท้องถิ่นที่เหมาะสมต่อการให้บริการ

8. มีอำนาจออกข้อบังคับเป็นกฎหมายของท้องถิ่นภายใต้ขอบเขตของกฎหมายแม่บท

9. มีความสัมพันธ์กับส่วนกลางในฐานะเป็นหน่วยงานระดับรองของรัฐ

3.5 รูปแบบการปกครองท้องถิ่นของไทย

สำหรับการปกครองท้องถิ่นของไทยในปัจจุบัน มี 2 รูปแบบ ดังนี้

3.5.1 รูปแบบการปกครองท้องถิ่นทั่วไป ได้แก่

1) องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) มีโครงสร้างการบริหาร คือ สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้กำกับดูแล

2) เทศบาล มีโครงสร้างการบริหาร คือ สภาเทศบาล และนายกเทศมนตรี โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้กำกับดูแล

3) องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีโครงสร้างการบริหาร คือ สภาองค์การบริหารส่วนตำบล และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล โดยมีนายอำเภอเป็นผู้กำกับดูแล

3.5.2 รูปแบบการปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ ซึ่งมีฐานะเป็นทบวงการเมือง และนิติบุคคล สำหรับประเทศไทยมีอยู่ 2 แห่ง คือ

1) กรุงเทพมหานคร มีโครงสร้างการบริหาร คือ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร สภากรุงเทพมหานคร และสภาเขต

2) เมืองพัทยา มีโครงสร้างการบริหาร คือ สภาเมืองพัทยา นายกเมืองพัทยา กล่าวโดยสรุป การปกครองท้องถิ่นของไทยในปัจจุบันมีหลายรูปแบบแตกต่างกันตามความเหมาะสมกับสภาพของแต่ละท้องถิ่น และในสภาวะการณ์ที่เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองเกิดขึ้น ทำให้ประชาชนมีความตื่นตัว มีความรู้ความเข้าใจในการปกครองตนเองมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะในเรื่องการรับรู้ข่าวสารและการมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบต่างๆ ประกอบกับการพัฒนาของประเทศได้ทำให้ท้องถิ่นมีความเจริญขึ้นเป็นลำดับ จึงจำเป็นต้องปรับปรุงรูปแบบการปกครองท้องถิ่นไทยที่มีอยู่ในปัจจุบันให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นสามารถปฏิบัติหน้าที่ของตนได้อย่างเต็มที่ มีประสิทธิภาพ สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น และเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองตนเองให้มากที่สุด อันเป็นเป้าหมายสำคัญของการกระจายอำนาจการปกครอง

3.6 การปกครองรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบล

การปกครองรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้ศึกษาได้รวบรวมแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องไว้ ดังนี้

ชูศักดิ์ เทียงตรง (2554, น. 36) กล่าวว่า องค์การบริหารส่วนตำบลถือเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เล็กที่สุดและมีจำนวนมากที่สุดในประเทศไทย มีอำนาจหน้าที่ในการจัดให้มีบริการสาธารณะแก่ประชาชนในท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนตำบลนั้นถือเป็นหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น มีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการส่วนท้องถิ่น โดยจัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 2 มีนาคม 2538 และมีฉบับแก้ไขเพิ่มเติมในเวลาต่อมา ซึ่งปัจจุบันมีพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2562

3.6.1 อำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537

1. มาตรา 66 พัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม
2. มาตรา 67 มีหน้าที่ ต้องทำดังนี้
 - 2.1 จัดให้มีและบำรุงทางน้ำ
 - 2.2 รักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อย การดูแลการจราจรและส่งเสริมสนับสนุนหน่วยงานอื่นในการปฏิบัติหน้าที่ดังกล่าว
 - 2.3 การรักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
 - 2.4 ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ
 - 2.5 ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
 - 2.6 จัดการ ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษา ศาสนา วัฒนธรรม และการฝึกอบรมให้แก่ประชาชนรวมทั้งการจัดการหรือสนับสนุนดูแลและพัฒนาเด็กเล็กตามแนวทางที่เสนอแนะจากกองทุนเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา
 - 2.7 ส่งเสริมการพัฒนาศตรี เด็กและเยาวชน ผู้สูงอายุและพิการ
 - 2.8 ค้ำครอง ดูแลและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 - 2.9 บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
 - 2.10 ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมาย

- ส่วนตำบล ดังนี้
3. มาตรา 68 มีอำนาจหน้าที่ ที่อาจจะทำกิจกรรมในเขตองค์การบริหาร
 - 3.1 ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภคและการเกษตร
 - 3.2 ให้มีและบำรุงไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
 - 3.3 ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ
 - 3.4 ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจและสวนสาธารณะ
 - 3.5 ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกร และกิจการสหกรณ์
 - 3.6 ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว
 - 3.7 บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพ
 - 3.8 การคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน
 - 3.9 หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล
 - 3.10 ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม
 - 3.11 กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์
 - 3.12 การท่องเที่ยว
 - 3.13 การผังเมือง
- 3.6.2 อำนาจหน้าที่ตามแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ**
- พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 16 กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ดังนี้
1. การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง
 2. การจัดให้มี และบำรุงรักษาทางบกทางน้ำ และทางระบายน้ำ
 3. การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้าม และที่จอดรถ
 4. การสาธารณสุขอุปโภค และการก่อสร้างอื่น ๆ
 5. การสาธารณสุขการ
 6. การส่งเสริมการฝึกและการประกอบอาชีพ
 7. คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 8. การส่งเสริมการท่องเที่ยว
 9. การจัดการศึกษา

ผู้ด้อยโอกาส

ดีของท้องถิ่น

มทรสพ และสาธารณสุขสถานอื่นๆ

ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

รักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ประกาศกำหนด

10. การสังคมสงเคราะห์และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชราและ
11. การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอัน
12. การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัด และการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย
13. การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
14. การส่งเสริมกีฬา
15. การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน
16. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น
17. การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
18. การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และน้ำเสีย
19. การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล
20. การจัดให้มีและควบคุมสุสาน และฌาปนสถาน
21. การควบคุมการเลี้ยงสัตว์
22. การจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์
23. การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อย และการอนามัยโรง
24. การจัดการ การบำรุงรักษาและการใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากร
25. การผังเมือง
26. การขนส่ง และการวิศวกรรมจราจร
27. การดูแลรักษาที่สาธารณะ
28. การควบคุมอาคาร
29. การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
30. การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุนการป้องกันและ
31. กิจอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการ

3.6.3 โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบล

ตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และแก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2562 ได้ยกฐานะจากสภาตำบลที่มีรายได้ซึ่งไม่รวมเงินอุดหนุน ในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกัน 3 ปีโดยเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละ 150,000 บาท โดยรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ประกอบด้วย 1. สภาองค์การบริหารส่วนตำบล และ 2. นายองค์การบริหารส่วนตำบล โดยสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (ส.อบต.) หมู่บ้านละ 1 คน ที่ได้รับเลือกตั้งจากประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งในแต่ละหมู่ ในเขตขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้นๆ และองค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องมีนายองค์การบริหารส่วนตำบลที่ได้รับเลือกตั้งโดยประชาชนในแต่ละหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นๆ ตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งได้รับคะแนนเสียงสูงสุดเข้ามาดำรงตำแหน่งนายองค์การบริหารส่วนตำบล 1 คน รวมถึงมีรองนายองค์การบริหารส่วนตำบลได้ไม่เกิน 2 คน

องค์การบริหารส่วนตำบล มีนายองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นผู้กำหนดนโยบาย และเป็นผู้ใช้อำนาจบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล มีพนักงานประจำที่เป็นข้าราชการส่วนท้องถิ่น เป็นผู้ปฏิบัติงาน มีปลัดฯ และรองปลัดฯ ผู้อำนวยการกอง เป็นหัวหน้างาน มีหน้าที่บริหารงานภายในหน่วยงาน ส่วนการดำเนินงานมีการแบ่งออกเป็นหน่วยงานต่างๆ ได้เท่าที่จำเป็นตามภาระหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลแต่ละแห่ง เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่ที่รับผิดชอบอยู่ เช่น สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล กองคลัง กองช่าง กองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม กองยุทธศาสตร์และงบประมาณ กองการเจ้าหน้าที่ กองสวัสดิการสังคมและหน่วยตรวจสอบภายใน

3.6.4 อำนาจหน้าที่ของนายองค์การบริหารส่วนตำบล

1. ก่อนเข้าดำรงตำแหน่งและปฏิบัติหน้าที่ นายองค์การบริหารส่วนตำบลต้องแถลงนโยบายต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยไม่มีการลงมติ หากไม่สามารถดำเนินการได้ให้ทำเป็นหนังสือแจ้งต่อสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลทุกคน และทำรายงานแสดงผลการปฏิบัติงานตามนโยบายที่ได้แถลงไว้ต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นประจำทุกปี
2. มีอำนาจหน้าที่กำหนดนโยบายโดยไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมายและรับผิดชอบในการบริหารงานราชการขององค์กรให้เป็นไปตามกฎหมาย ตามแผนพัฒนาท้องถิ่น ตามนโยบาย ตามข้อบัญญัติ ตามระเบียบและข้อบังคับของทางราชการ

3. มีอำนาจหน้าที่สั่ง อนุญาต อนุมัติเกี่ยวกับราชการขององค์กร
4. มีอำนาจหน้าที่แต่งตั้ง ถอดถอนรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล
5. มีอำนาจหน้าที่ในการวางระเบียบเพื่อให้งานขององค์กรเป็นไปด้วยความถูกต้องและเรียบร้อย
6. มีอำนาจหน้าที่รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล
7. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ และกฎหมายอื่น
8. มีหน้าที่ควบคุมและรับผิดชอบในการบริหารราชการขององค์กรตามกฎหมาย รวมถึงเป็นผู้บังคับบัญชาของพนักงานส่วนตำบลและลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล
9. นายกองค์การบริหารส่วนตำบล รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล หรือผู้ซึ่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลมอบหมาย มีสิทธิเข้าประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีสิทธิแถลงข้อเท็จจริง มีสิทธิในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับงานในหน้าที่ของตนต่อที่ประชุม แต่ไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนน
10. ในส่วนของกรณีที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งประธานและรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือสภาองค์การบริหารส่วนตำบลถูกยุบตามมาตรา 53 แล้วเกิดกรณีที่สำคัญและเร่งด่วนถ้าล่าช้าส่งผลกระทบต่อประโยชน์สำคัญของทางราชการหรือประชาชน กรณีเช่นนี้ นายกองค์การบริหารส่วนตำบลจะดำเนินการไปพลางก่อนเท่าที่จำเป็นก็ได้ และเมื่อได้เลือกตั้งประธานสภาแล้วให้เรียกประชุมสภา เพื่อให้นายกองค์การบริหารส่วนตำบล แถลงนโยบายโดยไม่ลงมติภายใน 15 วันนับแต่วันที่มีการเลือกตั้งประธานสภา ตามมาตรา 58/5 วรรคสอง
11. กรณีนายกองค์การบริหารส่วนตำบลปฏิบัติหน้าที่อาจเกิดความเสียหายแก่องค์การบริหารส่วนตำบลหรือราชการ และนายอำเภอได้ชี้แจงแนะนำตักเตือนแล้วไม่ปฏิบัติตาม ในกรณีจำเป็นเร่งด่วนหรือเกิดเหตุฉุกเฉินที่ชะงักไม่ได้ นายอำเภอมีอำนาจออกคำสั่งระงับการปฏิบัติราชการของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลไว้ตามที่เห็นสมควรได้ แล้วรีบรายงานผู้ว่าราชการจังหวัดภายใน 15 วัน เพื่อวินิจฉัยตามที่เห็นสมควรโดยเร็ว (การกระทำของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลที่ฝ่าฝืนคำสั่งนายอำเภอหรือผู้ว่าราชการจังหวัดดังกล่าวนี้ มีผลผูกพันกับองค์การบริหารส่วนตำบล ตามมาตรา 90)

12. มีอำนาจและหน้าที่เป็นผู้เสนอร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล ตามมาตรา 71 ร่างข้อบัญญัติประมาณรายจ่ายประจำปีและร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ตามมาตรา 87

13. เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญาในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล ตามมาตรา 65

3.6.5 พนักงานส่วนตำบล

1. พนักงานส่วนตำบล ได้แก่ ข้าราชการที่ได้รับการบรรจุและแต่งตั้งให้ปฏิบัติราชการที่องค์การบริหารส่วนตำบล โดยได้รับเงินเดือนจากงบประมาณรายได้ หมาดเงินเดือนขององค์การบริหารส่วนตำบลหรือได้รับเงินเดือนจากงบประมาณ หมาดเงินอุดหนุนของรัฐบาลที่จัดสรรให้กับองค์การบริหารส่วนตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบลนำมาจัดทำเป็นงบประมาณ หมาดเงินเดือนของพนักงานราชการส่วนตำบล

2. ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานส่วนตำบลและลูกจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล และมีหน้าที่รับผิดชอบควบคุมดูแลราชการประจำขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามนโยบาย อีกทั้งมีอำนาจหน้าที่อื่นๆ ตามที่กฎหมายกำหนดหรือตามที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมอบหมาย

3. การบริหารงานบุคคลขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้นให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

4. องค์การบริหารส่วนตำบล จะวิเคราะห์บทบาทภารกิจอำนาจหน้าที่ และรายได้ของตนเอง เพื่อกำหนดตำแหน่งต่างๆ และกำหนดอัตรากำลังตามความจำเป็นตามความเหมาะสม และโดยปกติทุกองค์การบริหารส่วนตำบลจะมีตำแหน่งต่างๆ ดังนี้

4.1 ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

4.2 รองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

4.3 ผู้อำนวยการกองคลัง

4.4 ผู้อำนวยการกองช่าง

4.5 ผู้อำนวยการกองการศึกษา

3.6.6 ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล

1. ประชาชนได้รับการแก้ไขปัญหา ได้รับการพัฒนาความเป็นอยู่และการบริการสาธารณะจากองค์การบริหารส่วนตำบลตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล
2. ประชาชนมีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและนายก-องค์การบริหารส่วนตำบล
3. ประชาชนมีสิทธิเข้าชื่อร่วมกันเพื่อเสนอให้ออกข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบล
4. ประชาชนมีสิทธิเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการในการซื้อการจ้าง โดยวิธีสอบราคา ประกวดราคาและวิธีพิเศษขององค์การบริหารส่วนตำบลอย่างน้อยคณะละ 2 คน
5. ประชาชนมีสิทธิเข้าฟังการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
6. ประชาชนมีสิทธิลงคะแนนเสียงถอดถอนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหรือผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลตามกฎหมายกำหนดหากเห็นว่าผู้นั้นไม่สมควรดำรงตำแหน่งต่อไป
7. ประชาชนมีหน้าที่ไปเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลและเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลได้โดยตรง
8. ประชาชนมีหน้าที่ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบล
9. ประชาชนมีหน้าที่เสียภาษีให้แก่องค์การบริหารส่วนตำบลอย่างถูกต้อง
10. ประชาชนมีหน้าที่สามารถสนับสนุนการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลและร่วมกิจกรรมกับองค์การบริหารส่วนตำบล
11. ประชาชนสามารถติดตามข่าวสาร สามารถตรวจสอบและแนะนำการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลได้
12. ประชาชนมีหน้าที่ในการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล การจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบ การประเมินผล การปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลได้ตามกฎหมาย ตามระเบียบข้อบังคับ ตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

สรุป ความหมายขององค์การบริหารส่วนตำบล คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีขนาดเล็กที่สุด เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่อยู่ในระดับตำบล เป็นหน่วยงานภาครัฐที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนในท้องถิ่นมากที่สุด เป็นหน่วยงานที่ประชาชนเข้าถึงได้มากที่สุด มีพื้นที่ที่ต้องรับผิดชอบ และดูแลทุกข์สุขของประชาชน ให้บริการสาธารณะแก่ประชาชนเท่ากับพื้นที่ของตำบลในแต่ละตำบล มีการจัดตั้งขององค์กรมาจากสภาตำบลที่มีรายได้และจำนวนประชาชนตามเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด ซึ่งจุดมุ่งหมายที่สำคัญขององค์การบริหารส่วนตำบลคือการดูแลทุกข์สุขของประชาชนในท้องถิ่นในเขตตำบลแทนภาครัฐส่วนกลาง โดยองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นมีฐานะเป็นนิติบุคคล มีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาท้องถิ่นในเขตตำบลที่ตนเองรับผิดชอบทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมต่างๆ ในพื้นที่ การมีงบประมาณในการบริหารจัดการด้วยตนเอง มีสภาเป็นของตนเอง มีบุคลากรเจ้าหน้าที่เป็นของตนเอง รวมถึงการมีอำนาจหน้าที่อื่นๆ ตามที่กฎหมายกำหนด เป็นต้น

แนวคิดเกี่ยวกับการกระจายอำนาจ

ความหมายของการกระจายอำนาจ การกระจายอำนาจถือเป็นแนวคิดพื้นฐานที่เปรียบเสมือนกรอบความคิดใหญ่ในการจัดระบบการปกครองท้องถิ่น แต่เมื่อสำรวจถึงคำอธิบายรวมทั้งการให้คำนิยามความหมายของคำว่า การกระจายอำนาจ กลับมีความหมายที่แตกต่างหลากหลายไปตามแต่ละบริบท หรือแม้แต่ในบริบทเดียวกันบางครั้งก็มีความแตกต่างกัน

ลักษณะสำคัญของการกระจายอำนาจ ได้แก่

1. มีการจัดตั้งองค์กรเป็นนิติบุคคลเพิ่มขึ้นจากส่วนกลาง
2. มีการเลือกตั้งสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น
3. มีอำนาจอิสระในการปกครองตนเองได้ตามสมควร
4. มีงบประมาณและรายได้เป็นของท้องถิ่นเอง
5. มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเป็นของท้องถิ่นเอง

จุดแข็ง คือ

1. มีการตอบสนองความต้องการของคนในท้องถิ่นได้ดีขึ้น
2. มีการแบ่งเบาภาระของส่วนกลางได้บ้าง
3. ราษฎรมีความสนใจ รู้จักรับผิดชอบในการปกครองและความมั่นคงของประเทศ
4. ประชาชนพึงเล็งประโยชน์ของท้องถิ่นมากกว่าส่วนรวม
5. อาจมีการใช้อำนาจที่ไม่เป็นธรรมของผู้บริหารที่มาจากการเลือกตั้งกับคู่แข่ง มีความ

เสี่ยง มีต้นทุนที่สูงขึ้น

4. ข้อมูลทั่วไปขององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง

ตำบลนากลางเป็นตำบลหนึ่งใน 11 ตำบลของอำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งต่อมาได้แยกพื้นที่ตำบลนากลางบางส่วนเป็นตำบลหนองตะไก่ และได้รับการประกาศจากกระทรวงมหาดไทยแยกเขตการปกครองเป็นตำบลนากลาง มีผลเมื่อวันที่ 30 กันยายน 2514 ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องตั้งและเปลี่ยนแปลงเขตตำบลในท้องที่ อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา อำเภอครบุรี อำเภอสูงเนิน อำเภอห้วยแถลง อำเภอคง อำเภอด่านขุนทด อำเภอโนนไทย จังหวัดนครราชสีมา ลงวันที่ 28 กันยายน 2514 เดิมมี 5 หมู่บ้าน และเมื่อมีพระราชกฤษฎีกาเปลี่ยนแปลงเขตเทศบาลเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา พ.ศ. 2525 เป็นเทศบาลนครนครราชสีมา ได้ขยายเขตเทศบาลมาครอบคลุมในบางส่วนของหมู่ที่ 6 ปัจจุบันแบ่งการปกครองออกเป็น 9 หมู่บ้านและได้รับยกฐานะจากสภาตำบลนากลางเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง เมื่อปี พ.ศ. 2538

4.1 วิสัยทัศน์การพัฒนางค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง

องค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง ได้กำหนดวิสัยทัศน์ (Vision) เพื่อเป็นสภาพการณ์ในอนาคตซึ่งเป็นจุดหมายและปรารถนา คาดหวังที่จะให้เกิดขึ้นหรือบรรลุผลในอนาคตข้างหน้า ตำบลนากลางเป็นตำบลขนาดเล็กที่มีประชาชนส่วนใหญ่พักอาศัยอยู่หนาแน่นและสงบสุข และคาดการณ์ว่าในอนาคตต้องเป็นชุมชนที่สงบสุข น่าอยู่อาศัยและมีทัศนียภาพและสิ่งแวดล้อมดี จึงได้กำหนดวิสัยทัศน์ คาดหวังที่จะให้เกิดขึ้นในอนาคตดังนี้

“ตำบลน่าอยู่ มุ่งสู่คุณภาพชีวิตที่ดี
การเกษตรพอเพียง หล่อเลี้ยงอุตสาหกรรมสมัยใหม่
ภายใต้การบริหารโดยการมีส่วนร่วมของประชาชน”

4.2 พันธกิจ การพัฒนางค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง มีดังต่อไปนี้

- 1) ปรับปรุงและพัฒนาระบบคมนาคมขนส่ง ระบบสาธารณูปโภค สาธารณูปการ ให้ได้มาตรฐาน มีประสิทธิภาพและเพียงพอต่อความต้องการของประชาชน เพื่อรองรับการขยายตัวของเมืองในอนาคตและเศรษฐกิจของท้องถิ่น
- 2) ปรับปรุงและพัฒนาระบบการศึกษา ตลอดจนอนุรักษ์และพัฒนาศิลปวัฒนธรรม อันดีงามและภูมิปัญญาของท้องถิ่น

- 3) การส่งเสริมสุขภาพ ควบคุมป้องกันโรค พื้นฟูสมรรถภาพแก่ประชาชน ส่งเสริมการเข้าถึงบริการสาธารณสุขที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานแก่ประชาชน สร้างหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าแก่ประชาชน
- 4) การเพิ่มศักยภาพในการผลิต และสร้างความเข้มแข็งให้แก่เกษตรกร เน้นการพัฒนาาระบบเกษตรอินทรีย์
- 5) การจัดการ การบำรุงรักษา และการเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ การใช้ประโยชน์จากป่าไม้ ที่ดินทรัพยากรธรรมชาติของชุมชนและส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน
- 6) การส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของคน ครอบครัว และชุมชนให้เข้มแข็งสามารถพึ่งตนเองได้ และมีส่วนร่วมในการพัฒนาตำบล
- 7) การสร้างความเข้มแข็งด้านการเงินการคลัง โดยการปรับปรุงกระบวนการบริหารการเงินการคลังให้สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่และภารกิจที่มีอยู่เดิม และที่ได้รับโอนจากการกระจายอำนาจจากรัฐบาล
- 8) การสร้างระบบบริหารจัดการที่ดี โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การวางแผนพัฒนา การตรวจสอบ เพื่อให้เกิดความโปร่งใสในการบริหารและการปกครอง

4.3 สภาพทั่วไป

4.3.1 ขนาดและที่ตั้ง

ตำบลนากลางเป็น 1 ใน 11 ตำบลในเขตสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา มีอาณาเขตพื้นที่อยู่ติดกับท้องถื่นใกล้เคียง 4 ส่วน คือ เทศบาลตำบลกุดจิก องค์การบริหารส่วนตำบลกุดจิก องค์การบริหารส่วนตำบลตำบลโคกกรวด อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา องค์การบริหารส่วนตำบลสูงเนิน องค์การบริหารส่วนตำบลหนองตะไไ้ และมีอาณาเขตดังนี้

- 1) ทิศเหนือ จรดเทศบาลตำบลกุดจิก และองค์การบริหารส่วนตำบลกุดจิก อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา
- 2) ทิศตะวันออก จรดองค์การบริหารส่วนตำบลตำบลโคกกรวด อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา
- 3) ทิศตะวันตก จรดองค์การบริหารส่วนตำบลสูงเนิน อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา
- 4) ทิศใต้ จรดองค์การบริหารส่วนตำบลตำบลหนองตะไไ้ อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา โดยตำบลนากลางอยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา ไปทางทิศตะวันออก เป็นระยะทางประมาณ 15 กิโลเมตร

4.3.2 เนื้อที่

ตำบลนากลาง มีพื้นที่ตำบลตามประกาศกระทรวงมหาดไทยประมาณ 33,063 ไร่ หรือ 52.90 ตารางกิโลเมตร เป็นเขตปกครององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง ประมาณ 33,063 ไร่ หรือ 52.90 ตารางกิโลเมตร

4.3.3 สภาพภูมิประเทศ

ตำบลนากลาง มีพื้นที่ทางเหนือเป็นที่ราบลุ่ม ทางทิศใต้เป็นที่ราบสูงสลับพื้นที่นา ทิศตะวันออกเป็นที่ราบสูงสลับที่ลุ่ม ทิศตะวันตกเป็นที่ราบสูงส่วนใหญ่เป็นที่ไร่สลับที่นาเล็กน้อย ความสูงเหนือจากน้ำทะเล 212-223 เมตร มีลำห้วยไหลผ่านจากทิศใต้สู่ทิศเหนือ ทางตอนกลางของตำบลมีลำห้วยยาง และทิศตะวันออกของตำบลมีลำห้วยมะเกลือซึ่งแบ่งแนวเขตอำเภอเมืองนครราชสีมา และอำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา

4.3.4 สภาพเศรษฐกิจ มีข้อมูลด้านเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมในท้องถิ่นดังนี้

1) การประกอบอาชีพ

(1) อาชีพเกษตรกรรม อาชีพหลักของประชากรในตำบลนากลาง ประมาณร้อยละ 20 ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ผลผลิตที่สำคัญในพื้นที่ ได้แก่ ข้าว ข้าวโพด มันสำปะหลัง การทำเกษตรกรรมยังต้องพึ่งพาธรรมชาติตามสภาพภูมิอากาศ เป็นการปลูกพืชตามฤดูกาล ปริมาณน้ำฝนมีผลต่อผลผลิตทางการเกษตรและรายได้ของเกษตรกรในแต่ละปี

(2) อาชีพรับจ้าง ประชากรร้อยละ 35 ประกอบอาชีพรับจ้าง มีทั้งรับจ้างในภาคการเกษตร เช่น การเพาะปลูก การเก็บผลผลิต การไถปรับพื้นที่ การใส่ปุ๋ย เป็นต้น กลุ่มรับจ้างทั่วไป เช่น รับจ้างขับรถการขนส่ง รับจ้างขุดดิน ถมดิน รับจ้างซ่อม เป็นต้น และการรับจ้างในโรงงานอุตสาหกรรมซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว ตามขอบข่ายส่งเสริมการลงทุนภาคอุตสาหกรรมและการขยายตัวของโรงงานอุตสาหกรรมในพื้นที่ตำบลนากลาง

(3) อาชีพค้าขายและประกอบธุรกิจส่วนตัว เช่น เปิดร้านค้า เปิดร้านอาหาร ธุรกิจบริการ ร้านอินเทอร์เน็ต ฯลฯ โดยเฉพาะหอพักที่มีอัตราการเปิดบริการเพิ่มขึ้นเนื่องจากมีโรงงานอุตสาหกรรมในพื้นที่ความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง

(4) อาชีพรับราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ/ลูกจ้างของหน่วยงานรัฐ

(5) อาชีพอื่นๆ ได้แก่ พนักงานบริษัทเอกชน เกือบแยกขยะขาย ฯลฯ

2) หน่วยธุรกิจในพื้นที่ มีดังนี้

- (1) โรงแรม - แห่ง
- (2) ธนาคาร - แห่ง
- (3) ปั้มน้ำมันขนาดใหญ่ จำนวน 3 แห่ง
- (4) โรงสี จำนวน 4 แห่ง

3) หน่วยอุตสาหกรรมในพื้นที่

ตำบลนากลางมีโรงงานอุตสาหกรรมที่ก่อตั้งอยู่ในเขตความรับผิดชอบ ตรวจสอบและดูแลขององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง โดยสามารถแยกเป็นกลุ่มพื้นที่ดำเนินการ ได้ดังนี้

(1) กลุ่มโรงงานอุตสาหกรรมที่ตั้งอยู่นอกพื้นที่โครงการเขตประกอบ อุตสาหกรรมนวนคร จำนวน 9 แห่ง มีดังนี้ 1. บริษัท หย่น หวอ หย่น จำกัด 2. บริษัท โคราซ มัตสึซิตะ จำกัด 3. บริษัท สงวนพงษ์แทรกเตอร์ จำกัด 4. บริษัท ทิปโก้ แอสฟัลต์ จำกัด 5. บริษัท โคราซ พลาสติคพาร์ท จำกัด 6. บริษัท คีปเฟช จำกัด 7. บริษัท นครหลวงคอนกรีต จำกัด 8. ห้างหุ้นส่วน จำกัด โคราซคอนกรีตมิกเซอร์ และ 9. บริษัท ไทยณรงค์ฟาร์ม จำกัด

(2) กลุ่มโรงงานภายในโครงการเขตประกอบการอุตสาหกรรมนวนคร ตั้งอยู่ ช่วงทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2 ถนนมิตรภาพ กม.231 ขนาดพื้นที่ 1,567 ไร่ มีเป้าหมายเป็นแหล่ง ลงทุนด้านหน่วยผลิตหลัก จะมีทางด้านอะไหล่รถยนต์ ชิ้นส่วนยานยนต์ งานอิเล็กทรอนิกส์ งานจำพวกอุปกรณ์ไฟฟ้า งานจำพวกชิ้นส่วนโลหะ การอุตสาหกรรมอาหาร

มีโกดัง มีงานในส่วนสนับสนุนการขนส่ง ซึ่งปัจจุบันมีโรงงาน อุตสาหกรรมเปิดดำเนินการแล้วทั้งสิ้น จำนวน 9 โรงงาน ประกอบไปด้วย 1. บริษัท เอ็ม เอ็ม ไอ เพรสซิชั่น แอสแซมบลี จำกัด 2. บริษัท ซินเอ ไฮเทค จำกัด 3. บริษัท สยาม พูโกกุ จำกัด 4. บริษัท เวอร์เท็กซ์ อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด 5. บริษัท แคนนอน ไฮ-เทค (ประเทศไทย) จำกัด มหาชน 6. บริษัท นาคา กาวา ซังเกียว (ไทยแลนด์) จำกัด 7. บริษัท เอ.แอล.เอ็ม.ที (ประเทศไทย) จำกัด 8. บริษัท เอ็นอีพี อสังหาริมทรัพย์และอุตสาหกรรม จำกัด และ 9. บริษัท โตเกียว เบียวคานะ (ไทยแลนด์) จำกัด

โดยในวันข้างหน้าจะมีโรงงานเกิดขึ้นอีก ซึ่งกำลังอยู่ในขั้นตอน เตรียมการก่อสร้าง จำนวน 7 โรงงาน ทั้งนี้ ยังมีโครงการเขตประกอบการอุตสาหกรรมได้มีการขยาย พื้นที่โครงการเพิ่มขึ้นอีก จำนวน 337 ไร่

4.3.5 สภาพสังคม

1) การปกครอง

ปัจจุบันตำบลนากลาง แบ่งการปกครองออกเป็น 9 หมู่บ้าน ดังนี้

หมู่ที่ 1 บ้านนากลาง มีนายสันติ สกกุลศิริวัฒน์ เป็นผู้ใหญ่บ้าน

หมู่ที่ 2 บ้านนาใหญ่ มีนายสุขุม ลากสูงเนิน เป็นผู้ใหญ่บ้าน

หมู่ที่ 3 บ้านห้วยตะคร้อ มีนายเที่ยง รัตนวิจิตร เป็นผู้ใหญ่บ้าน

หมู่ที่ 4 บ้านหนองบอน มีนางอุษา วินิจนัยภาค เป็นผู้ใหญ่บ้าน

หมู่ที่ 5 บ้านนากลาง มีนายพุดผิง ฮตสูงเนิน เป็นผู้ใหญ่บ้าน

หมู่ที่ 6 บ้านนาใหญ่พัฒนา มีนายสรคม นันสูงเนิน เป็นผู้ใหญ่บ้าน

หมู่ที่ 7 บ้านบุตาต้อ มีนายสมชาย เอื้อเฟื้อกลาง เป็นกำนันตำบลนากลาง

หมู่ที่ 8 บ้านนากลางสามัคคี มีนายวิโรจน์ ฮะสูงเนิน เป็นผู้ใหญ่บ้าน

หมู่ที่ 9 บ้านนากลางพัฒนา มีนายบุญทัน โกสูงเนิน เป็นผู้ใหญ่บ้าน

2) ประชากร

จำนวนประชากรและความหนาแน่นประชากรจากข้อมูลของสำนักทะเบียนราษฎรของอำเภอเมืองนครราชสีมา เมื่อเดือนมิถุนายน 2556 พบว่าตำบลนากลาง มีประชากรทั้งสิ้นรวม 6,080 คน จำแนกเป็นชาย จำนวน 2,938 คน หญิง จำนวน 3,142 คน มีความหนาแน่นเฉลี่ย 114.93 คนต่อตารางกิโลเมตร และมีจำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น 2,412 ครัวเรือน

3) การศึกษา

ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง มีโรงเรียนในพื้นที่ในระดับประถมศึกษาและโรงเรียนขยายโอกาส จำนวนทั้งสิ้น 4 แห่ง ดังต่อไปนี้

(1) โรงเรียนบ้านนากลาง เป็นโรงเรียนขยายโอกาสถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ตั้งอยู่ที่บ้านนากลาง หมู่ที่ 1 ผู้อำนวยการสถานศึกษา คือ นางปทุม ปิยากุล

(2) โรงเรียนบ้านนาใหญ่ ตั้งอยู่ที่บ้านนาใหญ่ หมู่ที่ 2 ผู้อำนวยการสถานศึกษา คือ นางจิตจา ทีหนองสังค์

(3) โรงเรียนบ้านห้วยตะคร้อ ตั้งอยู่บ้านห้วยตะคร้อ หมู่ที่ 3 ผู้อำนวยการสถานศึกษา คือ นายอรรถ ศรีพลกลิ้ง

(4) โรงเรียนบ้านหนองบอน ตั้งอยู่ที่บ้านหนองบอน หมู่ที่ 4 ผู้อำนวยการสถานศึกษา คือ นายบุญยั้ง ครินสันเทียะ

4) การบริการขั้นพื้นฐาน เช่น

(1) การสาธารณสุขโรค

ก. การโทรคมนาคม

สถานีโทรคมนาคม (องค์การโทรศัพท์) จำนวน - แห่ง

สถานีขยายสัญญาณโทรคมนาคม จำนวน 2 แห่ง

ตู้โทรศัพท์ จำนวน 9 ตู้

ข. การไฟฟ้า

สำหรับพื้นที่ในเขตตำบลนากลาง เป็นชุมชนชนบท ระบบการไฟฟ้าขยายทั่วถึงทั้งตำบล ประชากรมีไฟฟ้าใช้เกือบครบทุกครัวเรือน โดยมีไฟฟ้าใช้คิดเป็นร้อยละ 97 ของครัวเรือนทั้งหมด ทำให้ประชาชนมีสิ่งอำนวยความสะดวก กล่าวคือ เกือบทุกครัวเรือนมีเครื่องใช้ไฟฟ้าต่างๆ ไว้อำนวยความสะดวกให้กับครอบครัว

ค. ระบบประปา

สำหรับพื้นที่ในเขตตำบลนากลางมีระบบผลิตประปาหมู่บ้านจำนวน 2 แห่ง ดังนี้

ประปาบ้านนากลาง หมู่ 1,5,8,9 มีกำลังผลิตประมาณ 120 ลบ.ม. ต่อวัน มีผู้ใช้ประมาณ 3,100 คน มีแหล่งน้ำดิบสำหรับการผลิตน้ำประปา คือ สระวัดนากลาง ขนาดความจุประมาณ 52,000 ลบ.ม. และในปีงบประมาณ 2556 การประปาส่วนภูมิภาคได้ขยายเขตจำหน่ายน้ำประปาครอบคลุมทั้งหมด 4 หมู่บ้าน ประชาชนจึงมีทางเลือกในการใช้น้ำเพิ่มขึ้นและเพียงพอต่อการอุปโภคบริโภค

ประปาบ้านนาใหญ่ หมู่ 2,6 มีกำลังผลิตประมาณ 120 ลบ.ม. ต่อวัน มีผู้ใช้ประมาณ 1,600 คน มีแหล่งน้ำดิบสำหรับการผลิตน้ำประปา คือ สระวัดนาใหญ่ ขนาดความจุประมาณ 140,000 ลบ.ม.

(2) เส้นทางคมนาคม

การคมนาคมของตำบลนากลาง มีทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2 ถนนมิตรภาพ เป็นถนนสายหลักในการคมนาคม และมีถนนสายรองเชื่อมการคมนาคมระหว่างหมู่บ้านและตำบลใกล้เคียงเป็นถนนลาดยางระยะสั้นๆ และมีถนนดิน หรือถนนลูกรังในเส้นทางขนส่งผลผลิตทางการเกษตร ซึ่งมักมีสภาพชำรุดทรุดโทรม ในฤดูฝนมีความยากลำบาก

ในการใช้เส้นทางของเกษตรกรและประชาชนทั่วไป ถนนสายรองในพื้นที่ตำบลนากลางที่มีความสำคัญ มีดังนี้

ก. ทางหลวงแผ่นดินสาย 290

(ถนนวงแหวนรอบเมืองนครราชสีมา) เส้นทางเริ่มจากทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 2 (ถนนมิตรภาพ) ที่หลักกิโลเมตรที่ 126 บริเวณตำบลนากลาง อำเภอสูงเนิน ไปบรรจบทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 304 (ถนนราชสีมา-กบินทร์บุรี) บริเวณตำบลไชยมงคล อำเภอเมืองนครราชสีมา ระยะทางประมาณ 18 กิโลเมตร

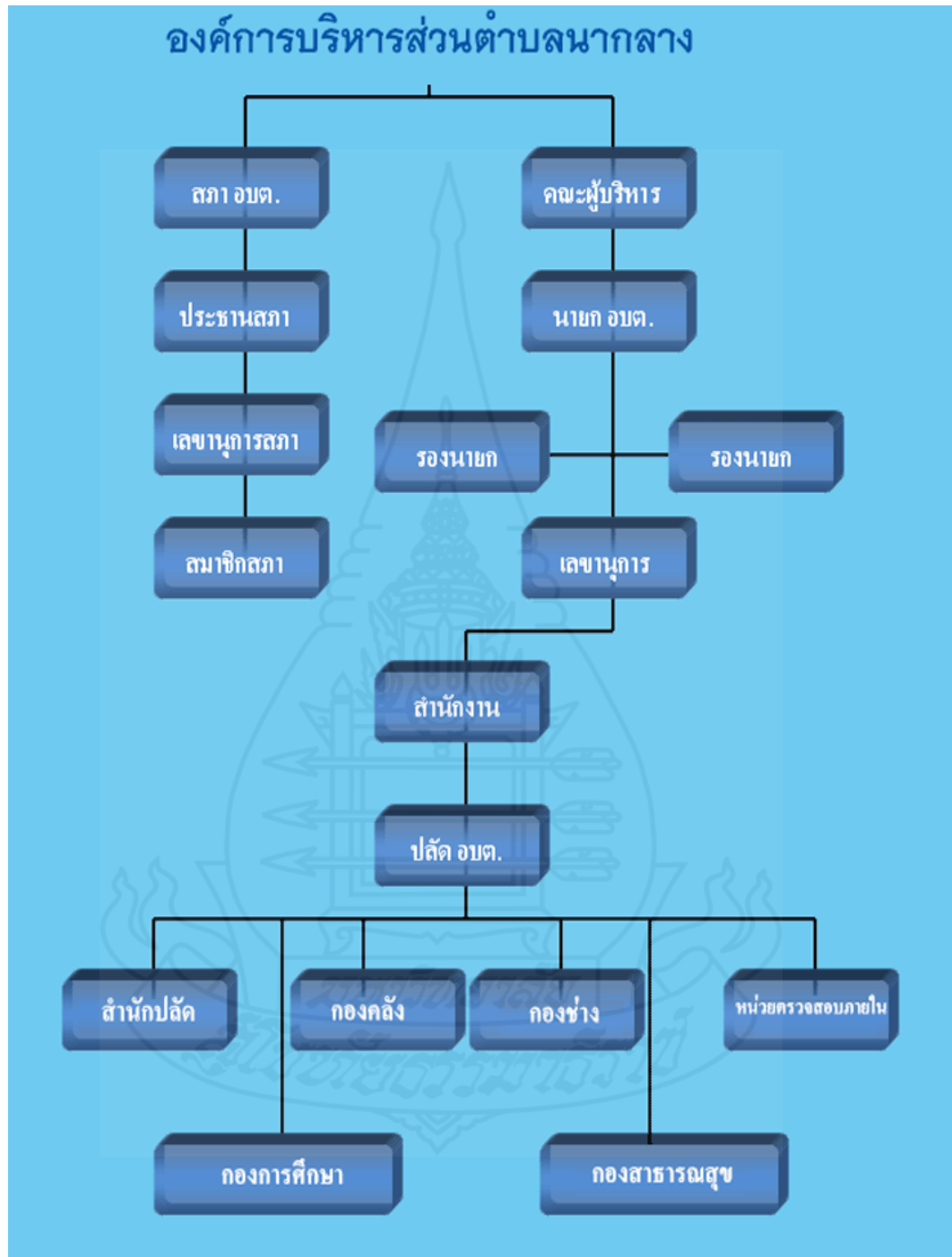
ข. ถนนแยกทางหลวงหมายเลข 2 (กม.ที่ 30.850) - บ้านหนองแวง รหัสสายทาง นม.1056 เป็นถนนลาดยางเชื่อมระหว่างตำบลนากลางกับตำบลหนองตะไค้ อำเภอสูงเนิน ระยะทางประมาณ 11.112 กิโลเมตร สิ้นสุดสายทางที่ทางหลวงแผ่นดินสาย หมายเลข 24

ค. ถนนแยกบ้านนากลาง - บ้านเสาหงส์ เป็นถนนลาดยางเริ่มจากถนนแยก (นม.1056) บ้านนากลาง ตำบลนากลาง อำเภอสูงเนิน ตัดผ่านทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 290 (ถนนวงแหวน) เชื่อมต่อเส้นทางบ้านเสาหงส์ ตำบลโคกกรวด อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา สามารถเป็นทางลัดเข้าสู่ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 3 ระยะทางประมาณ 3 กิโลเมตร

ง. ถนนสายบ้านนากลาง - หนองสะทอน - หนองปักใจ เป็นถนนดินเริ่มจากถนน ค.ส.ล. แยกบ้านนากลาง หมู่ที่ 1 ตำบลนากลาง อำเภอสูงเนิน เชื่อมต่อถนนดินแนวเขตอำเภอปักธงชัย ระยะทางประมาณ 12 กิโลเมตร

จ. ถนนสายบ้านนากลาง - หนองเรือ - หนองพยอม เป็นถนนดินเริ่มจากถนน ค.ส.ล. แยกบ้านนากลาง หมู่ที่ 1 ตำบลนากลาง อำเภอสูงเนิน เชื่อมต่อถนนดินแนวเขตตำบลหนองตะไค้ ระยะทางประมาณ 15 กิโลเมตร

4.3.6 โครงสร้างองค์การ

ภาพที่ 2.1 โครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา

สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา มียุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาในด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้

- (1) ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านการศึกษา มีแนวทางการพัฒนาดังนี้
 - ก. แนวทางการพัฒนาการจัดการศุนย์พัฒนาเด็กเล็ก
 - ข. แนวทางการส่งเสริมการจัดการศึกษาให้มีความพร้อมทางกายภาพและ
การใช้เทคโนโลยีเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
 - ค. แนวทางการส่งเสริมการศึกษาเรียนรู้ตามอัธยาศัย
- (2) ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านสาธารณสุข มีแนวทางการพัฒนาดังนี้
 - ก. แนวทางการสร้างเสริมความเข้มแข็งของชุมชนด้านสาธารณสุขเพื่อ
การพึ่งพาตนเองสู่การมีสุขภาพที่ดี
 - ข. แนวทางการจัดระบบสุขภาพภาคประชาชนให้มีส่วนร่วมทุกภาค
ส่วนของชุมชน
- (3) ยุทธศาสตร์การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนและเกษตรกรรม มีแนวทางการ
พัฒนาดังนี้
 - ก. แนวทางการเสริมสร้างความเข้มแข็งภาคเกษตรกรรม
 - ข. แนวทางการพัฒนาความรู้ และส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพผลผลิต
ทางการเกษตร
- (4) ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน มีแนวทางการพัฒนาดังนี้
 - ก. การจัดให้มีและบำรุงรักษาทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำและ
การปรับปรุงบำรุงรักษาในเขตชุมชนและท้องถิ่น
 - ข. การสาธารณูปโภคและการก่อสร้างอื่นๆ
 - ค. การสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ
 - ง. แนวทางการจัดหาและแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร
 - จ. การผังเมืองของท้องถิ่นและผังเมืองรวมของจังหวัด
- (5) ยุทธศาสตร์การจัดสวัสดิการสังคมและการสังคมสงเคราะห์ มีแนวทางการ
พัฒนาดังนี้
 - ก. แนวทางการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพของผู้สูงอายุผู้พิการและ
ผู้ด้อยโอกาส
 - ข. แนวทางการคุ้มครอง พิทักษ์สิทธิของเด็ก เยาวชนและสตรี

(6) ยุทธศาสตร์การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้เกิดความสมดุลอย่างยั่งยืน มีแนวทางการพัฒนาดังนี้

- ก. แนวทางการจัดการขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูลและน้ำเสียในชุมชน
- ข. แนวทางการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และการประหยัด

พลังงาน

(7) ยุทธศาสตร์การส่งเสริมศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น มีแนวทางการพัฒนาดังนี้

ก. แนวทางการสนับสนุนและส่งเสริมการจัดกิจกรรมทางศาสนาและพัฒนาคุณธรรม

ข. แนวทางการสนับสนุน ส่งเสริม ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น

(8) ยุทธศาสตร์การสร้างความมั่นคงของสังคมและรักษาความสงบปลอดภัยภายในท้องถิ่น มีแนวทางการพัฒนาดังนี้

ก. แนวทางการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และการลดอุบัติเหตุจราจร

ข. แนวทางการสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ค. แนวทางการป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติด

ง. แนวทางการพัฒนากีฬาท้องถิ่นและการส่งเสริมการแข่งขันกีฬาเพื่อความสามัคคีระหว่างหน่วยงานหรือองค์กร

(9) ยุทธศาสตร์การบริหารราชการตามหลักการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี มีแนวทางการพัฒนาดังนี้

ก. แนวทางการพัฒนาส่งเสริมศักยภาพของท้องถิ่นในทุกๆ ด้านของการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดี

ข. แนวทางการพัฒนาศักยภาพบุคลากรให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับภารกิจของ อปท.

ค. แนวทางการก่อสร้าง ปรับปรุงอาคารสถานที่ และพัฒนานวัตกรรมเทคโนโลยีและสารสนเทศในการบริการประชาชน

ง. แนวทางการส่งเสริมประชาธิปไตยและการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน

จากการศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในช่วงเวลาที่ผ่านมา ผู้ศึกษาพบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนตำบลนากลาง มีบางกลุ่ม เช่น กลุ่มผู้นำท้องถิ่น กลุ่ม/ชมรม ที่เป็นตัวแทนของท้องถิ่น และประชาชนบางส่วนมีความกระตือรือร้นในการเข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนที่ทางหน่วยงานขอความร่วมมือ มีการให้ความร่วมมือกับหน่วยงานราชการ ไม่ว่าจะเป็นการมีส่วนร่วมในการเข้าประชุม ปรึกษาหารือกันในพื้นที่ การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อที่ประชุมประชาคม การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการจัดทำโครงการ/กิจกรรม แม้กระทั่งเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ เช่น มีการร่วมแรงร่วมใจกันจัดโครงการ มีการเสียสละในการบริจาคเงินหรือสิ่งของ เสียสละเวลา ในการเข้าร่วมกิจกรรม/โครงการของท้องถิ่น รวมไปถึงขั้นตอนการมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลทั้งกิจกรรม/โครงการต่างๆ ของท้องถิ่นเป็นอย่างดี แต่ในทางกลับกันก็ยังมีประชาชนบางส่วนที่มีความจำเป็นด้วยเหตุผลหลายๆ ประการที่ไม่สามารถเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรม/โครงการของหน่วยงานที่จัดหรือดำเนินการขึ้นมาได้ ไม่ว่าจะเป็เหตุผลในเรื่องของเวลา เรื่องการรับรู้ข่าวสารที่ไม่ทั่วถึง เรื่องการไม่ได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมว่าเป็นเรื่องที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาท้องถิ่นเป็นอย่างมาก หรือแม้แต่เรื่องของสถานที่ก็อาจเป็นไปได้ ที่ทำให้การมีส่วนร่วมของประชาชนอาจจะไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งจากที่กล่าวมาจึงสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในช่วงเวลาที่ผ่านมานี้มีทั้งผู้ที่ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม และก็ยังีประชาชนอีกจำนวนหนึ่งที่ไม่ได้ให้ความสำคัญของการมีส่วนร่วมของประชาชนว่า เป็นสิ่งที่สำคัญมากต่อการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองให้มีความก้าวหน้าทั้งในด้านก่อให้เกิดคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรม ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการสาธารณสุข ด้านการศึกษา ก้านการสร้างสังคมให้เกิดความเป็นธรรมในท้องถิ่นของตนเอง ด้านการช่วยลดความเลื่อมล้ำที่จะเกิดขึ้นในท้องถิ่นของตนเอง เป็นต้น

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เดือนใจ ยืนยงชาติ (2557, น. 62) ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเหียง อำเภอน้ำขุ่น จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่า จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลพบว่า ประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองเหียง มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย โดยประเด็นด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเป็นประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเป็นอันดับแรก รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ด้านการดำเนินกิจกรรม และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ตามลำดับ จากการเปรียบเทียบระดับการมี

ส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเหียง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี พบว่าประชาชนที่มีอายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ย ต่อเดือนอาชีพ แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบล หนองเหียง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรีแตกต่างกัน และประชาชนที่มีเพศแตกต่างกันมีส่วนร่วมใน การจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเหียง อำเภอพนัสนิคม จังหวัดชลบุรี ไม่แตกต่างกัน

ัญญา กิจนุเคราะห์ (2557, น. 63) ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ ได้ศึกษาการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลไม่รู้ด อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด ผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลไม่รู้ด อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด ในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย เมื่อ พิจารณาในรายละเอียด สรุปได้ว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ จัดทำแผนพัฒนาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลไม่รู้ด ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจอยู่ในระดับ น้อย โดยมีความคิดเห็นเป็นอันดับแรก รองลงมา คือด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ อยู่ในระดับน้อย และลำดับสุดท้าย คือ ด้านการมีส่วนร่วมใน การประเมินผล อยู่ในระดับน้อย ผลการทดสอบสมมุติฐานพบว่าประชาชนที่มีเพศ อายุ อาชีพ และรายได้ต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลไม่รู้ด อำเภอ คลองใหญ่ จังหวัดตราด แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พนมพร โคตรสือไชย (2558, น. 76) ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ ได้ศึกษาการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลวัฒนานคร อำเภอวัฒนานคร จังหวัด สระแก้ว ผลการศึกษาพบว่า 1. ผลการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำ แผนพัฒนาท้องถิ่น ของเทศบาลตำบลวัฒนานคร อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว ในภาพรวม พบว่ามีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ย สูงสุด คือ ด้านการร่วมตรวจสอบติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน รองลงมาคือ ด้านการร่วม จัดทำแผนงาน/โครงการในแผนการพัฒนาท้องถิ่น และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการร่วมคิด กำหนดปัญหาและความต้องการ ตามลำดับ 2. ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลวัฒนานคร อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มี เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน มีการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ของ เทศบาลตำบลวัฒนานคร อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทาง สถิติที่ .05

อุไรวรรณ รสแก่น (2558, น. 74) ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองไผ่ อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ผลการศึกษาพบว่า 1. การศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองไผ่ อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว พบว่าประชาชนมีระดับของการมีส่วนร่วมของในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองไผ่ อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการร่วมตรวจสอบติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน รองลงมาคือ ด้านการร่วมจัดทำแผนงาน/โครงการในแผนการพัฒนาท้องถิ่น และด้านการมีส่วนร่วมที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการร่วมคิด กำหนดปัญหาและความต้องการ ตามลำดับ 2. การเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองไผ่ อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกัน มีการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองไผ่ อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ไม่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

จรัมจิตร อ่อนละมุล (2559, น. 57) ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลนิคมพัฒนา อำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา องค์การบริหารส่วนตำบลพัฒนา อำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อของการมีส่วนร่วม พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผนเป็นอันดับแรก ในระดับปานกลาง รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ในระดับปานกลาง ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ในระดับปานกลาง และอันดับสุดท้าย คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลในระดับน้อย

ชนาธินาด ชัชวาลย์ (2559, น. 116) ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลนาแหรง อำเภอนบพิตำ จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลนาแหรง อำเภอนบพิตำ จังหวัดนครศรีธรรมราช ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ในด้านปัจจัยที่สนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชน มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ในส่วนของปัญหาในการส่งเสริมการเข้ามามีส่วนร่วม ได้แก่ การขาดความร่วมมือจากประชาชนในการจัดทำ

แผนพัฒนา การที่ประชาชนไม่รู้และเข้าใจด้านกฎหมาย ด้านแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน คือ ควรสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในด้านต่างๆให้ครบทุกด้าน เช่น การให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการค้นหาสาเหตุของปัญหา ในด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน เป็นต้น

อนุชิต โมพันดุง (2560, น. 89) ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอกะป้อราชะ จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่า 1) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอกะป้อราชะ จังหวัดชลบุรี พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์อันดีแรก รองลงมา คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ตามลำดับ 2) การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอกะป้อราชะ จังหวัดชลบุรี จำแนกตาม เพศ อายุ อาชีพ และรายได้ พบว่า ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิเดช สิทธิพรหม (2561) ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลรอบเมือง อำเภอมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า (1) ระดับการมีส่วนร่วมโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ที่ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.29 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.89 (2) ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยกเว้นปัจจัยด้านเพศ (3) ปัจจัยจูงใจมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 (4) หลักธรรมาภิบาล มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ณัทพร สุขกันต์ (2562, น. 133) ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสี่ปี (2561-2564) เทศบาลตำบลบางฝ้าง อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสี่ปีของเทศบาลตำบลบางฝ้าง อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย จำแนกตามรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย พบว่า การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาได้แก่ การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการประเมินผล และการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามลำดับ ผลการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสี่ปี เทศบาลตำบลบางฝ้าง อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า เพศ ระดับการศึกษา

สูงสุด ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน ไม่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสี่ปีของเทศบาลตำบลบางฝ้างในขณะ อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน การรับรู้ข่าวสารจากเทศบาล และตำแหน่งหน้าที่ทางสังคม มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสี่ปีของเทศบาลตำบลบางฝ้าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .01, .05, .01, .01 ตามลำดับ

สุธิมา เทพวงศ์ (2562, น. 76) ใช้ระเบียบวิธีวิจัย ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลแหลมฟ้าผ่า อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ ผลการศึกษาพบว่า 1) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลแหลมฟ้าผ่า อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านร่วมรับผลประโยชน์ รองลงมา คือ ด้านการร่วมคิด และด้านร่วมวางแผน และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการติดตามและประเมินผล และด้านร่วมปฏิบัติ ตามลำดับ 2) ผลการเปรียบเทียบคุณลักษณะของประชากรที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลแหลมฟ้าผ่า อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ พบว่า ประชาชนที่มีสถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกันจะมี ไม่แตกต่างกัน โดยประชาชนที่มี เพศ อายุ อาชีพ แตกต่างกันจะมีส่วนร่วมโดยรวมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลแหลมฟ้าผ่า อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลแหลมฟ้าผ่า อำเภอพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ ควรจัดประชาคมอย่างน้อยสองถึงสามวันเพื่อความสะดวกในเรื่องเวลาที่ไม่ตรงกัน ควรนำประชาชนที่ไม่ได้ดำรงตำแหน่งได้เข้าไปมีส่วนร่วมในขั้นตอนของการวางแผน ควรให้ประชาชนมาร่วมเป็นคณะกรรมการตรวจรับการจัดซื้อจัดจ้าง ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณ ควรให้ประชาชนได้รับประโยชน์จากโครงการด้านความปลอดภัยอย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น

อาภากร ทองข้า (2562, น. 60) ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของตัวแทนประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบางน้ำผึ้ง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ผลการศึกษาพบว่า ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 หรือระดับความเชื่อมั่น 950 โดยผลการศึกษา พบว่า ตัวแทนประชาชนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุมากกว่า 50 ปีขึ้นไป ประกอบอาชีพรับราชการ/ลูกจ้างของราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีระดับการศึกษาปริญญาตรี

และมีระยะเวลาเป็นสมาชิกตำแหน่งต่างๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางน้ำผึ้ง เป็นระยะเวลา ระหว่าง 6 -10 ปี ผลการสำรวจระดับการมีส่วนร่วมของตัวแทนประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา ท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบางน้ำผึ้ง พบว่า ตัวแทนประชาชนมีส่วนร่วมในภาพรวมระดับ มาก ($\bar{X} = 4.08$) และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ระดับมากที่สุดทั้งหมด คือ 1. ด้านการส่งเสริม ขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงาม และสร้างความสามัคคีในชุมชน ($\bar{X} = 4.22$) 2. ด้านการส่งเสริม สนับสนุนให้ประชาชนมีความสำนึกร่วมกันพัฒนา ($\bar{X} = 4.19$) 3. ด้านการเสนอแผนงานโครงการ เพื่อขอรับความช่วยเหลือจากองค์การบริหารส่วนตำบล ($\bar{X} = 4.06$) 4. ด้านการแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชน ($\bar{X} = 3.99$) และ 5. ด้านการเป็นผู้นำและแกนกลางพัฒนาชุมชน ($\bar{X} = 3.97$) ตามลำดับ ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่ไม่มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมของ ตัวแทนประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลบางน้ำผึ้ง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ คือ เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา และระยะเวลาการเป็นสมาชิกตำแหน่ง ต่างๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบลบางน้ำผึ้ง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ

วิชชากร ตรีภตรง (2563, น. 129) ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ ได้ศึกษาปัจจัยที่ส่งผล ต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลห้างสูง อำเภอหนองใหญ่ จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของกลุ่มตัวอย่างประชาชน โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อยที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 1.58, SD = 0.82) เมื่อพิจารณารายขั้นตอน โดย เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ขั้นตอนที่ 2 จัดประชุมประชาคมท้องถิ่น รองลงมาคือ ขั้นตอนที่ 5 เห็นชอบร่างแผนพัฒนาท้องถิ่น ขั้นตอนที่ 1 คัดเลือกองค์กรจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ขั้นตอนที่ 3 จัดทำร่างแผนพัฒนาท้องถิ่น ขั้นตอนที่ 4 พิจารณาร่างแผนพัฒนาท้องถิ่น และขั้นตอน ที่ 6 อนุมัติและประกาศใช้แผนพัฒนาท้องถิ่น ตามลำดับ ส่วนปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลห้างสูง อำเภอหนองใหญ่ จังหวัด ชลบุรี ได้แก่ อาชีพ ระยะเวลาการอาศัยอยู่ในชุมชน การมีบทบาทในชุมชน และจำนวนที่ดินการ ครอบครองกรรมสิทธิ์ที่ดิน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05, .01, .01 และ .05 ตามลำดับ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นกรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสองแคว จังหวัดนครราชสีมา ใช้วิธีการวิจัย (Survey Research) หรือการวิจัยเชิงสำรวจ ซึ่งมีแบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการศึกษา ซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินการศึกษา ดังต่อไปนี้

1. รูปแบบการศึกษา
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. แหล่งข้อมูลในการศึกษา
4. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
5. การเก็บรวบรวมข้อมูล
6. การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. รูปแบบการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าอิสระ เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสองแคว จังหวัดนครราชสีมา เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงสำรวจ มุ่งศึกษาปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น ปัจจัยสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสองแคว จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งผู้ศึกษาได้กำหนดขั้นตอนการศึกษาตามลำดับ ดังนี้

- 1) ศึกษาหลักการแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2) กำหนดกรอบแนวคิด ปัญหาและวัตถุประสงค์ในการศึกษา
- 3) กำหนดกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา
- 4) สร้างเครื่องมือสำหรับเก็บข้อมูลการวิจัยร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา
- 5) นำเครื่องมือเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้มีความสมบูรณ์
- 6) ทดสอบเครื่องมือกับกลุ่มตัวอย่างที่ใกล้เคียงแต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริงที่ใช้ในการศึกษา

(Try out)

- ข้อมูล
- 7) ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยส่งเครื่องมือให้กลุ่มตัวอย่างและเก็บรวบรวมข้อมูล
 - 8) นำข้อมูลที่ได้จากการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างมาวิเคราะห์ข้อมูลและแปลผล
 - 9) ทำการสรุปผลการศึกษาและรายงานผลการศึกษา

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่อยู่ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งเป็นประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป และมีสิทธิ์ในการเลือกตั้ง จำนวน 5,615 คน (ข้อมูลจากสำนักทะเบียนอำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา ณ 28 พฤศจิกายน 2564)

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนผู้ที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป และมีสิทธิ์ในการเลือกตั้งในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 374 คน โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาด้วยการใช้สูตรทายามาเน (Yamane 1973, p. 125) และกำหนดค่าความคลาดเคลื่อนไหวที่ 0.05 ดังนี้

$$\text{สูตร } n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อ n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
 N แทน ขนาดของประชากร (5,615 คน)
 e แทน ค่าความคลาดเคลื่อนที่กำหนด (0.05)

แทนค่าในสูตร จะได้ดังนี้

$$n = \frac{5,615}{1 + (5,615)(0.05)^2}$$

$$n = \frac{5,615}{15.03}$$

$$N = 373.58 \approx 374$$

จะได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเท่ากับ 374 คน
และเมื่อได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเรียบร้อยแล้ว ใช้วิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิแบ่ง
สัดส่วน โดยการแบ่งประชากรออกเป็นหมู่บ้าน แล้วสุ่มตัวอย่างจากทุกหมู่บ้านออกมาตามสัดส่วน
มากน้อยของแต่ละพวก และใช้วิธีการสุ่มแบบบังเอิญ ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสูงเนิน
จังหวัดนครราชสีมา

ประชาชนในเขตพื้นที่	จำนวนประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
หมู่ที่ 1 บ้านนากลาง	886	60
หมู่ที่ 2 บ้านนาใหญ่	951	63
หมู่ที่ 3 บ้านห้วยตะคร้อ	314	21
หมู่ที่ 4 บ้านหนองบอน	759	50
หมู่ที่ 5 บ้านนากลาง	623	41
หมู่ที่ 6 บ้านนาใหญ่พัฒนา	571	38
หมู่ที่ 7 บ้านบุตาต้อง	326	22
หมู่ที่ 8 บ้านนากลางสามัคคี	447	30
หมู่ที่ 9 บ้านนากลางพัฒนา	738	49
รวม	5,615	374

3. แหล่งข้อมูลในการศึกษา

แหล่งข้อมูลในการศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่

3.1 แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้มาจากการสำรวจความคิดเห็นโดยการแจกแบบสอบถามกับประชาชนในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา เป็นแบบสอบถามที่แบ่งออกเป็น 4 ตอน ประกอบด้วย แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล แบบสอบถามที่เกี่ยวกับปัจจัยด้านความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการปกครองส่วนท้องถิ่น แบบสอบถามที่เกี่ยวกับปัจจัยที่สนับสนุนด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน ด้านการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและการเสนอแนวทางในการส่งเสริมให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนตำบลนากลาง อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา

3.2 แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ซึ่งเป็นข้อมูลที่ได้มาจากการศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารต่างๆทางวิชาการ วารสาร นิตยสาร บทความ บทสัมภาษณ์ เอกสารขององค์กร และจากเว็บไซต์ เพื่อใช้ในการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับค่านิยมและผลสัมฤทธิ์ในการปฏิบัติงาน โดยนำผลที่ได้มาทำการเปรียบเทียบและวิเคราะห์ความคล้ายคลึงกัน ความแตกต่างกันระหว่างผลการศึกษาที่ได้กับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น เพื่อจะได้ทราบถึงความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสองเนิน จังหวัดนครราชสีมา

4. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

4.1 การสร้างเครื่องมือในการศึกษา

การสร้างเครื่องมือในการศึกษาสำหรับผู้ศึกษา คือ การศึกษาจากเอกสารวิชาการ การศึกษาผลงานการวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสองเนิน จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

- 4.1.1 ศึกษาเอกสารวิชาการรวมถึงศึกษางานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
- 4.1.2 ทำการกำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างเครื่องมือ
- 4.1.3 ทำการสร้างเครื่องมือจากกรอบเนื้อหาค่านิยมของศัพท์ที่ใช้ในการศึกษา
- 4.1.4 เสนอร่างเครื่องมือการศึกษาให้อาจารย์ที่ปรึกษา รวมไปถึงทำการปรับปรุงแก้ไขร่างเครื่องมือการศึกษาตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา
- 4.1.5 นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาแล้วนำมาเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิได้ทำการตรวจสอบความถูกต้อง ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของคำถามว่าตรงตามเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการศึกษาหรือไม่ สำหรับกรณีนี้ได้ค่า IOC เท่ากับ 1 แสดงได้ว่าข้อคำถามมีความเที่ยงตรงใช้ได้
- 4.1.6 นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ที่ผ่านความเห็นชอบทั้งจากอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน ไปทดสอบความเชื่อมั่น โดยวิธีทำ Try out กับประชาชนที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป เป็นผู้มึสิทธิ์เลือกตั้ง และมีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ในเขตอำเภอสองเนิน จังหวัดนครราชสีมา โดยใช้กรอบแบบสอบถามเหมือนกันทุกประการกับการใช้แบบสอบถามในสถานการณ์จริง

4.1.7 นำแบบสอบถามที่ทำการทดสอบมาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นได้ ด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Alpha-Coefficient) โดยผลของการหาค่าแบบสอบถาม ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม = 0.937 แสดงได้ว่าคำถามมีค่าความเชื่อมั่นที่สูงสามารถใช้ได้

4.1.8 นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษา

4.2 ลักษณะของเครื่องมือ

การศึกษาในครั้งนี้ ผู้ศึกษาใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งทำการแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 4 ตอน เพื่อให้ครอบคลุมกับวัตถุประสงค์ที่ผู้ศึกษาต้องการศึกษาค้นคว้าอิสระ ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามจะเป็นการถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล ข้อมูลทางสังคม ข้อมูลทางเศรษฐกิจ เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนหรือท้องถิ่น การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม โดยคำถามที่กล่าวข้างต้นนี้ถือเป็นคำถามแบบปลายปิด

ตอนที่ 2 แบบสอบถามจะเป็นการถามคำถามเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในเรื่องการปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 5 ข้อ และคำถามเกี่ยวกับความรู้ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 5 ข้อ ซึ่งตั้งคำถามแบบมีตัวเลือกให้เลือกตอบ 4 ตัวเลือก และในแต่ละข้อของคำถามจะมีตัวเลือกที่ถูกต้องที่สุดเพียงตัวเลือกเดียว

ตอนที่ 3 แบบสอบถามจะเป็นการถามคำถามถึงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลกลางเกี่ยวกับด้านการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รับรู้ข่าวสารต่างๆ เกี่ยวกับหน้าที่ของประชาชนต่อการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น การมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการสื่อสารให้ประชาชนได้รับรู้รับทราบวัน เวลา สถานที่ ที่จะประชาคมเพื่อระดมความคิด รวมไปถึงการได้สร้างโอกาสให้กับประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบลกลาง ผู้ศึกษาได้ตั้งปัจจัยไว้ 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการติดตาม ประเมินผล โดยแบบสอบถามของผู้ศึกษาจะมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า หรือเรียกว่า Rating Scale ของลิเคิร์ท โดยสามารถแบ่งระดับความคิดเห็น ได้ทั้งหมด 5 ระดับ ได้แก่ ระดับมากที่สุด ระดับมาก ระดับปานกลาง ระดับน้อย และระดับน้อยที่สุด (Rating Scale ของลิเคิร์ท อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด และ บุญส่ง นิลแก้ว 2535) มีเกณฑ์การให้น้ำหนักคะแนน ดังต่อไปนี้

ระดับความคิดเห็น	ระดับของคะแนน
ระดับมากที่สุด	5
ระดับมาก	4
ระดับปานกลาง	3
ระดับน้อย	2
ระดับน้อยที่สุด	1

ตอนที่ 4 แบบสอบถามจะเป็นการถามคำถามในลักษณะคำถามปลายเปิด โดยถามคำถามในรูปแบบการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาที่พบเกี่ยวกับการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล รวมไปถึงการแสดงความคิดเห็นถึงข้อเสนอแนะแนวทางในการที่จะส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

สำหรับการศึกษาในครั้งนี้ ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งมีขั้นตอนต่างๆ ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังต่อไปนี้

5.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลในขั้นปฐมภูมิ หรือ Primary Data

การเก็บรวบรวมข้อมูลในขั้นปฐมภูมินี้ ผู้ศึกษาใช้แบบสอบถามที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไปที่อาศัยอยู่ในเขตความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมาที่ทางกลุ่มตัวอย่างได้จัดส่งคืนแบบสอบถามมาให้กับผู้ศึกษาโดยตรง โดยการออกเก็บแบบสอบถามด้วยตนเองเพื่อความสะดวกในการชี้แจงและการเข้าถึงประชาชนกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนและสมบูรณ์ตามแบบสอบถาม

5.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลในขั้นทุติยภูมิ หรือ Secondary Data

การเก็บรวบรวมข้อมูลในขั้นทุติยภูมินี้ ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาข้อมูลต่างๆ ทั้งจากเอกสารขององค์กร เอกสารทางวิชาการ จากบทความ จากวารสาร จากการค้นคว้าในเว็บไซต์ รวมไปถึงการค้นคว้าจากผลงานการศึกษาค้นคว้าอิสระของบุคคลท่านอื่นๆ ที่มีผลงานสอดคล้องกับงานของผู้ศึกษาในเรื่องของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา และนำข้อมูลและความรู้ที่ได้จากการค้นคว้ามา

ผ่านการวิเคราะห์ และทำการสังเคราะห์ข้อมูล เพื่อนำมาใช้สร้างเป็นเครื่องมือของการศึกษาในครั้งนี้ ซึ่งผู้ศึกษาจะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ ตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

5.2.1 เมื่อได้แบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพความเที่ยงตรง และความเชื่อมั่นจากกลุ่มประชาชนที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างหรือกลุ่มที่ทดลองใช้แล้ว ผู้ศึกษาได้เริ่มดำเนินการขอหนังสือราชการจากทางสาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช เพื่อให้มหาวิทยาลัยได้จัดทำหนังสือราชการ ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

5.2.2 นำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง แนบกับแบบสอบถาม จำนวน 410 ชุด (คิดเพิ่มร้อยละ 10 ของจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 374 คน) ที่ต้องการเก็บข้อมูล เหตุผลเพื่อป้องกันการตอบคำถามที่ไม่ครบถ้วนและเพื่อป้องกันการสูญหายของแบบสอบถาม)

5.2.3 ติดต่อประสานงานกับผู้นำชุมชน เช่นผู้ใหญ่บ้าน กำนัน ในการขอความร่วมมือ เพื่อแจกแบบสอบถามตามกลุ่มเป้าหมายที่ได้กำหนดไว้

5.2.4 เก็บรวบรวมแบบสอบถาม รวมถึงการตรวจสอบความถูกต้อง และทำการลงข้อมูลผ่านระบบ SPSS เพื่อนำไปสู่การวิเคราะห์และแปรผลในลำดับต่อไป

6. การวิเคราะห์ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 การวิเคราะห์ข้อมูล

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามแนวทางการวิจัยเชิงปริมาณ ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ลำดับ	รายการ	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
1	ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง	การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ
2	ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการปกครองส่วนท้องถิ่น และความรู้ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล	การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ

ตารางที่ 3.1 (ต่อ)

ลำดับ	รายการ	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
3	ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็นในส่วนของปัจจัยสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล	สถิติการหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}), ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) พร้อมการนำเสนอในรูปแบบรูปตารางประกอบคำบรรยาย มีการกำหนดเกณฑ์วิเคราะห์ โดยใช้หลักเกณฑ์ คือ 1. การนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาตรวจแล้ว ให้คะแนนน้ำหนัก ดังต่อไปนี้ ระดับความคิดเห็นมากที่สุด 5 คะแนน ระดับความคิดเห็นมาก 4 คะแนน ระดับความคิดเห็นปานกลาง 3 คะแนน ระดับความคิดเห็นน้อย 2 คะแนน ระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด 1 คะแนน 2. มีการนำคะแนนเฉลี่ยรายด้านและรายข้อ มาเทียบกับเกณฑ์ 4.51-5.00 หมายถึงระดับการมีส่วนร่วมมากที่สุด 3.51-4.50 หมายถึงระดับการมีส่วนร่วมมาก 2.51-3.50 หมายถึงระดับการมีส่วนร่วมปานกลาง 1.51-2.50 หมายถึงระดับการมีส่วนน้อย ต่ำกว่า 1.50 หมายถึงระดับการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด
4	ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับคำถามปลายเปิด เป็นการให้กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสองแคว จังหวัดนครราชสีมา	การแจกแจงความถี่ คำร้อยละ

6.2 สถิติที่ใช้สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้สอบถามกลุ่มตัวอย่าง โดยการ
ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปมาใช้ในการนำมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสังคมศาสตร์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์
ข้อมูล มีดังนี้

6.2.1 สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) เป็นสถิติที่ใช้สำหรับการทดสอบ
สมมติฐาน สำหรับสถิติเชิงอนุมานที่ผู้ศึกษาใช้คือ สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ซึ่งค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
โดยทั่วไปแล้วนิยมใช้สัญลักษณ์ r แทนสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนสัญลักษณ์ ρ คือ
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของประชากร โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่ใช้วัดขนาดความสัมพันธ์กัน
ระหว่างตัวแปรจะมี 2 ลักษณะ ได้แก่ $-1 \leq r \leq 1$ และ $0 \leq r \leq 1$ ซึ่งการบอกระดับหรือขนาดของ
ความสัมพันธ์ จะใช้ตัวเลขของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ถ้าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีค่าเข้าใกล้
 -1 หรือ 1 นั้นแสดงถึงการมีความสัมพันธ์กันอยู่ในระดับสูง แต่ถ้าค่าสัมประสิทธิ์มีค่าเข้าใกล้ 0 นั้น
แสดงถึงการมีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ หรือไม่มีเลย ซึ่งการพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์
ทั่วไปจะใช้เกณฑ์ (Hinkle D. E. 1998, p. 118 อ้างถึงใน ชนาธินาถ ชัชวาลย์ 2559)

ค่า r	ระดับของความสัมพันธ์
.90 – 1.00	มีความสัมพันธ์กันสูงมาก
.70 - .90	มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง
.50 - .70	มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง
.30 - .50	มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำ
.00 - .30	มีความสัมพันธ์กันในระดับต่ำมาก

***เครื่องหมาย + และ - ที่อยู่ข้างหน้าตัวเลขสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ จะ
บอกทิศทางความสัมพันธ์ คือ

r เครื่องหมาย + แสดงถึงการมีความสัมพันธ์กัน ไปในทิศทางเดียวกัน
(ตัวแปรที่มีค่าสูงทั้งคู่)

r เครื่องหมาย - แสดงถึงการมีความสัมพันธ์กัน ไปในทิศทางตรงข้ามกัน
(ตัวแปรหนึ่งมีค่าสูง อีกตัวแปรหนึ่งมีค่าต่ำ)

6.2.2 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เป็นสถิติที่ใช้สำหรับการ
อธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง อีกทั้งยังเป็นสถิติที่ใช้สำหรับการอธิบายถึงความเข้าใจของกลุ่ม
ตัวอย่างในเรื่องการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเรื่องของการปกครอง
ท้องถิ่น ซึ่งสถิติที่ใช้ก็คือ ค่าเฉลี่ย ค่าความถี่ ค่าร้อยละ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นต้น

7. ระยะเวลาในการศึกษา

ระยะเวลาในการดำเนินงาน การศึกษาในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้กำหนดเวลาที่จะศึกษาและดำเนินการ ตั้งแต่ เดือนเมษายน - เดือนกันยายน พ.ศ. 2565 รวมระยะเวลาดำเนินการ 6 เดือน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ และเพื่อความเข้าใจที่ตรงกันผู้ศึกษาขอใช้สัญลักษณ์ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
r	แทน	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

การศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา มีวัตถุประสงค์ในเรื่องต่างๆ ดังนี้ 1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา 2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา และ 3. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา

การศึกษาในครั้งนี้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้ศึกษาได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 6 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยในด้านความรู้ความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับองค์ประกอบท้องถิ่น และความรู้ความเข้าใจของประชาชนในเรื่องการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา

ตอนที่ 5 การทดสอบสมมติฐาน

ตอนที่ 6 ผลการวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำนวนทั้งสิ้น 374 คน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามครบทุกคน และผู้ศึกษาได้รับแบบสอบถามครบถ้วนทั้งหมด จำนวน 374 ฉบับ

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน การเป็นสมาชิกของกลุ่มหรือชุมชน และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในตำบลนากลาง ผู้ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละและความถี่ และนำเสนอข้อมูลในตารางประกอบการบรรยายดังตารางที่ 4.1-4.7

ตารางที่ 4.1 ความถี่และร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามด้านเพศ

(n =374)		
เพศ	ความถี่	ร้อยละ
ชาย	167	44.70
หญิง	207	55.30
รวม	374	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 207 คน คิดเป็นร้อยละ 55.30 ส่วนเพศชายมีจำนวน 167 คน คิดเป็นร้อยละ 44.70

ตารางที่ 4.2 ความถี่และร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามด้านอายุ

(n =374)

อายุ	ความถี่	ร้อยละ
ต่ำกว่า 30 ปี	49	13.10
31-40 ปี	77	20.60
41-50 ปี	96	25.70
51-60 ปี	82	21.90
มากกว่า 60 ปี	70	18.70
รวม	374	100.00

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี ตอบแบบสอบถามมากที่สุด ซึ่งมีจำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 25.70 รองลงมาคือช่วงอายุระหว่าง 51-60 ปี มีจำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 21.90 และอันดับสุดท้ายคือช่วงอายุต่ำกว่า 30 ปี มีจำนวน 49 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 13.10

ตารางที่ 4.3 ความถี่และร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามด้านระดับการศึกษา

(n =374)

ระดับการศึกษา	ความถี่	ร้อยละ
ต่ำกว่าประถมศึกษา	26	7.00
ประถมศึกษา	110	29.40
มัธยมศึกษาตอนต้น	49	13.10
มัธยมศึกษาตอนปลาย	63	16.80
ปวช.	25	6.70
อนุปริญญา/ปวส.	43	11.50
ปริญญาตรี	46	12.30
สูงกว่าปริญญาตรี	12	3.20
รวม	374	100.00

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุด คือ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 29.40 รองลงมาคือระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 16.80 และอันดับสุดท้าย คือ ระดับการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 3.20

ตารางที่ 4.4 ความถี่และร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามด้านอาชีพ

(n =374)		
อาชีพ	ความถี่	ร้อยละ
เกษตรกร	136	36.40
รับจ้าง	86	23.00
ค้าขาย	39	10.40
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	7	1.90
รับราชการ	22	5.90
อื่น ๆ	84	22.40
รวม	374	100.00

จากตารางที่ 4.4 พบว่า อาชีพของผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุด คือ อาชีพเกษตรกร จำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 36.40 อาชีพรองลงมาคือ อาชีพรับจ้าง จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 23.00 อันดับสุดท้าย คือ อาชีพพนักงานรัฐวิสาหกิจ จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 1.90

ตารางที่ 4.5 ความถี่และร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามด้านรายได้เฉลี่ย/เดือน

(n =374)		
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	ความถี่	ร้อยละ
ไม่เกิน 5,000 บาท	116	31.00
5,001-10,000 บาท	132	35.30
10,001-15,000 บาท	64	17.10
15,001-20,000 บาท	29	7.80
สูงกว่า 20,000 บาท	33	8.80
รวม	374	100.00

จากตารางที่ 4.5 พบว่า รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุด คือ 5,001-10,000 บาท จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 35.30 รายได้เฉลี่ยรองลงมาคือ ไม่เกิน 5,000 บาท จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 31.00 และอันดับสุดท้ายคือ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,001-20,000 บาท จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 7.80

ตารางที่ 4.6 ความถี่และร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามด้านการเป็นสมาชิกของกลุ่ม/ชมรม

(n =374)

การเป็นสมาชิกกลุ่ม/ชมรม	ความถี่	ร้อยละ
เป็น	93	24.90
ไม่เป็น	281	75.10
รวม	374	100.00

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นสมาชิกของกลุ่ม/ชมรม จำนวน 281 คน คิดเป็นร้อยละ 75.10 และส่วนที่เหลือ จำนวน 93 คน เป็นสมาชิกของกลุ่ม/ชมรม คิดเป็นร้อยละ 24.90

ตารางที่ 4.7 ความถี่และร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามด้านระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ ตำบลนากลาง

(n =374)

ระยะเวลาที่อาศัยอยู่	ความถี่	ร้อยละ
5 ปี หรือต่ำกว่า	54	14.40
6-10 ปี	51	13.60
11-15 ปี	44	11.80
16-20 ปี	59	15.80
มากกว่า 20 ปี	166	44.40
รวม	374	100.00

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลนากลางของผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุด คือ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่มากกว่า 20 ปีขึ้นไป จำนวน 166 คน คิดเป็นร้อยละ 44.40 รองลงมาคือ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลนากลาง 16-20 ปี จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 15.80 และอันดับสุดท้าย คือ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลนากลาง 11-15 ปี จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 11.80

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยในด้านความรู้ความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับองค์กรปกครองท้องถิ่น และความรู้ในเรื่องการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น และความรู้ความเข้าใจของประชาชนในเรื่องการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละและความถี่ โดยนำเสนอข้อมูลในรูปแบบตารางเพื่อประกอบการบรรยายตามตารางที่ 4.8-4.9

ตารางที่ 4.8 ความถี่และร้อยละของปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

(n = 374)		
ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น	ความถี่	ร้อยละ
1. องค์การบริหารส่วนตำบล ถือเป็นหน่วยงานราชการประเภทใด		
ก. ส่วนกลาง	22	5.90
ข. ส่วนภูมิภาค	20	5.30
ค. ส่วนจังหวัด	19	5.10
ง. ส่วนท้องถิ่น	313	83.70
รวม	374	100.00

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

(n = 374)		
ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปกครองท้องถิ่น	ความถี่	ร้อยละ
2. ข้อใดต่อไปนี้เป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด สำหรับตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล		
ก. นายก อบต. เป็นผู้ที่ได้รับเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น	339	90.60
ข. นายก อบต. คือผู้ที่ได้รับการคัดเลือกจากกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน	11	2.95
ค. นายก อบต. คือผู้ที่ได้รับการคัดเลือกมาจากสภา อบต.	10	2.70
ง. นายก อบต. คือผู้ที่ได้รับแต่งตั้งจากประธานสภาอบต.	14	3.75
รวม	374	100.00
3. บุคคลใดต่อไปนี้เป็นผู้กำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของสภาตำบล ให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับของทางราชการ		
ก. ประธานสภา	119	31.80
ข. นายอำเภอ	132	35.30
ค. ผู้ว่าราชการจังหวัด	63	16.80
ง. ปลัดกระทรวงมหาดไทย	60	16.10
รวม	374	100.00
4. สำหรับหน่วยงานราชการ คือ องค์การบริหารส่วนตำบล บุคคลใดต่อไปนี้เป็นเจ้าหน้าที่งบประมาณตามที่กฎหมายกำหนด		
ก. นายกองค์การบริหารส่วนตำบล	141	37.70
ข. รองนายกองค์การบริหารส่วน ตำบล	36	9.60
ค. ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล	114	30.50
ง. นักวิเคราะห์นโยบายและแผน	83	22.20
รวม	374	100.00
5. ข้อใดต่อไปนี้เป็นหน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่น		
ก. กรุงเทพมหานคร นครราชสีมา เชียงใหม่ นครศรีธรรมราช	34	9.10
ข. กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนจังหวัด	235	62.80
เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล		
ค. จังหวัด อำเภอ ตำบล หมู่บ้าน	89	23.80
ง. ประเทศไทย จังหวัด อำเภอ ตำบล	16	4.30
รวม	374	100.00

จากตารางที่ 4.8 การเก็บข้อมูลแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง สำหรับปัจจัยด้านความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจว่าองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นหน่วยงานราชการประเภทการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น จำนวน 313 คน คิดเป็นร้อยละ 83.70 ส่วนตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล คือ ผู้ที่ได้รับเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน ตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น จำนวน 339 คน คิดเป็นร้อยละ 90.60 มีนายอำเภอเป็นผู้กำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของสภาตำบล ให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับของทางราชการ จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 35.30 มีปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเจ้าหน้าที่งบประมาณ จำนวน 114 คน คิดเป็นร้อยละ 30.50 และหน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่นนั้นประกอบไปด้วย กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 235 คน คิดเป็นร้อยละ 62.80

ตารางที่ 4.9 ความถี่และร้อยละของปัจจัยด้านความรู้ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล

(n = 374)		
ปัจจัยด้านความรู้ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบล	ความถี่	ร้อยละ
1. บุคคลใดต่อไปนี้เป็นประธานคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล		
ก. นายกองค์การบริหารส่วนตำบล	196	52.40
ข. ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล	119	31.80
ค. ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล	33	8.80
ง. นายอำเภอ	26	7.00
รวม	374	100.00
2. ท่านคิดว่าการวางแผนประเภทใดที่ประชาชนจะได้รับประโยชน์มากที่สุด		
ก. การวางแผนนโยบาย	54	14.40
ข. การวางแผนแบบมีส่วนร่วม	268	71.70
ค. การวางแผนแบบบนลงล่าง	22	5.90
ง. การวางแผนเชิงกลยุทธ์	30	8.00
รวม	374	100.00

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

(n = 374)

ปัจจัยด้านความรู้ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบล	ความถี่	ร้อยละ
3. บุคคลใดต่อไปนี้เป็นผู้ประกาศใช้แผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบล		
ก. ผู้ว่าราชการจังหวัด	41	11.00
ข. นายอำเภอ	107	28.60
ค. นายกองค์การบริหารส่วนตำบล	191	51.00
ง. ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล	35	9.40
รวม	374	100.00
4. ข้อใดต่อไปนี้เป็นเหตุผลที่สำคัญที่สุดในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของ องค์การบริหารส่วนตำบล		
ก. เพื่อเป็นเครื่องมือในการพัฒนาศักยภาพในการทำงานของประชาชน	26	7.00
ข. เพื่อให้ นายก อบต. ได้ทำตามนโยบายที่แถลงต่อสภา อบต.	91	24.30
ค. เพื่อให้สภา อบต. ใช้ในการตรวจสอบการทำงานของนายก อบต.	52	13.60
ง. เพื่อใช้เป็นกรอบกำหนดทิศทางในการพัฒนาการทำงานของ อบต.	206	55.10
รวม	374	100.00
5. การจัดทำงบประมาณให้มีประสิทธิภาพ ควรดำเนินการอย่างไร		
ก. มีการจัดทำแผนการใช้จ่ายงบประมาณ	40	10.70
ข. มีนักวิเคราะห์ทำหน้าที่จัดทำงบประมาณการใช้จ่ายเงิน งบประมาณเพียงคนเดียว	30	8.00
ค. มีการจัดทำแผนการใช้จ่ายงบประมาณ มีการติดตามและตรวจสอบ การใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามแผนการใช้จ่ายเงิน	194	51.90
ง. มีการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อนำไปสู่การจัดทำงบประมาณ	110	29.40
รวม	374	100.00

ตารางที่ 4.9 การเก็บข้อมูลแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง สำหรับปัจจัยด้านความรู้ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล ผู้ศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีความรู้ที่นายกององค์การบริหารส่วนตำบล คือประธานคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 196 คน คิดเป็นร้อยละ 52.40 มีความรู้ว่าการวางแผนที่ประชาชนจะได้รับประโยชน์สูงสุดคือ การวางแผนประเภทการวางแผนแบบมีส่วนร่วม จำนวน 268 คน คิดเป็นร้อยละ 71.70 สำหรับการประกาศใช้แผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้นส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ที่ผู้ประกาศการใช้แผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล คือนายกององค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 191 คน คิดเป็นร้อยละ 51.10 คน เหตุผลที่สำคัญที่สุดในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้ที่เหตุผลสำคัญคือ เพื่อใช้แผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อเป็นกรอบกำหนดทิศทางในการพัฒนาการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 206 คน คิดเป็นร้อยละ 55.10 และการจัดทำงบประมาณให้มีประสิทธิภาพนั้น ส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ที่ต้องมีการจัดทำแผนการใช้จ่ายงบประมาณ มีการติดตามและตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามแผนการใช้จ่ายเงิน จำนวน 194 คน คิดเป็นร้อยละ 51.90

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง

3.1 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่สนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง รวม 3 ด้าน ได้แก่ ด้านช่วงเวลาที่เหมาะสมในการจัดประชุม ประชาคมและรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ ด้านสถานที่ และด้านการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์ มีผลการวิเคราะห์ในภาพรวมปรากฏดังตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง ในภาพรวม

ปัจจัยที่สนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น	อันดับ
1. ด้านช่วงเวลาที่เหมาะสมฯ	3.00	0.58	ปานกลาง	3
2. ด้านสถานที่	3.71	0.59	มาก	1
3. ด้านการสื่อสารและการประชาสัมพันธ์	3.52	0.60	มาก	2
รวม	3.42	0.58	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ปัจจัยสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในภาพรวม มีความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.42$) และเมื่อพิจารณาทางด้านพบว่า ด้านสถานที่ สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามแล้ว มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.71$) รองลงมาคือ ด้านการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.52$) และด้านช่วงเวลาที่เหมาะสมฯ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 3.00$)

ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นด้านช่วงเวลาที่เหมาะสมในการจัดประชุมประชาคมและรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่

ช่วงเวลาที่เหมาะสมในการจัดประชุมประชาคมและรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น	อันดับ
1. ช่วงเช้า (07.00 - 09.00 น.)	3.23	0.94	ปานกลาง	2
2. ช่วงบ่าย (13.00 - 15.00 น.)	2.67	0.96	ปานกลาง	3
3. ช่วงเย็น (17.00 - 19.00 น.)	3.67	0.77	มาก	1
4. ช่วงเวลาใดก็ได้ที่เจ้าหน้าที่สะดวก พร้อมนัดวัน-เวลาที่แน่ชัด	2.45	0.86	น้อย	4
รวม	3.00	0.58	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ปัจจัยสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นด้านช่วงเวลาที่เหมาะสมสำหรับผู้ตอบแบบสอบถามที่สามารถเข้าร่วมประชุมประชาคมและรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่เรื่องการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นโดยรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก คือ ช่วงเย็น 17.00-19.00 น. มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.67$) รองลงมาคือช่วงเช้า 07.00-09.00 น. มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.23$) และช่วงเวลาที่เหมาะสมน้อยที่สุดสำหรับผู้ตอบแบบสอบถามคือช่วงเวลาใดก็ได้ที่เจ้าหน้าที่สะดวกพร้อมในวัน-เวลาที่แน่ชัด มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 2.45$)

ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นด้านสถานที่

ด้านสถานที่	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	อันดับ
1. มีการจัดเตรียมที่นั่งได้อย่างเพียงพอกับ ผู้เข้าประชุมจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น	3.79	0.67	มาก	1
2. สถานที่จัดประชุมฯ มีสภาพแวดล้อม และบรรยากาศที่เหมาะสมสำหรับการเข้า ประชุมจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น	3.69	0.66	มาก	4
3. มีการอำนวยความสะดวกเรื่องระบบ เสียงให้มีความเหมาะสมกับการได้ยินของ ผู้เข้าร่วมประชุม รวมถึงมีการอำนวยความสะดวก ในเรื่องการใช้เสียงกรณีและผู้เข้าร่วม ประชุมต้องการแสดงความคิดเห็นหรือ กล่าวถึงปัญหาที่ต้องร่วมกันแก้ไข	3.69	0.69	มาก	3
4. เจ้าหน้าที่มีการจัดเตรียมเครื่องดื่ม อาหารว่างให้สำหรับผู้เข้าร่วมประชุม และให้บริการอย่างทั่วถึง	3.70	0.65	มาก	2
รวม	3.71	0.59	มาก	

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ปัจจัยสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นด้านสถานที่ สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามโดยรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ทั้งในเรื่องการจัดเตรียมที่นั่งสำหรับผู้เข้าร่วมประชุมประชาคมที่เพียงพอ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.79$) เรื่องเจ้าหน้าที่มีการจัดเตรียมเครื่องดื่ม อาหารว่างให้สำหรับผู้เข้าร่วมประชุมได้อย่างทั่วถึง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.70$) เรื่องสภาพแวดล้อมและบรรยากาศ รวมถึงเรื่องระบบเสียงสำหรับสถานที่ประชุมที่มีความเหมาะสม โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.69$)

ตารางที่ 4.13 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นด้านการสื่อสารและประชาสัมพันธ์

ด้านการสื่อสารและประชาสัมพันธ์	\bar{X}	S.D.	ระดับ ความคิดเห็น	อันดับ
1. ท่านได้รับการเชิญชวนให้เข้าร่วมในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของ อบต. ผ่านช่องทางการสื่อสารต่าง ๆ เช่น จากประกาศเสียงตามสายของหมู่บ้าน จากช่องทางออนไลน์ที่อบต. ใช้เป็นช่องทางการสื่อสารประชาสัมพันธ์กับประชาชนในพื้นที่	3.62	0.59	มาก	1
2. ท่านเคยเข้าร่วมประชาคมหรือประชุมเพื่อการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของ อบต.	3.45	0.77	ปานกลาง	3
3. เมื่อได้รับข้อมูลข่าวสารจากอบต. ท่านเป็นส่วนหนึ่งในการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในท้องถิ่น (บอกต่อ) ได้เข้าร่วมในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น	3.41	0.78	ปานกลาง	4
4. เมื่อจะมีการประชุมหรือประชาคมเพื่อรับฟังปัญหาและความต้องการของประชาชน อบต. หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีการสื่อสารทุกช่องทาง เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นได้รับทราบถึงวัน เวลา สถานที่ที่ต้องเข้าร่วมประชุมหรือประชาคมก่อนล่วงหน้าทุกครั้ง	3.60	0.70	มาก	2
รวม	3.52	0.60	มาก	

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ปัจจัยสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นด้านการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ สำหรับผู้ตอบแบบสอบถามโดยรวมมีระดับความคิดเห็นอยู่ในมาก เรื่องการเชิญชวนให้เข้าร่วมในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของ อบต. ผ่านช่องทางการสื่อสารต่างๆ เช่น จากประกาศเสียงตามสายของหมู่บ้าน จากช่องทางออนไลน์ที่ อบต. ใช้เป็นช่องทางการสื่อสารประชาสัมพันธ์กับประชาชนในพื้นที่ ค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.62$) รองลงมาคือในส่วนที่เมื่อจะมีการประชุมหรือประชาคมเพื่อรับฟังปัญหาและความต้องการของประชาชน อบต. หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีการสื่อสารทุกช่องทาง เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นได้รับทราบถึงวัน เวลา สถานที่ที่ต้องเข้าร่วมประชุมหรือประชาคมก่อนล่วงหน้าทุกครั้ง ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.60$) และเรื่องเมื่อได้รับข้อมูลข่าวสารจาก อบต. ท่านเป็นส่วนหนึ่งในการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในท้องถิ่น (บอกต่อ) ได้เข้าร่วมในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 3.41$)

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา

4.1 ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา

ตารางที่ 4.14 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา ในภาพรวม

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของ อบต. นากลาง	\bar{X}	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม	อันดับ
1. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	3.49	0.63	ปานกลาง	2
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	3.31	0.64	ปานกลาง	3
3. ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์	3.64	0.57	มาก	1
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	3.12	0.61	ปานกลาง	4
รวม	3.40	0.54	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.14 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา ในภาพรวมของการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.40$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์อยู่ในระดับการมีส่วนร่วมมาก มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X} = 3.64$) รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.49$) อันดับ 3 คือด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.31$) และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 3.12$)

4.2 ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา อธิบายแยกตามรายด้านปรากฏดังตารางที่ 4.15-4.18

ตารางที่ 4.15 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา

ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	\bar{X}	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม	อันดับ
1. ท่านเป็นผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งผู้นำท้องถิ่นและสมาชิกสภา อบต. ทุกครั้งที่มีการเลือกตั้ง	4.03	0.93	มาก	1
2. ท่านได้เข้าร่วมการประชาคมเพื่อการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของ อบต.	3.41	0.70	ปานกลาง	2
3. ท่านเป็นส่วนหนึ่งของการแสดงความคิดเห็นในการจัดอันดับความสำคัญของโครงการที่จะนำมาจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยการยกมือหรือการแสดงออกถึงการมีสิทธิในการแสดงความคิดเห็น	3.28	0.72	ปานกลาง	3
4. ท่านได้ร่วมเสนอปัญหาและความเดือนร้อนของประชาชนในการประชุมประชาคม	3.25	0.71	ปานกลาง	4
รวม	3.49	0.63	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.15 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ พบว่า โดยรวมประชาชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.49$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก คือ การที่ประชาชนเป็นผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งผู้นำท้องถิ่น และสมาชิกสภา อบต. ทุกครั้งที่มีการเลือกตั้ง โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดสุด ($\bar{X} = 4.03$) ส่วนอีก 3 ข้อที่มีระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนอยู่ในระดับปานกลางตามลำดับต่อไปนี้ ท่านได้เข้าร่วมการประชุมเพื่อการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของ อบต. ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.41$) ท่านเป็นส่วนหนึ่งของการแสดงความคิดเห็นในการจัดอันดับความสำคัญของโครงการที่จะนำมาจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยการยกมือหรือการแสดงออกถึงการมีสิทธิในการแสดงความคิดเห็น ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.28$) และท่านได้ร่วมเสนอปัญหาและความเดือนร้อนของประชาชนในการประชุมประชาคม มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 3.25$)

ตารางที่ 4.16 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา

ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม	อันดับ
1. ท่านเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการของประชาชน เพื่อแก้ไขปัญหา นำไปสู่การปฏิบัติตามแผนพัฒนาท้องถิ่น	3.14	0.78	ปานกลาง	4
2. ท่านเป็นส่วนหนึ่งของ อบต. ในการกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อนำสู่การปฏิบัติตามแผนงาน ฯลฯ	3.26	0.87	ปานกลาง	3

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	\bar{X}	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม	อันดับ
3. ท่านมีส่วนในการสละทรัพยากรที่ตนเอง สมัครใจสละเพื่อชุมชน เช่น สละแรงงาน เพื่อให้โครงการหรืองานบรรลุวัตถุประสงค์ ตามแผนพัฒนาท้องถิ่น	3.34	0.63	ปานกลาง	2
4. ในการจัดกิจกรรมโครงการต่างๆ ของ อบต. ท่านเป็นส่วนหนึ่งในการเข้าร่วม กิจกรรมนั้นๆ เช่น กิจกรรมแข่งขันกีฬา อบต. เพื่อสร้างความสามัคคี กิจกรรมอบรม คัดแยกขยะ กิจกรรมร่วมงานวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น เป็นต้น	3.51	0.70	มาก	1
รวม	3.31	0.64	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.16 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติพบว่า โดยรวมประชาชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.31$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อส่วนใหญ่มีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัตินี้ ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกการได้เป็นส่วนหนึ่งในการเข้าร่วมกิจกรรมนั้นๆ เช่น กิจกรรมแข่งขันกีฬา อบต. เพื่อสร้างความสามัคคี กิจกรรมอบรมคัดแยกขยะ กิจกรรมร่วมงานวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.51$) รองลงมาคือ การมีส่วนในการสละทรัพยากรที่ตนเองสมัครใจสละเพื่อชุมชน เช่น สละแรงงาน เพื่อให้โครงการหรืองานบรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.34$) การเป็นส่วนหนึ่งของ อบต. ในการกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อนำสู่การปฏิบัติตามแผนงาน ฯลฯ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.26$) และการเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการของประชาชนเพื่อแก้ไขปัญหา นำไปสู่การปฏิบัติตามแผนพัฒนาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 3.14$)

ตารางที่ 4.17 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา

ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์	\bar{X}	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม	อันดับ
1. สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ เช่น แผนพัฒนาทำให้เกิดโครงการสร้างถนนตามความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น เพื่อให้มีการสัญจรไป-มาสะดวกขึ้น รวมทั้งช่วยลดอุบัติเหตุที่อาจเกิดบนท้องถนนได้	3.69	0.61	มาก	1
2. มีความสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่	3.69	0.61	มาก	1
3. ทำให้บริการด้านสาธารณูปโภคดีขึ้น เช่น มีน้ำอุปโภคบริโภคที่เพียงพอ มีไฟฟ้าสว่างตลอดเส้นทางสัญจร มีถนน ที่ทำให้การคมนาคมสะดวกสบายขึ้น	3.62	0.59	มาก	3
4. ทำให้บริการด้านสาธารณูปการดีขึ้น เช่น มีสถานีดับเพลิงควรให้บริการประชาชนในพื้นที่เมื่อเกิดเหตุไฟไหม้ มีสวนสาธารณะไว้ให้ประชาชนในชุมชนได้เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ	3.58	0.69	มาก	4
รวม	3.64	0.57	มาก	

จากตารางที่ 4.17 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ พบว่า โดยรวมประชาชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.64$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีระดับการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมาก ซึ่งด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์นี้ ผู้ตอบแบบสอบถามเลือกแผนพัฒนาท้องถิ่นของอบต.สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ เช่น แผนพัฒนาทำให้เกิดโครงการสร้างถนนตามความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น เพื่อให้มีการสัญจรไป-มาสะดวกขึ้น รวมทั้งช่วยลดอุบัติเหตุที่อาจเกิดบนท้องถนนได้ และแผนพัฒนาท้องถิ่นของอบต. มีความสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ

ของประชาชนในพื้นที่ โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.69$) รองลงมาคือ แผนพัฒนาท้องถิ่นของ อบต. ทำให้บริการด้านสาธารณูปโภคดีขึ้น เช่น มีน้ำอุปโภคบริโภคที่เพียงพอ มีไฟฟ้าสว่างตลอดเส้นทาง สัญจร มีถนน ที่ทำให้การคมนาคมสะดวกสบายขึ้น ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.62$) และแผนพัฒนาท้องถิ่นของ อบต. ทำให้บริการด้านสาธารณูปการดีขึ้น เช่น มีสถานีดับเพลิงไว้ให้บริการประชาชนในพื้นที่เมื่อเกิดเหตุไฟไหม้ มีสวนสาธารณะไว้ให้ประชาชนในชุมชนได้เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 3.58$)

ตารางที่ 4.18 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา

ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	\bar{X}	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม	อันดับ
1. ท่านรับทราบถึงการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นของ อบต. จากประกาศ สื่อสิ่งพิมพ์ ประเภทวารสาร หรือการสื่อสารออนไลน์ ตามช่องทางของ อบต.ถึงประชาชน	3.53	0.59	มาก	1
2. ท่านติดตามการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นของ อบต. ตามที่ทาง อบต. ติดประกาศ เพื่อรับทราบ	3.29	0.72	ปานกลาง	2
3. กรณีมีการประชุมสภา อบต. ท่านเข้ารับฟังการประชุมสภาฯ อย่างสม่ำเสมอทุกครั้งที่มีการจัดประชุม	2.44	0.95	น้อย	4
4. ท่านเป็นส่วนหนึ่งในการเข้าร่วมประเมินความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรม/โครงการต่างๆ ตามแผนพัฒนาท้องถิ่น เช่น การจัดกิจกรรมแข่งขันกีฬาของ อบต.	3.23	0.68	ปานกลาง	3
รวม	3.12	0.61	ปานกลาง	

จากตารางที่ 4.18 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล พบว่า โดยรวมประชาชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.12$)

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ ผู้ศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล เรื่องการรับทราบถึงการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นของ อบต. จากประกาศ สื่อสิ่งพิมพ์ ประเภทวารสาร หรือการสื่อสารออนไลน์ตามช่องทางของอบต.ถึงประชาชน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.53$) รองลงมาคือเรื่องการติดตามการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นของอบต. ตามที่ทาง อบต. ติดประกาศเพื่อรับทราบ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.29$) การได้เป็นส่วนหนึ่งในการเข้าร่วมประเมินความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรม/โครงการต่างๆ ตามแผนพัฒนาท้องถิ่น เช่น การจัดกิจกรรมแข่งขันกีฬาของ อบต. ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.23$) และในกรณีมีการประชุมสภา อบต. การได้เข้ารับฟังการประชุมสภาฯ อย่างสม่ำเสมอทุกครั้งที่มีการจัดประชุม มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 2.44$)

ตอนที่ 5 การทดสอบสมมติฐาน

5.1 การทดสอบสมมติฐานข้อที่ 1 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา อยู่ในระดับปานกลาง ปรากฏตามตารางที่ 4.19

ตารางที่ 4.19 ผลการทดสอบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา

การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น	\bar{X}	S.D.	ระดับการมีส่วนร่วม
1. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	3.49	0.63	ปานกลาง
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	3.31	0.64	ปานกลาง
3. ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์	3.64	0.57	มาก
4. ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล	3.12	0.61	ปานกลาง
รวม	3.40	0.54	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.19 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา โดยในภาพรวมแล้วอยู่ในระดับปานกลาง

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 1 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ อยู่ในระดับมาก ส่วนด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง และโดยภาพรวมนั้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา อยู่ในระดับปานกลางซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ได้กำหนดไว้

5.2 การทดสอบสมมติฐานที่ 2 ปัจจัยที่สนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา มีความสัมพันธ์กับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา อยู่ในระดับปานกลาง ปรากฏตามตารางที่ 4.20

ตารางที่ 4.20 ความสัมพันธ์ของปัจจัยที่สนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา

ตัวแปร	r	p-value
ด้านช่วงเวลาที่เหมาะสม-การมีส่วนร่วม	0.808	0.000
ด้านสถานที่-การมีส่วนร่วม	0.600	0.000
ด้านการสื่อสารและประชาสัมพันธ์-การมีส่วนร่วม	0.655	0.000
ปัจจัยที่สนับสนุน-การมีส่วนร่วม	0.688	0.000

จากตารางที่ 4.20 ความความสัมพันธ์ของปัจจัยที่สนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ในภาพรวมปัจจัยที่สนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน = 0.688 มีค่าเป็นค่าบวก และเข้าใกล้ 1 และแปรผลได้ว่าปัจจัยที่สนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำ

แผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ปัจจัยที่สนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ในด้านเวลาที่เหมาะสมในการจัดประชุมประชาคมและรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน = 0.808 ด้านสถานที่ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน = 0.600 ส่วนด้านการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน = 0.655 ซึ่งทุกด้าน มีค่าเป็นบวก และเข้าใกล้ 1 ดังนั้น ปัจจัยที่สนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง ทั้งด้านเวลาที่เหมาะสมในการจัดประชุมประชาคมและรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ ด้านสถานที่ และด้านการสื่อสารและประชาสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา มีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง

ผลการทดสอบสมมติฐานที่ 2 พบว่า ปัจจัยที่สนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา ในด้านต่างๆ กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ได้กำหนดไว้

ตอนที่ 6 ผลการวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล

การแสดงความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลปรากฏตามตารางที่ 4.21-4.24

ตารางที่ 4.21 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามแบบปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหาที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

ผู้ตอบ/ไม่ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
ผู้ตอบแบบสอบถามปลายเปิด	127	34.00
ผู้ไม่ตอบแบบสอบถามปลายเปิด	247	66.00
รวม	374	100.00

จากตารางที่ 4.21 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามกับคำถามแบบปลายเปิดพบว่า จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 374 คน มีผู้ตอบแบบสอบถามแบบคำถามแบบปลายเปิดเกี่ยวกับอุปสรรคหรือปัญหาที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น จำนวน 127 คน คิดเป็นร้อยละ 34.00 ส่วนใหญ่ จำนวน 247 คน คิดเป็นร้อยละ 66.00 เป็นผู้ที่ไม่ตอบแบบสอบถามด้วยคำถามแบบปลายเปิด

ส่วนปัญหาและข้อเสนอแนะแนวทางการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา สรุปได้ดังตารางที่ 4.22

ตารางที่ 4.22 ความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

ปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น	ความถี่	ร้อยละ
1. เรื่องเวลาของการประชุมประชาคม	65	51.18
2. เรื่องการขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น	12	9.45
3. เรื่องไม่กล้าแสดงความคิดเห็นและความต้องการที่ตนเอง มีความประสงค์	17	13.39
4. การไม่เข้าใจเรื่องกฎหมาย และประชาชนบางส่วน ไม่ให้ความสำคัญกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น	12	9.45
5. การประชาสัมพันธ์	21	16.53
รวม	127	100.00

ตารางที่ 4.23 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามแบบปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

ผู้ตอบ/ไม่ตอบแบบสอบถาม	จำนวน	ร้อยละ
ผู้ตอบแบบสอบถามปลายเปิด	98	26.20
ผู้ไม่ตอบแบบสอบถามปลายเปิด	276	73.80
รวม	374	100.00

จากตารางที่ 4.23 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามกับคำถามแบบปลายเปิดพบว่า จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 374 คน มีผู้ตอบแบบสอบถามแบบคำถามแบบปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 26.20 ส่วนใหญ่ จำนวน 276 คน คิดเป็นร้อยละ 73.80 เป็นผู้ที่ไม่ตอบแบบสอบถามด้วยคำถามแบบปลายเปิด

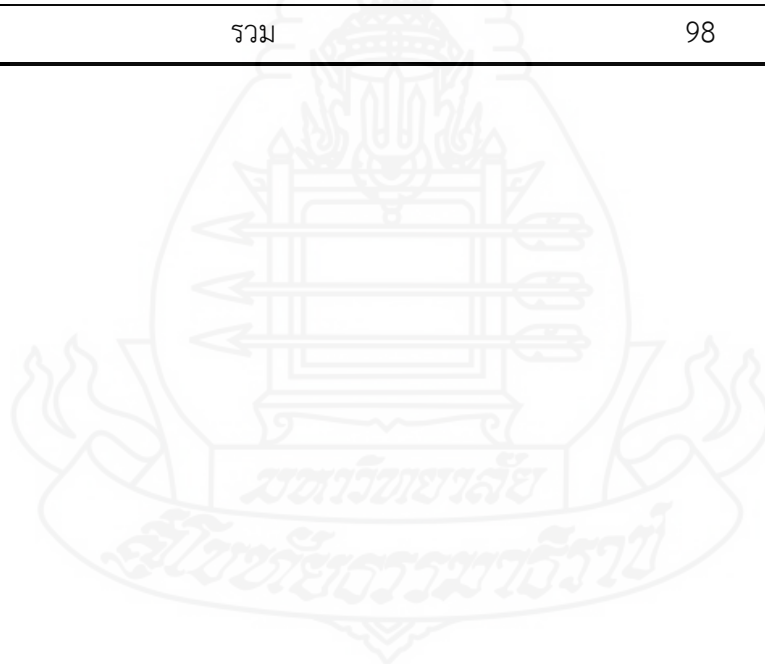
ส่วนความถี่และร้อยละของข้อเสนอแนะแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น สรุปได้ดังตารางที่ 4.24

ตารางที่ 4.24 ความถี่และร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น	ความถี่	ร้อยละ
1. มีการจัดประชุมประชาคม โดยที่ให้คนส่วนใหญ่ว่างจากงาน	53	54.08
2. มีการอบรมให้ความรู้แก่ประชาชน ให้ตระหนักและให้ความสำคัญกับเรื่องการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อจะได้ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง	12	12.25
3. ผู้นำชุมชน หน่วยงานราชการมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าร่วมประชุมประชาคมล่วงหน้า	21	21.43

ตารางที่ 4.24 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น	ความถี่	ร้อยละ
4. มีการปลูกฝังให้ประชาชนตระหนักถึงหน้าที่และการส่งเสริม การเข้ามามีส่วนร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติ ร่วมรับผลประโยชน์ และร่วมประเมินผลในทุก ๆ กิจกรรมที่องค์การบริหารส่วนตำบล ได้จัดทำขึ้น	7	7.14
5. อบต.ควรทำหรือจัดกิจกรรมต่างๆ ร่วมกับภาคประชาชน ในชุมชน เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ประชาชนรู้สึกรักและ หวงแหนท้องถิ่น ทำให้ประชาชนเกิดความรู้สึกใกล้ชิด กับส่วนราชการ ก่อให้เกิดความสามัคคีกันมากขึ้น เกิดการมีส่วนร่วมกันมากขึ้น	5	5.10
รวม	98	100.00

บทที่ 5

สรุปการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของ องค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา 2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา และ 3. เพื่อศึกษาปัญหาและเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา

กลุ่มตัวอย่างของการศึกษาคั้งนี้ คือ กลุ่มประชาชนผู้มีสิทธิ์เลือกตั้ง และมีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 374 คน และเครื่องมือที่ผู้ศึกษาใช้ในการเก็บข้อมูลในคั้งนี้คือ แบบสอบถามที่ผู้ศึกษาจัดทำขึ้นมา โดยอาศัยแนวคิด ทฤษฎี รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

ผู้ศึกษาได้ทำการวิเคราะห์เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบรวมถึงมีการปรับปรุงแก้ไขจากอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว ผู้ศึกษาจึงได้นำไปทำการทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน กับกลุ่มตัวอย่างที่จะเก็บแบบสอบถามประชาชนในพื้นที่อำเภอสูงเนิน จำนวน 30 คน และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ ร้อยละ มีการเสนอข้อมูลเป็นตารางวิเคราะห์ข้อมูล ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยทดสอบสมมติฐานด้วยวิธีสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย ซึ่งสามารถสรุปผล อภิปรายผล รวมถึงการให้ข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

1. สรุปการศึกษา

ผู้ศึกษาขอสรุปผลการศึกษาในภาพรวมที่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาที่ได้ตั้งไว้ในเบื้องต้น ดังนี้

1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 207 คน คิดเป็นร้อยละ 55.30 อายุของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี ตอบแบบสอบถามมากที่สุด จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 25.70 ระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุด คือ ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 29.40 อาชีพของผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุด คือ อาชีพเกษตรกร จำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 36.40 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุด คือ 5,001-10,000 บาท จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 35.30 ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นสมาชิกของกลุ่ม/ชมรม จำนวน 281 คน คิดเป็นร้อยละ 75.10 และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ตำบลากลางของผู้ตอบแบบสอบถามมากที่สุด คือ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่มากกว่า 20 ปีขึ้นไป จำนวน 166 คน คิดเป็นร้อยละ 44.40

1.2 ปัจจัยในด้านความรู้ความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับองค์กรปกครองท้องถิ่น และความรู้ในเรื่องการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งผู้ศึกษาสรุปได้ ดังนี้

1.2.1 ปัจจัยในด้านความรู้ความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับองค์กรปกครองท้องถิ่น พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจว่าองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่น ตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล คือ ผู้ที่ได้รับเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน ตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น มีนายอำเภอเป็นผู้กำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของสภาตำบลให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับของทางราชการ มีปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นเจ้าหน้าที่งบประมาณ และผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ยังมีความรู้ความเข้าใจอีกว่านอกจากองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยงานราชการประเภทส่วนท้องถิ่น ยังมีกรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลอีกด้วยที่เป็นหน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่น

1.2.2 ปัจจัยด้านความรู้ในเรื่องการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหาร

ส่วนตำบล พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความรู้ที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบล คือ ประธานคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล มีความรู้ว่าการวางแผนที่ประชาชนจะได้รับประโยชน์สูงสุดคือ การวางแผนประเภทการวางแผนแบบมีส่วนร่วม สำหรับการประกาศใช้แผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามจะรู้ว่า ผู้ประกาศการใช้แผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล คือ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ส่วนในเรื่องเหตุผลที่สำคัญที่สุดในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีความรู้ที่เหตุผลสำคัญคือ เพื่อใช้แผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อเป็นกรอบกำหนดทิศทางในการพัฒนาการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบล และการจัดทำงบประมาณให้มีประสิทธิภาพนั้น ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่รู้ว่าต้องมีการจัดทำแผนการใช้จ่ายงบประมาณ มีการติดตามและตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามแผนการใช้จ่ายเงิน

1.3 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามในภาพรวม ส่วนใหญ่การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.42$) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก คือ ด้านสถานที่ และด้านการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.71$) และ ($\bar{X} = 3.52$) ตามลำดับ ส่วนด้านช่วงเวลาที่เหมาะสมในการจัดประชุมประชาคมนั้น มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.00$)

1.4 ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ในภาพรวมการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.40$) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์อยู่ในระดับการมีส่วนร่วมระดับมาก มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 3.64$) รองลงมาคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.49$) อันดับ 3 คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 3.31$) และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X} = 3.12$)

1.5 ผลการทดสอบสมมติฐาน โดยใช้สถิติเชิงอนุมาน มีดังนี้

1.5.1 การทดสอบสมมติฐานที่ 1 ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา อยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น จึงสอดคล้องกับสมมติฐานที่ 1

1.5.2 การทดสอบสมมติฐานที่ 2 พบว่า ภาพรวมค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน เท่ากับ 0.688 ซึ่งเป็นค่าบวก และเข้าใกล้ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ดังนั้น จึงสอดคล้องกับสมมติฐานที่ 2

1.6 ผลการวิเคราะห์ปัญหาและเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล ผู้ศึกษาสามารถสรุปประเด็นสำคัญได้ดังต่อไปนี้

1.6.1 ปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่กล่าวว่าปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นมากที่สุด อันดับแรก คือ เรื่องช่วงเวลาในการประชุมประชาคมเพื่อรับฟังและร่วมกันแสดงความคิดเห็น รวมถึงการมีอุปสรรคหรือปัญหาเรื่องการขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เรื่องไม่กล้าแสดงความคิดเห็นและความต้องการที่ตนเองมีความประสงค์ เรื่องการไม่เข้าใจข้อระเบียบ กฎหมาย เรื่องการประชาสัมพันธ์แจ้งข่าวสารล่วงหน้า เป็นต้น

1.6.2 การเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ได้เสนอแนะแนวทางการส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นมากที่สุด อันดับแรกคือ ควรมีการประชาสัมพันธ์บอกกล่าวให้ประชาชนทราบล่วงหน้า ทั้งเรื่องวัน เวลา สถานที่ อีกทั้งควรมีการจัดประชุมประชาคมในช่วงเย็นหลังเลิกจากงานประจำ รวมถึงมีการอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนให้ตระหนักและให้ความสำคัญกับเรื่องการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อจะได้ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง อีกทั้งควรมีการปลูกฝังให้ประชาชนตระหนักถึงหน้าที่ของตนเองเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยผู้นำชุมชนหน่วยงานควรมีการรณรงค์ให้ประชาชนให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการเข้ามามีส่วนร่วมตัดสินใจร่วมปฏิบัติ ร่วมรับผลประโยชน์ และร่วมประเมินผลในทุกๆ กิจกรรมที่ประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลที่ได้จัดทำโครงการขึ้น เป็นต้น

2. อภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสุงเนิน จังหวัดนครราชสีมา ผู้ศึกษามีประเด็นสำคัญที่จะนำมาอภิปรายผลการศึกษาได้ ดังต่อไปนี้

2.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสุงเนิน จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ในภาพรวมการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านนี้อยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากประชาชนบางส่วนอาจไม่สามารถเข้าร่วมประชุมประชาคมในบางครั้งที่มีการจัดทำเพื่อให้ประชาชนได้ร่วมกันรับรู้ ร่วมกันคิด ตัดสินใจ

ร่วมกันเสนอร่วมกันแก้ไขปัญหา ฯลฯ ซึ่งก็สอดคล้องกับงานวิจัยของ อนุชิต โมพันดุง (2560, น. 89) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอสัตหีบ จัหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอสัตหีบ จัหวัดชลบุรี พบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของประชาชนในด้านนี้อยู่ในระดับปานกลางและยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พนมพร โคตรลือไชย (2558, น. 78) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลพัฒนานคร อำเภอดอนจาน จัหวัดสระแก้ว ผลการศึกษาพบว่า ผลการศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ของเทศบาลตำบลพัฒนานคร อำเภอดอนจาน จัหวัดสระแก้ว พบว่า มีระดับการมีส่วนร่วมด้านการร่วมคิด กำหนดปัญหาและความต้องการอยู่ในระดับปานกลาง

ผู้ศึกษามีความคิดเห็นว่า สาเหตุที่ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของประชาชนอยู่ในระดับปานกลาง อาจจะช่วยประชาชนบางกลุ่มไม่ได้เข้าร่วมประชุมประชาคมอย่างสม่ำเสมอ จึงทำให้ระดับของการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ในการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับรู้ถึงสาเหตุและปัญหาของประชาชน จึงทำให้ประชาชนเห็นว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสูงเนิน จัหวัดนครราชสีมา ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ อยู่ในระดับปานกลาง

2.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสูงเนิน จัหวัดนครราชสีมา พบว่า ในภาพรวมการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านนี้อยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากการมีส่วนร่วมในการจัดทำโครงการกำหนดกิจกรรมของประชาชน อาจเป็นการมีส่วนร่วมโดยผ่านผู้นำชุมชนหรือตัวแทนที่ประชาชนเลือกเข้าไปทำหน้าที่ โดยบางครั้งหรือบางโครงการอาจจะไม่ได้ร่วมปฏิบัติอย่างเต็มที่ จึงมีความคิดเห็นในการมีส่วนร่วมด้านนี้อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งก็สอดคล้องกับงานวิจัยของ อุไรวรรณ รสแก่น (2558, น. 74) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองไผ่ อำเภอรัญประเทศ จัหวัดสระแก้ว ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการร่วมจัดทำแผนงาน/โครงการในแผนการพัฒนาท้องถิ่นของประชาชน อยู่ในระดับปานกลางและยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนุชิต โมพันดุง (2560, น. 89) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภอสัตหีบ จัหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่า ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติของประชาชนในด้านนี้อยู่ในระดับปานกลาง

ผู้ศึกษามีความคิดเห็นว่า สาเหตุที่ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจของประชาชนอยู่ในระดับปานกลาง อาจจะเป็นเนื่องด้วยการมีโอกาสในการได้เข้ามาจัดอันดับความสำคัญของโครงการ/กิจกรรมในแผนพัฒนาท้องถิ่น จึงทำให้ประชาชนเห็นว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำ

แผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ อยู่ในระดับปานกลาง

2.3 ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ในภาพรวมการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านนี้อยู่ในระดับมาก เนื่องจากการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์เป็นด้านที่ประชาชนได้รับโดยตรง เช่น ความสะดวกสบายในการคมนาคม การได้ใช้บริการสาธารณะในด้านต่างๆ ได้รวดเร็วขึ้น การมีส่วนร่วมด้านนี้จึงอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนาธินาถ ชัชวาลย์ (2559, น. 120) ที่ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลนาหวาง อำเภอโนนพิตำ จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์อยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ จารุวรรณ วิภาทานัง (2557) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลนาคู อำเภอนาคู จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งผลการศึกษาอยู่ในระดับมาก

ผู้ศึกษามีความคิดเห็นว่า สาเหตุด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ อยู่ในระดับมาก อาจจะเป็นเนื่องด้วยการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์เป็นด้านที่ประชาชนมองเห็นและจับต้องได้ ไม่ว่าจะเป็นการบริการสาธารณะต่างๆ และสามารถใช้ประโยชน์จากการให้บริการสาธารณะที่องค์การบริหารส่วนตำบลนากลางได้ทำขึ้นเพื่อสนองต่อความต้องการของประชาชน จึงทำให้ประชาชนเห็นว่าการมีส่วนร่วมในด้านนี้อยู่ในระดับมาก

2.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา พบว่า ในภาพรวมการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านนี้อยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากการมีส่วนร่วมในการประเมินผลอยู่ในระดับปานกลางซึ่งก็สอดคล้องกับงานวิจัยของ พนมพร โคตรลือไชย (2558, น. 78) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลวัฒนานคร อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว ผลการศึกษาพบว่า ผลการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลวัฒนานคร อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว พบว่า มีระดับการมีส่วนร่วมด้านการร่วมตรวจสอบติดตามและประเมินผล อยู่ในระดับปานกลาง และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุไรวรรณ รสแก่น (2558, น. 75) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองไผ่ อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว มีส่วนร่วมในด้านนี้ อยู่ในระดับปานกลาง

ผู้ศึกษามีความคิดเห็นว่า สาเหตุที่ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผลของประชาชน อยู่ในระดับปานกลาง อาจจะเป็นเนื่องด้วยการมีโอกาสในการได้เข้ามาร่วมประเมินผลโครงการ/กิจกรรมที่ทางองค์การบริหารส่วนตำบลจัดขึ้นในรูปแบบการมีส่วนร่วมกับทุกภาคส่วน

ให้เข้ามาร่วมกันจัดกิจกรรม ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผลประโยชน์ร่วมกัน จนมาสู่การได้เป็นผู้ร่วม ประเมินผล เช่น โครงการแข่งขันกีฬาเพื่อสร้างความสามัคคี ฯลฯ จึงทำให้ประชาชนเห็นว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลากลาง อำเภอสองแคว จังหวัดนครราชสีมา ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ อยู่ในระดับปานกลาง

3. ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลากลาง อำเภอสองแคว จังหวัดนครราชสีมา ในครั้งนี้ ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะ 2 ส่วน ได้แก่

3.1 ข้อเสนอแนะจากผลการศึกษาในครั้งนี้

3.1.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ควรมีการกำหนดช่วงเวลาที่เหมาะสม ส่วนใหญ่สะดวกเข้าร่วมประชุมประชาคม เพื่อจะได้ร่วมกันคิด ร่วมกันทำ ร่วมกันเสนอปัญหา ร่วมกัน แก้ไขปัญหา เพื่อการตอบสนองของประชาชนอย่างตรงตามความต้องการมากที่สุด ก่อให้เกิดประโยชน์ ต่อประชาชนมากที่สุด

3.1.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนได้กำหนดอนาคต (วิสัยทัศน์) ของท้องถิ่นที่ตนเองอาศัยอยู่ร่วมกันกับผู้นำชุมชน ร่วมกับตัวแทน ที่ประชาชนได้เลือก เข้าไปบริหารงาน รวมถึงส่วนราชการเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

3.1.3 ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ควรทำโครงการ/กิจกรรมที่สำคัญและตอบสนองต่อความต้องการของท้องถิ่นมากที่สุด

3.1.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมรับฟังการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลอย่างสม่ำเสมอเพื่อเป็นการติดตามการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบลากลาง อำเภอสองแคว จังหวัดนครราชสีมา

3.2 ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

3.2.1 ศึกษาถึงปัจจัยแวดล้อมต่างๆ เช่น ปัจจัยด้านความสนใจของประชาชน เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ปัจจัยด้านผู้นำท้องถิ่นส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ปัจจัยด้านยุทธศาสตร์ขององค์กรที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในอำเภอสองแคว จังหวัดนครราชสีมา

3.2.2 ศึกษาเรื่องการสร้างแรงจูงใจของประชาชนกับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

บรรณานุกรม

- การวิเคราะห์รายหัวข้อและค่าอัลฟาครอนบาช (Cronbach's alpha) เพื่อความน่าเชื่อถือของแบบสอบถาม. สืบค้นเมื่อ 1 กันยายน 2565 จาก <https://www.solutioncenterminitab.com/blog> และ https://research.psu.ac.th/files/res_che2553/resche_files/942_CUnit3.pdf.
- การวิเคราะห์รายหัวข้อและค่าอัลฟาครอนบาช (Cronbach's alpha) เพื่อความน่าเชื่อถือของแบบสอบถาม. สืบค้นเมื่อ 1 มีนาคม 2565 จาก <https://so02.tci-thaijo.org/index.php/jemmsu/article/view/148945/109451> (บุญชม ศรีสะอาด และ บุญส่ง นิลแก้ว (2535) สืบค้นเมื่อ 1 มีนาคม 2565).
- จรัมจิตร อ่อนละมุล. (2559). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลนิคมพัฒนา อำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดระยอง* (งานนิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- ชนาธินาถ ชัชวาล. (2559). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลนาหวาง อำเภอนบพิตำ จังหวัดนครศรีธรรมราช* (การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, นนทบุรี.
- ณัทพร สุขสันต์. (2562). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสี่ปี (2561-2564) เทศบาลตำบลบางฝั่ง อำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา* (งานนิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- เดือนใจ ยืนยงชาติ. (2557). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองเหียง อำเภอนวลนิคม จังหวัดชลบุรี* (งานนิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- ธัญญา กิจนุเคราะห์. (2557). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล องค์การบริหารส่วนตำบลไม้รูด อำเภอลองใหญ่ จังหวัดตราด* (งานนิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- พนมพร โครตลือไชย. (2558). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบลวัฒนานคร อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว* (งานนิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.

- พระธวัชชัย สน.ดิธมโม. (2561). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชุมชนในเขตเทศบาลเมืองสระแก้ว* (สารนิพนธ์ปริญญาปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ปทุมธานี.
- พระมหาสุนทร ปุญญา. (2558). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบางขุน อำเภอบางกรวย จังหวัดนนทบุรี* (สารนิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยสยาม, กรุงเทพมหานคร.
- วิชชากร ตรีภตรอง. (2563). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลห้างสูง อำเภอนองใหญ่ จังหวัดชลบุรี* (งานนิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- สุธิมา เทพวงศ์. (2562). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลแหลมฟ้าผ่า อำเภพระสมุทรเจดีย์ จังหวัดสมุทรปราการ* (งานนิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- องค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสุงเนิน. (2565). *แผนพัฒนาท้องถิ่น (พ.ศ. 2566-2570)*. นครราชสีมา: องค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสุงเนิน จังหวัดนครราชสีมา.
- อนุชิต โมพันดุง. (2560). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลนครแหลมฉบัง อำเภศรีราชา จังหวัดชลบุรี* (งานนิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- อภิเดช สิทธิพรหม. (2561). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลรอบเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด. วารสารอิเล็กทรอนิกส์ การเรียนรู้ทางไกลเชิงนวัตกรรม มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 8(1)*.
- อากาศร ทองขำ. (2562). *การมีส่วนร่วมของตัวแทนประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลบางน้ำผึ้ง อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ* (งานนิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.
- อุไรวรรณ รสแก่น. (2558). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลเมืองไผ่ อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว* (งานนิพนธ์ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต ไม่ได้ตีพิมพ์). มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัย

สกลนครราชภัฏ

--	--	--

หมายเลขแบบสอบถาม

แบบสอบถาม

**เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น
กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา**

คำชี้แจง

สำหรับแบบสอบถามชุดนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้ในการศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา และเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าอิสระในหลักสูตรปริญญาตรี วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ซึ่งผู้ศึกษามีความประสงค์ขอทราบข้อมูลเพื่อเป็นประโยชน์ในการศึกษา และเพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา เพื่อเป็นการตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่ให้มากขึ้น ด้วยเหตุเหล่านี้ผู้ศึกษาจึงขอความอนุเคราะห์ให้ท่านตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง เพื่อจะได้ใช้ประโยชน์ในการพัฒนาท้องถิ่น ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามจะเป็นความลับ ซึ่งจะนำผลมาใช้สำหรับการศึกษาเท่านั้น และเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่ครบถ้วน มีความถูกต้อง มีความสมบูรณ์มากที่สุด จึงขอความกรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น รวมถึงประโยชน์ในการปรับปรุงและการพัฒนาท้องถิ่นของท่านต่อไป

แบบสอบถามชุดนี้ แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ประกอบด้วยข้อมูลทั่วไปสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ข้อมูลทางเศรษฐกิจและสังคม เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ รวมไปถึงสถานะทางสังคม เป็นต้น

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น รวมถึงการมีความรู้ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล

ตอนที่ 3 เป็นการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล

ตอนที่ 4 เป็นคำถามปลายเปิด ให้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล และข้อเสนอแนะแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล

นางสาวณัฐวรรณ เพียรหมอ

นักศึกษาระดับปริญญาตรี วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับคำตอบของท่าน หรือตรงกับสภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล

1. เพศ

ชาย หญิง

2. อายุ

ต่ำกว่า 30 ปี 31 – 40 ปี 41 – 50 ปี
 51 – 60 ปี มากกว่า 60 ปี

3. ระดับการศึกษา

ต่ำกว่าประถมศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น
 มัธยมศึกษาตอนปลาย ปวช. อนุปริญญา/ปวส.
 ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี

4. อาชีพ

เกษตรกร รับจ้าง ค้าขาย
 พนักงานรัฐวิสาหกิจ รับราชการ อื่น ๆ (ระบุ).....

5. ท่านมีรายได้ในแต่ละเดือนประมาณ

ไม่เกิน 5,000 บาท 5,001 – 10,000 บาท
 10,001 – 15,000 บาท 15,001 – 20,000 บาท
 สูงกว่า 20,000 บาท

6. ท่านเป็นสมาชิกของกลุ่ม/ชมรมต่าง ๆ ในหมู่บ้านหรือไม่

เป็น ไม่เป็น

7. ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตรับผิดชอบของ อบต.นากลาง

5 ปี หรือต่ำกว่า 6-10 ปี 11-15 ปี 16-20 ปี 21 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล

2.1 ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น แบบสอบจำนวน 5 ข้อ

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย (x) ทับตัวอักษรหน้าข้อความที่ท่านมีความคิดเห็นว่าเป็นคำตอบที่ถูกต้องที่สุด โดยให้เลือกคำตอบเพียงคำตอบเดียว

1. องค์การบริหารส่วนตำบล ถือเป็นหน่วยงานราชการประเภทใด

ก. ส่วนกลาง	ข. ส่วนภูมิภาค
ค. ส่วนจังหวัด	ง. ส่วนท้องถิ่น

2. ข้อใดต่อไปนี้เป็นถูกต้องที่สุด สำหรับตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

ก. นายก อบต. เป็นผู้ที่ได้รับเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น	ข. นายก อบต. คือผู้ที่ได้รับการคัดเลือกจากกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน
ค. นายก อบต. คือผู้ที่ได้รับการคัดเลือกมาจากสภาองค์การบริหารส่วนตำบล	ง. นายก อบต. คือผู้ที่ได้รับแต่งตั้งจากประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

3. บุคคลใดต่อไปนี้เป็นผู้กำกับดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของสภาตำบลให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับของทางราชการ

ก. ประธานสภา	ข. นายอำเภอ
ค. ผู้ว่าราชการจังหวัด	ง. ปลัดกระทรวงมหาดไทย

4. สำหรับหน่วยงานราชการ คือ องค์การบริหารส่วนตำบล บุคคลใดต่อไปนี้เป็นเจ้าหน้าที่งบประมาณตามที่กฎหมายกำหนด

ก. นายกององค์การบริหารส่วนตำบล	ข. รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล
ค. ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล	ง. นักวิเคราะห์นโยบายและแผน

5. ข้อใดต่อไปนี้เป็นหน่วยงานราชการส่วนท้องถิ่น

ก. กรุงเทพมหานคร นครราชสีมา เชียงใหม่ นครศรีธรรมราช	ข. กรุงเทพมหานคร เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล
ค. จังหวัด อำเภอบ้าน หมู่บ้าน	ง. ประเทศไทย จังหวัด อำเภอบ้าน ตำบล

2.2 ความรู้ในการการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล

แบบสอบถามจำนวน 5 ข้อ

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย (x) ทับตัวอักษรหน้าข้อความที่ท่านมีความคิดเห็นว่าเป็นคำตอบที่ถูกต้องที่สุด โดยให้เลือกคำตอบเพียงคำตอบเดียว

1. บุคคลใดต่อไปนี้เป็นประธานคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบล

ก. นายกองค์การบริหารส่วนตำบล	ข. ประธานสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
ค. ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล	ง. นายอำเภอ

2. ท่านคิดว่าการวางแผนประเภทใดที่ประชาชนจะได้รับประโยชน์มากที่สุด

ก. การวางแผนนโยบาย	ข. การวางแผนแบบมีส่วนร่วม
ค. การวางแผนแบบบนลงล่าง	ง. การวางแผนเชิงกลยุทธ์

3. บุคคลใดต่อไปนี้เป็นผู้ประกาศใช้แผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล

ก. ผู้ว่าราชการจังหวัด	ข. นายอำเภอ
ค. นายกองค์การบริหารส่วนตำบล	ง. ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

4. ข้อใดต่อไปนี้เป็นเหตุผลที่สำคัญที่สุดในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล

ก. เพื่อเป็นเครื่องมือในการพัฒนาศักยภาพในการทำงานของประชาชน
ข. เพื่อให้นายก อบต. ได้ทำตามนโยบายที่แถลงต่อสภา อบต.
ค. เพื่อให้สภา อบต. ใช้ในการตรวจสอบการทำงานของนายก อบต.
ง. เพื่อใช้เป็นกรอบกำหนดทิศทางในการพัฒนาการทำงานของ อบต.

5. การจัดทำงบประมาณให้มีประสิทธิภาพ ควรดำเนินการอย่างไร

ก. มีการจัดทำแผนการใช้จ่ายงบประมาณ
ข. มีนักวิเคราะห์ทำหน้าที่จัดทำงบประมาณการใช้จ่ายเงินงบประมาณเพียงคนเดียว
ค. มีการจัดทำแผนการใช้จ่ายงบประมาณ มีการติดตามและตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณให้เป็นไปตามแผนการใช้จ่ายเงิน
ง. มีการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อนำไปสู่การจัดทำงบประมาณ

ตอนที่ 3 ปัจจัยที่สนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของ
องค์การบริหารส่วนตำบล

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด
เพียงข้อความละ 1 คำตอบ

ที่	ปัจจัยสนับสนุนการมีส่วนร่วม ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น	ระดับการมีส่วนร่วม				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปาน กลาง 3	น้อย 2	น้อย ที่สุด 1
ช่วงเวลาที่เหมาะสมในการจัดประชุมประชาคมและรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่						
1	ช่วงเช้า (07.00 - 09.00 น.) เป็นเวลาที่เหมาะสมที่สุดต่อการจัดประชุมประชาคมเพื่อรับฟังความคิดเห็นและรับฟังปัญหาของประชาชนเพื่อนำมาจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของ อบต.					
2	ช่วงบ่าย (13.00 - 15.00 น.) เป็นเวลาที่เหมาะสมที่สุดต่อการจัดประชุมประชาคมเพื่อรับฟังความคิดเห็นและรับฟังปัญหาของประชาชนเพื่อนำมาจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของ อบต.					
3	ช่วงเย็น (17.00 - 19.00 น.) เป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมที่สุดต่อการจัดประชุมประชาคมเพื่อรับฟังความคิดเห็นและรับฟังปัญหาของประชาชนเพื่อนำมาจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของ อบต.					
4	ช่วงเวลาใดก็ได้ที่เจ้าหน้าที่สะดวก พร้อมนัดวัน-เวลาที่แน่ชัด					
ด้านสถานที่						
5	มีการจัดเตรียมที่นั่งได้อย่างเพียงพอกับผู้เข้าประชุมจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น					
6	สถานที่จัดประชุมฯ มีสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่เหมาะสมสำหรับการเข้าประชุมจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น					
7	มีการอำนวยความสะดวกเรื่องระบบเสียงให้มีความเหมาะสมกับการได้ยินของผู้เข้าร่วมประชุม รวมถึงมีการอำนวยความสะดวกในเรื่องการใช้เสียงกรณีที่ผู้เข้าร่วมประชุมต้องการแสดงความคิดเห็นหรือกล่าวถึงปัญหาที่ต้องร่วมกันแก้ไข					
8	เจ้าหน้าที่มีการจัดเตรียมเครื่องดื่ม อาหารว่างให้สำหรับผู้เข้าร่วมประชุม และให้บริการอย่างทั่วถึง					

ที่	ปัจจัยสนับสนุนการมีส่วนร่วม ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น	ระดับการมีส่วนร่วม				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
ด้านการสื่อสารและประชาสัมพันธ์						
9	ท่านได้รับการเชิญชวนให้เข้าร่วมในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของ อบต. ผ่านช่องทางการสื่อสารต่างๆ เช่น จากประกาศเสียงตามสายของหมู่บ้าน จากช่องทางออนไลน์ที่อบต. ใช้เป็นช่องทางการสื่อสารประชาสัมพันธ์กับประชาชนในพื้นที่					
10	ท่านเคยเข้าร่วมประชาคมหรือประชุมเพื่อการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของ อบต.					
11	เมื่อได้รับข้อมูลข่าวสารจาก อบต. ท่านเป็นส่วนหนึ่งในการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในท้องถิ่น (บอกต่อ) ได้เข้าร่วมในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น					
12	เมื่อจะมีการประชุมหรือประชาคมเพื่อรับฟังปัญหาและความต้องการของประชาชน อบต. หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง มีการสื่อสารทุกช่องทาง เพื่อให้ประชาชนในท้องถิ่นได้รับทราบถึงวัน เวลา สถานที่ที่ต้องเข้าร่วมประชุมหรือประชาคมก่อนล่วงหน้าทุกครั้ง					
ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ						
13	ท่านเป็นผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งผู้นำท้องถิ่น และสมาชิกสภา อบต. ทุกครั้งที่มีการเลือกตั้ง					
14	ท่านได้เข้าร่วมการประชุมประชาคมเพื่อการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของ อบต.					
15	ท่านเป็นส่วนหนึ่งของการแสดงความคิดเห็นในการจัดอันดับความสำคัญของโครงการที่จะนำมาจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยการยกมือหรือการแสดงออกถึงการมีสิทธิในการแสดงความคิดเห็น					
16	ท่านได้ร่วมเสนอปัญหาและความเดือดร้อนของประชาชนในการประชุมประชาคม					

ที่	ปัจจัยสนับสนุนการมีส่วนร่วม ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น	ระดับการมีส่วนร่วม				
		มากที่สุด 5	มาก 4	ปานกลาง 3	น้อย 2	น้อยที่สุด 1
ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ						
17	ท่านเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการของประชาชน เพื่อแก้ไขปัญหา นำไปสู่การปฏิบัติตามแผนพัฒนาท้องถิ่น					
18	ท่านเป็นส่วนหนึ่งของ อบต. ในการกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อนำสู่การปฏิบัติตามแผนงาน ฯลฯ					
19	ท่านมีส่วนในการสละทรัพยากรที่ตนเองสมัครใจสละเพื่อชุมชน เช่น สละแรงงาน เพื่อให้โครงการหรืองานบรรลุวัตถุประสงค์ตามแผนพัฒนาท้องถิ่น					
20	ในการจัดกิจกรรมโครงการต่างๆของอบต. ท่านเป็นส่วนหนึ่งในการเข้าร่วมกิจกรรมนั้นๆ เช่น กิจกรรมแข่งขันกีฬา อบต. เพื่อสร้างความสามัคคี กิจกรรมอบรมคัดแยกขยะ กิจกรรมร่วมงานวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น เป็นต้น					
ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์						
21	แผนพัฒนาท้องถิ่นของ อบต. สามารถตอบสนองคนพัฒนาฯ โดยการสร้างถนนตามความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น เพื่อให้มีการสัญจรไป-มาสะดวกขึ้น รวมทั้งช่วยลดอุบัติเหตุที่อาจเกิดบนท้องถนนได้					
22	แผนพัฒนาท้องถิ่นของ อบต. มีความสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่					
23	แผนพัฒนาท้องถิ่นของ อบต. ทำให้บริการด้านสาธารณูปโภคดีขึ้น เช่น มีน้ำอุปโภคบริโภคที่เพียงพอ มีไฟฟ้าสว่างตลอดเส้นทางสัญจร มีถนนที่ทำให้การคมนาคมสะดวกสบายขึ้น					
24	แผนพัฒนาท้องถิ่นของ อบต. ทำให้บริการด้านสาธารณูปการดีขึ้น เช่น มีสถานดับเพลิงควรให้บริการประชาชนในพื้นที่เมื่อเกิดเหตุไฟไหม้ มีสวนสาธารณะไว้ให้ประชาชนในชุมชนได้เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจ					

2. ท่านมีข้อเสนอแนะแนวทางใดบ้างที่สามารถแนะนำเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล

.....

.....

.....

.....

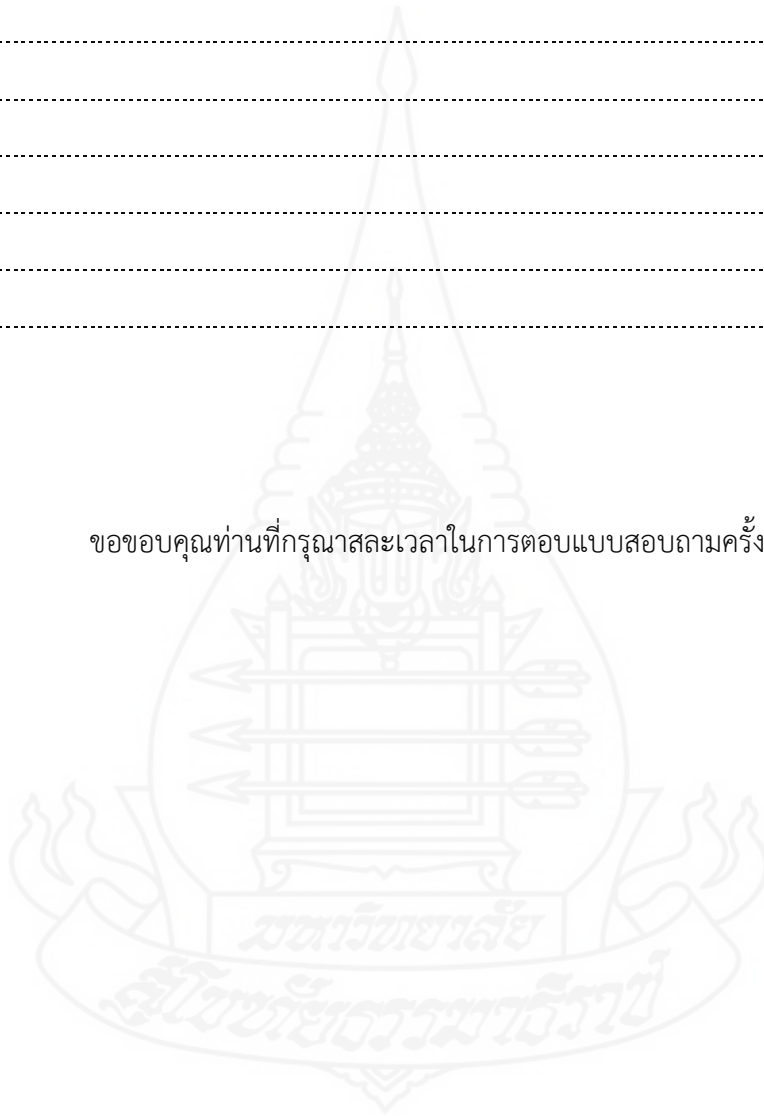
.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณท่านที่กรุณาสละเวลาในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ	นางสาวณัฐวรรณ เพียรหมอ
วัน เดือน ปีเกิด	23 มกราคม 2526
วุฒิการศึกษา	บริหารธุรกิจบัณฑิต (บริหารทรัพยากรมนุษย์) มหาวิทยาลัยรามคำแหง ปีการศึกษา 2547 รัฐศาสตรบัณฑิต (บริหารรัฐกิจ) มหาวิทยาลัยรามคำแหง ปีการศึกษา 2554
ตำแหน่ง	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน องค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา
ประสบการณ์ทำงาน	18 กรกฎาคม 2565 - ปัจจุบัน : นักวิเคราะห์นโยบายและแผน สำนักปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลนากลาง อำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา 1 กุมภาพันธ์ 2562 - 17 กุมภาพันธ์ 2565 : นักวิเคราะห์นโยบายและแผน กองยุทธศาสตร์และงบประมาณ องค์การบริหารส่วนจังหวัดสระแก้ว

